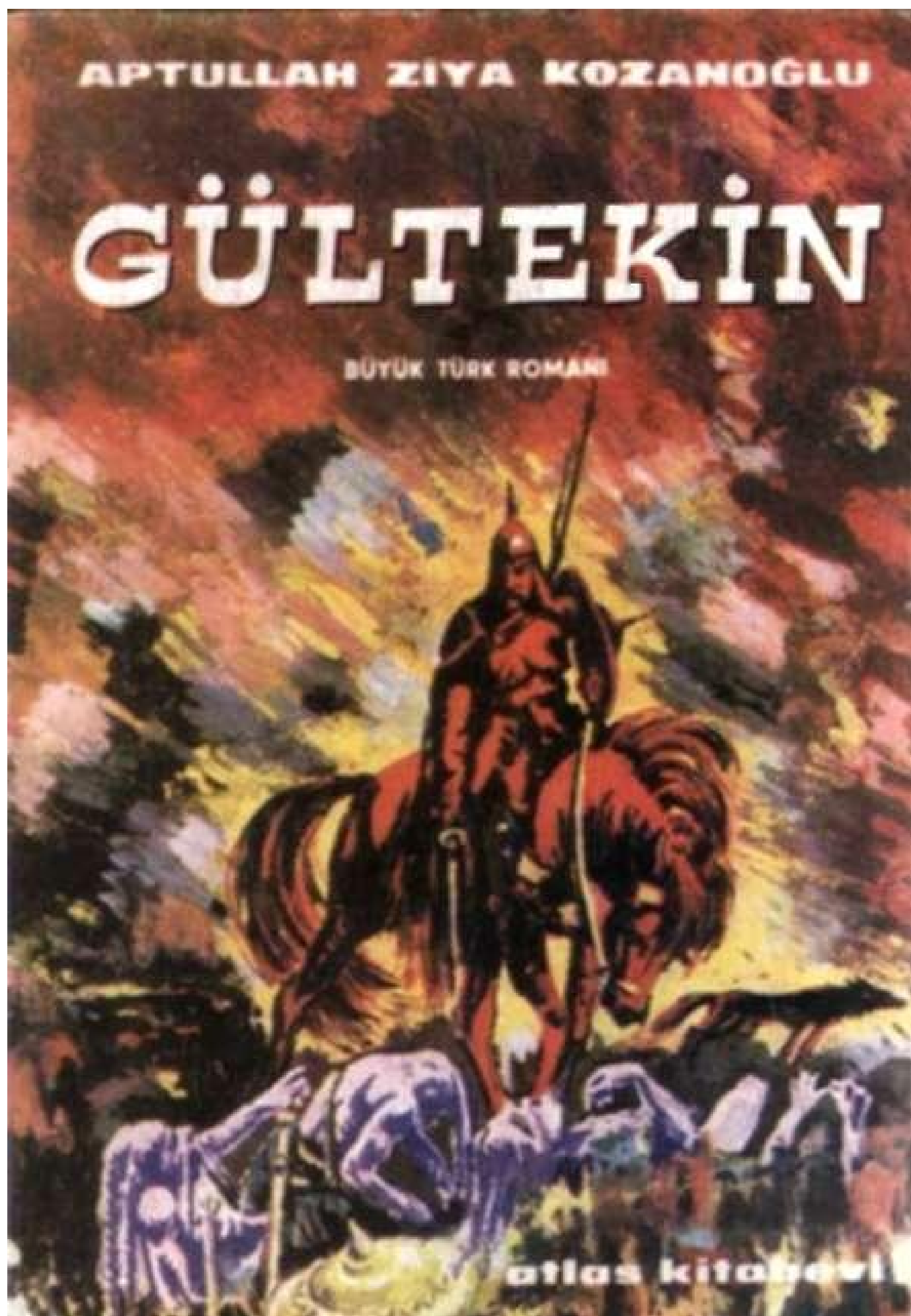

APTULLAH ZIYA KOZANOĞLU
GÜLTEKİN
BÜYÜK TÜRK ROMANI
atlas kitabevi

GULTEKİN
Abdullah Ziya KOZANOĞLU
BİLGE
KÜLTÜR SANAT
1957de Türkiye Yayınevi ile başlayıp 1962'de Atlas Ki-tabevi'nde devam eden Abdullah Ziya KOZANOĞLUnun tarihi romanlarını Bilge Kültür Sanat olarak yeniden Türk okuruyla buluşturmanın kıvancını yaşıyoruz...
Kitabımın adını koyarken çok düşündüm. Gültekin mi? Göltekin mi? Yoksa Kültegin mi yazmalıydım? Bunun her üçünü de söyleyenler ortaya bir şeyler koyuyorlar. Kitabım, Gültekin adının doğrusunu bulmak için yazılmadı. Ben bunlardan en çok söyleneni ele aldım. Amacım Türk çocuklarının kalbinde kendisine adımızı, dilimizi, bayrağımızı, varlığımızı borçlu olduğumuz bir Türk kahramanının hayalini canlandırmak, kendilerine güvenmelerini, atalarıyle övünmelerini, kendilerini başarıcı görmelerini sağlamaktır.
A. Z. Kozanoğlu
Büyük Türk ulusu!
Bayrağın solmuştu, sana bayrak;
Yurdun satılmıştı, sana yurt;
Dilini kaybetmiştin, sana dil verdim.
Aç kalan karnını doyurdum. Çıplak kalan sırtını giydirdim.
Orhun BARKI Bilge Han
BOZ AYGIRLI
O
ĞULheeyL
Yüce Çin Hakanlığının Tiyen Ping sarını çevreleyen karlı dağların eteklerindeyiz. Gün batmış, ay çıkmamış. Karadere içlerinde gözleri parlayan, ağızlarından insan kanı damlayan canavarlar uluyarak dolaşıyor.
Bellerinde çifte su verilmiş palaları ışıldayan cilâsınlar, yağız atlarını kara tepelerde oynatıyor, korkak şarlılar uykuya yatmış, kurtlar yer yer gezip yiyecek av arıyor.
Karadere içindeyiz. On dört kırgız1 bir Çin Bayının çevresini sarmışlar. Kendine güvenip, gecenin bu saatinde yollarda kalan Çin Bayının, dört at uşağı ölmüş, Çin Bayını koruyacak elindeki palasından, bir kırgızın gırtlağına yapışmış, boğuşan boz kurdundan başka hiç bir şeyi kalmamış.
Palalar, gecenin karanlığını gümüş ışıklarıyla yırtıyor, korkunç çığlıklar, fışkıran kanların hışırtıları, çelik sesleri duyuluyor.
Arkasını bir kara kayaya dayayan Çin Bayı, Azrail'in göğü yarıp geldiğini görür gibi oldu. Gözleri kararmış, zorlu sandığı bileği palasını kaldıramaz olmuştu. Doğruldu:
1 Kırgız: Başıboş gezen, serbest

- Yetişin boğatırlar... Bir Çin Bayını öldürüyorlar!., diye bağırdı.
Bu saatte, bu karanlık dereye kaplanlar bile titreyerek girerdi. Kırgızlar kahkahalarla güldüler, onunla beraber haykırdılar:
- Yetişin! Adam öldürüyorlar!
Sonra bu çağırışa karşılık gelmeyeceğini biliyorlarmış gibi, palalarını kaldırdılar. Çin Bayının üzerine atıldılar. Ölüm Tanrısı gelmiş, Çin Bayının yüreğine el atmıştı.
Birdenbire, tepeden bir ses duyuldu. Uluyan canavarları, haykıran kırgızları, boğuk çelik seslerini sindirdi:
- Çal kılıcını ağam, yettüm! Çal kılıcını! Korkma! diye bağırdı.
Bu ses kara dağlan inletti. Dağın yamacından taşlan, toprakları koparak, boz aygırlı bir yiğit, yıldırım gibi yetişti. Gecenin karanlığında çelik donları1 parıl parıl parlıyordu. Boz aygırını şahlandırdı:
- Haydi Başko!.. diye bağırdı.
Boz aygır kişneyerek dört bir yana çifteler savurmaya başladı. Bir göz açılıp kapanmadan, kırgızların dört tanesi beyinleri patlayıp yere yıkıldılar; diğerleri de, gökten yıldırım iner gibi, tepelerine inen bu zorlu boğatınn karşısında tutunamayacaklarını anlamışlardı. Atlarına sıçradılar, karanlıklar içine karışıp gittiler.
Şimdi Çin Bayı ile boz aygırlı yiğit karşı karşıya duruyor, birbirlerini süzüyorlardı.
Çin Bayı, kanlı elinin tersiyle alnından yağmur gibi akan ter ve kan damlalarını sildi. Çince:

- Beni kurtardın, ben kimim biliyor musun?., diye homurdandı.
Yiğit, hiç bir ses çıkarmadı. Kırgızların karşısında sinen Koca Bay, meydanı boş görünce, belini doğrultmuş, sesini yükseltmişti:
1 Donları: Elbiseleri.

- Buraya gel "Asena", diye yerdeki ölüleri yoklayan kurdu yanına çağırdı. Sonra yeniden dikleşen kafasını kaldırıp kurtarıcısına baktı:
- Ben Yüce Çin Hakanı Vu-He-Ü'nün Yasalar Başbuğuyum1. Beni kurtardın, sana payza2, para ve ad vereceğim, söyle bakayım, sana kim derler?
Bu sefer boğatır, şahlanan boz aygırının yelesini tokatladı. Türkçe:
- Türk, diye gürledi.
Çin Bayı yere tükürdü, Çince sordu:
- Bir Türksün demek?.. Kimin at uşağısın, de bakayım? Ona söyler, seni yanıma alır, saçını uzatır, sana bir Çin kızı alırım. Çince biliyor musun?.. ""
- Ben Tanrının at uşağıyım, yalnız Türkçe konuşurum. Kendimden başka kimseye boyun eğmem, zorla boyun eğdirdiğiniz bütün Türkleri kurtaracağım. Yeni bir Türk Hanlığı kuracağım.
Çin Bayının gözleri parladı, kahkahalarla güldü. Artık korkusu geçmişti.
- Bir deli... Bir deli... diye böğürdü. Sen bir delisin. Bu Kara-dere'ye delilerle, başbuğlardan başka kimseler giremez. Türkler yıllardır Çin Hakanının tutsağıdırlar. Yedi bin Türk, yedi yüz bin Çinliyi nasıl ve ne ile yener? Sen bir başbuğ olamazsın, olsan olsan bir delisin! Fakat sen benim canımı kurtardın, sen kutlu bir delisin. Seni yanıma kayıracağım. Bana at uşağı olacaksın.
- Uşak olmak için yetiştirilmedim. Yasalar Başbuğu köpürdü:
- Türkler yıllardan beri Çinlilerin uşağıdır. Bana bir Türk Hakanı göster!.. Bir Türk sancağı göster!..
1 Yasalar Başbuğu: Adalet Bakanı
2 Payza: Nişan, rütbe

- O hakanı çok yakında göreceksiniz. Sancağa gelince, bundan daha birkaç yıl önce tepenizde dalgalanan o sancağı tanırsınız. Kurt başlı Göksancak.
Başbuğ elini kaldırdı. Yabancıya doğru yürüdü, vurmak istiyordu. Sonra acı acı güldü:
- Sen benim canımı kurtardın, dedi. Sana borçluyum. Söyle ne istersin?
Yürüdü, elini atının heybesine soktu, altın sesleri şıkırdadı. Yolcu güldü:
- Dilenmeyecek kadar gelirim var.
- Peki, ne istiyorsun?.. Bir şeyler iste.
- Hiç bir şey... Biz istediğimiz şeyleri kendi gücümüzle alırız. Bana bir şey borçlu değilsin.
Çin başbuğu atının üzerine sıçradı, yabancıya yaklaştı, yüzüne dik dik baktı:
- Sen bir Han oğlusun.
- Her Türk bir Han oğludur.
- Sen temiz yürekli bir gençsin. Hoşuma gittin, adın ne senin?
- Önce söyledim.

- Saklıyorsun demek... Öyle ama ben sana borçlu kalamam, bir şey alacaksın, dedim. Bir şey alacaksın.
Sonra onun sustuğunu görünce:
- Olmazsa kurtardığın canımı geri almaklığın için vuruşacağız. Ben bir Türk'ün yiğitliği altında kalamam.
Yabancı güldü. Yerde, kafasını havaya kaldırıp uluyan boz kurdu gösterdi:
- Bu, sanırım, tüm bir kurttur. Çin Bayı karşıladı:
- Öyle, ben küçük yaştan aldım, büyüttüm. İlk buyruğumda adamın gırtlağına yapışır. İster misin?

- Verirsen?
- Ha!.. Bir kurt istiyorsun demek?.. Siz Türkler kurdu, hele kurt oğulları Asenaları çok seversiniz. Duydum ki Asenalardan Kutlu Hanın yürüdüğü yolda oğulları ve kardeşleri de yürüyecek-miş... Benim kurdun adı da Asena'dır1.
Genç güldü:

- Kurda kurt gerek; vermiyor musun? Gayrı Çinli de güldü:
- Alabilirsen al!.. Senin olsun.

Yabancı atının üzerinde birdenbire eğildi. Kurdu kulaklarından kavradığı gibi kucağında doğruldu; canavar, birkaç kere tepinmek, kurtulmak istedi; sonra kolları arasında bulunduğu adamın zorlu gücü karşısında atın eğeri üzerine büzüldü, kaldı.

Genç yolcu:

- Sara mı gidiyorsun Başbuğ? dedi. Çinli atını sürdü:
- Öyle... Ama senin de ardımdan sara girmeni pek özlemem. Böyle Göksancak düşüncesini kafalarında taşıyan Türklerin, -yüreğim kan akmakla beraber- kafasını kopartmakla görevliyim.

Sustular, artık sara giriyolardı. Genç yolcu:

- Biz kafamızın koparılmasını özleyenlerdeniz, dedi. Çinli sordu:
- Niçin?
- Acundaki bütün Türkler'in birleşmesini istiyoruz.
- Ne yapacaksınız?
- Hiç. Uşak olmaya alışmadık, acuna başbuğ olacağız. Çinli öksürdü:

1 Ascna: Sığındıkları Ergenekon'dan Türkleri kurtarıp, atalarımızın öcünü alan demircinin adıdır. Onun dölünden gelen Hanlara Asena oğullan, derler. Çincesi-. Ce-ne'dir

- Hım!.. Yaman düşünce. Buda yardım etse de dilediğiniz olsa. Ne ise delikanlı, çok konuştuk. Biraz dikkafalısın, ama seni gözüm tuttu, gönlüm sevdi, adını demedin. Benim adım Çang-Fun-gi'dir. Çin Hanlığı Yasalar Başbuğu ve Tiyen Ping'de Türkleri yeryüzünden kaldırmaya uğraşanlardan biriyim!.. Tanrıdan dilerim ki bir daha karşılaşmayalım. İstersen gel, şimdi bir kucaklaşalım. Bu, dünya kurulalı beri görülmemiş bir şey olacak. Bir Çin başbuğu bir Türk uşağıyle kucaklaşıyor, dedi.

İki atlı birbirine sarıldılar. Genç güldü. Başbuğdan ayrılınca:

- Benim adımı da tez elden duyar, tanırsın, dedi. Şimdilik hoşça kal ve unutma, yedi bin değil, yedi Türk yedi yüz bin Çinliyi yenecek.

Boz aygırını şahlandırdı. Kucağında Çinlinin kurdu, sarın sokaklarına vurdu, gitti. Yasalar Başbuğu yalnız kalmıştı. Ellerini hohladi:

- Amma soğuk var, dedi. Dört at uşağını da yokettik. Şu Türk delikanlısı da deliydi, meliydi ama çok zorlu idi ha. Tıpkı bir Han oğluna benziyordu. O ne at sürüş? O ne pala savunuş? Bizde böyle bir er güç yetişir. Acaba adı ne idi?

Sanki bu söze karşılıkmış gibi bir davul sesi sarın sokaklarında uğuldaya uğuldaya yaklaştı. Gece kolcusunun sesi geniş saçaklı, basık evlerin pencerelerini açtırdı.

- "Ey büyük, ünlü, kolu bükülmez Çin Hakanı Vu-He-Ü Hatun'un kulları olmakla ünlenen yaratıklar! Kalkınız ve dinleyiniz! Hanlarımızı, şarlarımızı basan, yurdumuzu yağmalayan göçebe Tukyular1 yeniden dirildiler. Çin sınırlarını aşmak istiyorlar. Başbuğları olan Kutlu Han oğlu Gültekin Asena sınırlarımızı geçip Çin şarlarına girmiştir. Tutsak Tukyuları ayaklandırıp yeni bir Türk Hanlığı kurmak istediği anlaşılıyor. Kendisine ekmek, su, yatacak yer veren kim olursa olsun, sorgusuz kafası kopan-lacaktır. Kendisiyle görüşenin dili kesilecek, bulunduğu yeri bildirene iki at yükü, kafasını getirene dört at yükü altın ve Çang-

1 Çinliler Türklere böyle derlerdi.

çu-e1 adı verilecektir. Diri olarak yakalayana sekiz at yükü altın verilecektir. Bu buyruğu ünlü Hakan Vu-He-Ü vermiştir!!!"

Davul sesi uzaklaştı. Ünlü Yasalar Başbuğu külahını geri attı, uzun saçının dibini kaşıdı. Öksürdü:

- Hım, bu buyruğa göre, aldanmıyorsam, Gültekin ile konuştuğu için kafası koparılacak ilk ünlü Çinli, Yasalar Başbuğunun ta kendisi!., dedi.

2 Çan-çu-e: Çince baş kesen demektir.

BEYAZ AYI HANI

Çin Hakanı Vu-He-Ü Hatun, Türklerin ayaklandığını görünce, Fangling'e sürdüğü oğlu Cong Tsung'u tekrar sarayına aldırmıştı.

Hakan, oğluna ilk ele geçen kırgızlardan bir yiğit alayı toplamıştı.

Bunlardan on sekizi Vu-hu-u yolundaki Beyaz Ayı Hanı'nın avlusunda büyük bir ateş yakmışlar, bekleşiyorlardı.

Uzun saçını dişleri arasında sıkan kocamış bir Çinli, yüzünde büyük bir bıçak yarası bulunan arkadaşının omzuna kuvvetli bir tokat yapıştırdı:
- Nasılsın bakalım Salak? Senin Tukyulardan yeni savlar var mı? Yeni bir hanlık kuracaklarmış, ne dersin? diye sordu.
Salak'ın gözleri bulandı. Bir küçük kâğıt gemiye yelken olacak kadar büyük olan kulağının arkasını kaşıyarak:
- Öyle sanıyorum ki bu iş olacak, dedi.
- O gün gelince sen de kendine artık Tukyu dersin.
- Öyle, ne yaparsın... Annem bir Çinli, babam bir Türk... İşine göre, ben de ya babamın, ya anamın oğlu olurum.
- Simdi kimin oğlusun?

- Anamın. Fakat bu gidişle pek yakında babamın oğlu da olabilirim.
- O da neden?..
- Duymadınız mı?.. Bozkurt oğullarından Gültekin Çin'e girmiş. Her gün bir Çinli öldürüyor. Evinde Türk gön1 ve köle bulunduranların her sabah boğazlarından koparılmış olarak kapılarının önünde bulunduklarını duymadın mı?..
- Öyle, bu korkunç bir şey... Bir tanesini ben gördüm. Kapısının eşiği önünde katılmış kalmıştı. Gırtlağı sanki testere ile boğazlanmış gibi parça parça olmuştu. Bütün bunları Gültekin dişleriyle yapmış diyorlar.
Salak başını salladı ve korku ile çevresine bakındı:
- Bu sözü bir ettin, bir daha etme!.. Gültekin öyle yiğit bir delikanlıdır ki, iyiliğini yakınları bile öve öve bitiremezler. O hiç adamın boğazını dişleriyle keser mi? Vurmak isterse demirle vurur. Tongralar'la bir cenge tutuşmuş, ilk girişte sekiz kişiyi bir kılıçta on altı parçaya bölmüş.
- Atma, karşıda kuzu var!..
- Öldürmüş ya, onun bileğinin zorudur ki Türkleri böyle her kavgada üst çıkarıyor. Senin aklın yatıyor mu ki, Çinliler içinden bir yiğit çıkıp da, Gültekin'in kafasını kesip dört at yükü altın alabilecek?
- Neden çıkmasın?
Salak elinin ayasıyla Çinlinin kaplumbağa derisi gibi buruşmuş kuru ve sarı yüzünü karışladı. Çinli onun bu karışlama işine pek kızmadı. Dalgın dalgın bir yere bakıyordu. Dirseğiyle Salak'ı dürttü:
- Bak!.. Bak!.. Şuraya bak!., dedi.
Salak, Çinlinin gösterdiği yere baktı. Avlunun kenarındaki kerevette bir genç yiğit dalgın dalgın düşünüyordu. Ayakları dibinde
1 Gön: Cariye, esir kadın.

kocaman bir kurt kurulmuş yatıyor. Dışarıda avlunun penceresine bağladığı cins atının başı gözüküyordu.
Salak yüzünü buruşturdu:
- Bakacak ne var? Hiç adam görmedin mi?
- Öyle değil, köpeğine bak, köpeğine bak!.. Ne uzun kulaklı... Tuhaf değil mi? Kuyruğu da çok gülünç.
- Neresi gülünç?
- Kurda benziyor...
- Kurda mı benziyor? Su katılmadık kurt desene... Issısına el kaldırırsan hemen gırtlağına yapışır; koparır, atar. Böyle kurtları Han oğulları, payazalı baylar taşırlar.
- İçime ne geliyor biliyor musun, Salak?..
Salak omuzlarını silkti. Salak'ın içine hiç bir şey gelmiyordu. Dudağını yukarıya kaldırdı. Yüzündeki kılıç yarığı, böylece daha korkunç oluyor, büyüyor; Salak'ı görenlerin, tüylerini ürpertecek bir şekil alıyor, kocaman kulaklarına kadar uzayıp gidiyordu.
Salak'ın omuzlarını silktiğini görünce Kocaer Çinli onun kulağına eğildi:
- Şeytan bana: "Sakın şu delikanlı Gültekin olmasın?" diyor, sen ne dersin?
Bu söz, Salak'ın aslında sarı olan yüzünü yemyeşil bir şekle soktu. Kocaerin çevresine de Hakan oğlunun bütün yiğitlerini topladı.
Salak, alnında biriken ter tanelerini elinin tersiyle sildi:

- Aman bir ettin bir daha etme!., dedi. Bu herif eğer Gültekin değilse ve bizim kendisini ona benzettiğimizi duyarsa, belki bir aksoyludur, canımıza okur. Yok eğer Gültekin'seee!..
Kocaer kızdı:
- Ey Gültekin'se? diye sordu.

- O zaman daha kötü, topumuzu da burada kurduna boğazlatır.
- Kim boğazlar? Kimi boğazlatıyor? Bu çocuk mu? Sen çıldırmışsın Salak! Biz Hint horozu değiliz; on sekiz tane güçlü, kuvvetli kavgacıyız.
Bu söz bütün Çinli yiğitlerin hoşuna gitti:
- Öyle ya, diye haykırdılar. On sekiz kavgacının bir kişiden korktuğu nerede görülmüştür?
Gürültüler uzakta dalgın, düşünen yabancıyı uyandırmıştı. O da onları süzüyordu.
Kocaer, kimseden korkusu olmadığını anlatmak istiyormuş gibi bağıra bağıra:
- Biz Gültekin'den filân korkmayız! diye haykırdı. Sekiz at yükü altın bu... Verilecek Çan-çu-e adı ve payzalar da caba.
Salak eliyle onun ağzını kapadı:
- Boşu boşuna bir gürültü çıkarmayalım. Buradaki işimizi eğer beceremezsek o zaman işimiz iştir. Eğer bir kavga çıkanrsa-nız, araba kaçıp gidecektir.
Sanki onun bu sözünü tamamlamak içinmiş gibi avluya bakan hanın pencerelerinde önce kırmızı bir burun, arkasından sarı, soluk bir yüz gözüktü. Bu, annesini öldürüp de Çin hakanı olmak isteyen Tang oğullarından Prens Cong-Tsung'du1.
Yiğitler, efendilerini görünce, tazı görmüş kedi yavruları gibi sindiler. Ateş başında toplandılar. Anasına, babasına pay verip taş kesilen çocuklar gibi hiç kıpırdamadan durdular.
Cong-Tsung'un gözleri kerevetin üstünde uzanan gence takılır gibi oldu. Sonra Kocaer Çinliye baktı:
- Buraya gel! diye homurdandı.
Çinli fırladı. Pencerenin altına yaklaştı, saygı ile yerlere kadar eğildi. Hakan oğlu:
- Arabanın gelmesi yaklaştı. Gözünüzü açın! dedi.
1 Cong-Tsung: Cong Çünk veya Konk Çünk gibi okunur.

- Açıyoruz Noyan1.
- Gürültü etmeyin!..
- Etmiyoruz Noyan... -Defol!..
Kocaer Çinli başı yerde geriledi. Bütün arkadaşları da Çong-Tsung'un çekildiğini görünce:
- Gürültü etmeyelim, dedi. İki gözcü, kapıya!.. Araba gözükür gözükmez bağırsın!
İki cenkçi kapıyı tuttular.
Bütün bu olayları genç yabancı, donuk, fakat bir doğan bakışı kadar keskin gözleriyle süzüyordu.
Kocamış Çinli tekrar ona baktı. Salak'm kolunu sıkıp:
- Şeytan dürtüyor, dedi. Şu herif, öyleme geliyor ki, Gülte-kin'in ta kendisi...
- Anlaması kolay. Hele şu bacakları altında yatan boz kurda yüksek sesle bir söv de bak, gör kaç dakika yaşayacaksın?
Bu abuk sabuk sözler daha uzayacaktı, fakat gözcülerin sesi avluyu çınlattı:
- Geliyor.
Cong-Tsung'un yiğitleri palalarını sıyırdılar. Avludan dışarıya fırlamak için kapıya doğru koştular. Fakat orada...
Orada yabancı genç, kollarını kavuşturmuş bir Buda çakıtı gibi hiç kıpırdamadan duruyordu.
Kocaer Çinli:
- Bu da ne demek? diye homurdandı. Salak:
1 Noyan: Prens, bay demektir.

- Hapı yuttuk, dedi.
Bu arada ünlü Cong-Tsunq un san ve korkunç yüzü, pencereden yeniden gözükmüştü. Boquk bir sesle:
- Gebertin!.. Geçin!., diye buyruğunu bildirdi.
Onun zorlu yiğitleri de bu kapıya dikilen tüysüz genci gebertip geçmeyi çok öziüyorlardı
Fakat belinden sarkan dört pamak enliğinde palası, gerilmiş olan kalın bacakları..
Kocaer Çinli:

- Çekil, çekil oradan, yoksa, seni kırgız seni!., diye haykırıyordu.
Arkadaşları da:
- Çekilsin!.. Vur1,. Kır!,. Gebertelim kırgızı!.. diye oldukları yerde tepinîuor, homurdarüyoıiaraı.
Fakat bu on sekiz kiçinir içinden bir kahraman çıkıp da bir adım ileri atıp kırqızı gebertmeye, vurmaya yanaşmıyordu. Salak palasını sıyırdı. İleri atılmak istedi.
- Bu kırgız burada kakılı kaldıkça araba kaçacak1 . diye haykırdı. Gırtlağım da kaşınıyor. Kurtların nasıl gırtlak parçaladığını görmek istiyorum.
Yürüdü.
Babasının bir Türk olduğunu, her çağda Tanrının Türkleri kavgada koruyacağını düşünür, körükörüne palaların, çelik mızrakların arasına atılırdı.
Fakat şimdiye kadar hiç bir uğraşta Tanrı yardımına koşmamış, ya kafası patlamış, ya yüzü boydan boya yarılmış, yahut en nazik yerlerine mızraklar saplamışlardı.
Salak, bütün bu uğursuzlukları annesinin bir Çinli olmasında buluyordu. Yürüyecek, belki de bu genç kırgızın tepesinde palasının keskinliğini deneyecekti.
Fakat boz kurt doğruldu. Dişlerini göstererek hırladı. Kırgız da, sanki cüceleri kendisi yaratmış gibi yüksekten bakıyordu:

- Hiç biriniz yerinden kıpırdamasın, yoksa canına, bir tavuk kadar paha biçmez, tümünüzü de gebertirim!
Bu boş sözler Çinlileri güldürdü.-Hepsi de ipten, kazıktan, cellât satırından kurtulmuş kırgızlardı.
- Yaman delikanlı, diye gülüştüler.
Salak atıldı; fakat palalı kolunun havaya fırladığını, korkunç bir sarsıntı ile titrediğini duydu. Ayaklarının yerden kesilip havada sallandığını görüyordu.
Bu tüysüz genç, koca Salak'ı belinden tuttuğu gibi ayaklarını yerden kesip havaya kaldırmıştı. Yabancı genç, Salak'ı havada, bir köpek yavrusu gibi döndürdü, döndürdü, arkadaşlarının üzerin fırlattı. Bu arada boz kurt da fırlamış, ilk önüne gelen Çinlinin gırtlağına dişlerini geçirip yere yıkmıştı.
Avlunun kapısı önünde bu on sekiz kişi ile tek yabancı delikanlı birbirlerine girdiler. Salak'la arkadaşları, Çin'in bitip tükenmeyen şarlarının pek çoğunu gezmişler, nice boğatırları soymuşlar, nice gezgincilere kötek atmışlardı. Fakat karşılarında kendilerine bir adım attırmayan bu delikanlı kadar zorlusunu, uğraşın bütün inceliklerini bilenini hiç görmemişlerdi.
Kapının önünde durup gürültüyü görünce içeriye dalan gözcüler de koşmuşlardı. Arkadaşlarının bir delikanlı ile kavga ettiklerini görünce arkadan vurmak istediler. Fakat boz kurt, birbirine giren bacakların arasından fırladı. Gözcülerin üzerine atıldı. Ağzından kanlar damlayan zorlu ve kudurmuş boz kurdun üstlerine saldırışı Çinlilere soluğu dışarda aldırttı.
Bu arada atlı bir arabanın yıldırım gibi geçtiğini gördüler. O zaman ikisi birden bağırdılar:
- Araba kaçıyor...
Bu sözler, her nedense, yabancının kavga gücünü kesti. Kendisine çokça yaklaşmış olan Kocaer Çinliyi bir tekmede yere yıktı ve kahkahalarla güldü:

- İşin yarısı bitti. Biraz daha geri aslanlarım! Biraz daha ge-ri!..
Boz kurt da onların geri çekilmelerine yardım ediyor, uluyarak üstlerine atlıyordu.
Araba tekerleklerinin çıkardığı gıcırtılar, atların nal sesleri, arabacının kırbacı, her şey, her şey uzaklaşmak üzereydi.
Pencereden avluyu gözleyen Hakan oğlu Cong-Tsung her şeyi anlamıştı. Bu yabancı, arabanın yolunu keseceklerini anlayıp işlerini bozmak için buraya konulan bir boğatırdı. İşin başına on sekiz kişiye karşı bir kişi koyan adam, bu bir kişiye bu kadar güvenmese buraya kor, diker miydi?
Adamları teker teker yere serilecek, avlu kapısından çıkamayacaklardı.
Koştu, hanın arka kapısını açtı. Altın saplı kırbacını elinde sıkıyordu. Adamlarına:
- Buradan çıkın! Bırakın onu, bırakın! diye haykırdı.
Yiğitlerin de ön kapıdan çıkamayacaklarına akılları kesmişti. Biri yere cansız yıkılmış, dört tanesi, Salak da arada, ağırca yaralanmışlardı!
Cong-Tsung'un açtığı art kapıya doğru can attılar, ölümden kurtulmuşlardı.
O zaman yabancı, palasını kınına itti.

Ayakta biraz sendeliyordu. Kolundan, başından, omzundan kanlar sızıyordu. Fakat silkindi. Bir sıçrayışta avlunun duvarı üzerine fırladı. Oradan da dışarda bağlı duran atına atladı.
- Haydi Başko!.. diye bağırdı.
Bu sırada Cong-Tsung'un yiğitleri de arka kapıdan sokağa uğramışlardı.
Yola baktıkları zaman artık ufacık kalan bir araba ile ardından sanki uçuyormuş gibi giden yabancı atlı ile boz kurdu ancak görebildiler. Biraz sonra her ikisi de gözükmez oldu.
O zaman Kocaer Çinli yere tükürdü:

- Tuu, kaçırdık, yazıklar olsun, tuzağa düştük! Bu delikanlı bizim arabacıyı beklediğimizi biliyormuş, dedi.
Salak arkasını duvara dayadı. Yüzünü, kulaklarını, alnını eliyle okşadı:
- Vay canına, yaşıyormuşum, dedi. Gültekin ile karşılaşıp da sağ kalan Tanrının ilk sevgili kulları biziz...
Kocaer Çinli elini havada salladı. Onun kulağına eğildi:
- Gültekin mi?.. Çok aldanıyorsun, bu Gültekin değildir. Bu bizim burada arabanın yolunu keseceğimizi duyan Hakan Ha-tun'un sevgilisi Vu-Hen-Si-Ye-U'nun yiğitlerinden biridir. Ama ne zorlu yiğit; bizim başbuğ, artık kızı rüyasında görsün... Kuş uçtu. Bu gece kemikleri çatırdayacak.
Salak onun kulağına eğildi:
- Bu yolunu keseceğimiz arabada Hakan Hatun'un sevgilisi vardı ha? Ya Hakan Hatun duyarsa?
Çinli bir gözünü kapayıp burnunu büzdü. Böylelikle gülmüş oluyordu.
- Duyarsa Vu-Hen-Si-Ye-U'nun kafası kesilir. Genç Türk kızı da oğlu ve başbuğumuz olan Cong-Tsung'a kalır. Onun için Vu-Hen-Si-Ye-U en zorlu yiğidini buraya koydu, bu işi Hakan duymasın, diye.
- Duyacaktır ve sanırım ki, bunu da oğlundan duyacaktır.
Salak sözünü bitiremedi. Ensesine öyle müthiş bir yumruk indi ki, biçarenin gözüne dünya, kıvılcımlı kül içinde yuvarlanan bir yumru hamur gibi gözüktü. Dört adım önüne sekti.
Bütün yiğitler toplandılar, taş kesildiler. Cong-Tsung elinde kırbacıyla aralarına girmişti.
Kırbaç iki-üç kere havada sakladı. Yiğitlerden her biri kendi payına düşeni almış oldu.
Han oğlunun yüzü öyle karışmıştı ki; yiğitleri, sırtlarına inen kırbaç, tekme, tokat yağmuru altında saygı ile yerlere kadar eğil-

mekle beraber, ellerinde olmayarak başlarına geleceği düşündüler. Ve yüreklerine kadar titrediklerini duydular.
Cong-Tsung, yenilişinin acısını yiğitlerinin sırtından çıkarmakla beraber, elinden kaçırdığı kıza da yüreği yanıyordu.
Annesinin âşığı bulunan Vu-Hen-Si-Ye-U'nun Başbalık'tan[1] bir Türk kızı getireceğini bilenler kızın yürek yakıcı gözlerini öve öve bitiremiyorlardı.
Anasının kendine zorla cicibaba yaptığı Si-Ye-U'dan öc almak, öc alırken güzel Türk kızını da beraber kaldırmak istemiş, bu handa arabanın yolunu kesmeyi kurmuştu.
Bu işi yapacağını kimseye söylemediği halde, işte Si-Ye-U duymuş, yoluna bir adam, yalnız bir tek adam koymakla bu işin önüne geçmişti.
Bunu düşününce yüreğinin içine kadar titredi.
Kendisine yağı bildiği anasının yavuklusu, bir adamıyle, sekiz adamına karşı koymuştu.
Ya aralarında kavga çıksa?
Bir sıra sarı kirli çakıl taşını andıran dişlerini gıcırdattı:
- Atımı getirin!., diye haykırdı.
Üzerine sıçradı. On sekiz yiğit ardında, sürdü, anasının sarayı olan Siganfo'ya geldi.
Sarayın kapısında kendisini her zamanki gibi yarım sırıtık yüzle karşılıyorlardı.
Eğer bir gün anasını altedip de Hakan olursa işte o zaman kendisini gösterecek, bu yarım ağız sırıtanlar yerleri öpecekler ağızlarını kulaklarına kadar yırtacaklardı.
Fakat anasının, Tang oğullarını yeryüzünden kaldırmaya uğraştığını, babasının bütün yakınlarını, kardeşlerini öldürttüğünü biliyordu.
1 Başbalık: Şar ismi.

Anasının düşüncesi Hakanlığı, ölen kocasının oğulları olan Tang'lardan almak, yavuklusu Vu-Hen-Si-Ye-U'ya vermekti.
Siganfo sarayının avlusundaki yiğitleri kendisini karşıladılar, atından indirdiler. Arkasından gelen, sayısı on beşe inen adamlarına döndü. Tok ve donuk bir sesle:
- Gidiniz, zindana kendinizi bağlatınız. İşkence ile sizi öldürsünler... Bir işe yaramayan heriflerin yeryüzünü çıplak ayaklarıyla kirletmelerini görmek istemem, dedi.
Ve yürüdü. Buyruk tamdı. Sarayın avlusunda verilen bu buyruk eğer handa verilmiş olsa kırgızlar belki tabanları yağlarlar, dağlara kaçarlardı. Şimdiki halde boyunlarını büküp cellâda gitmekten başka yapacak iş yoktu. Han oğlu verdiği buyruğu ağlamakla, sızlamakla yüreği yumuşayarak geri alan kişilerden değildi. Hem o, çoktan sarayın geniş saçaklı kapıları arasına karışmış, görünmez olmuştu. Boyunlarını büktüler, zindanlara doğru yürümeye başladılar. Fakat yalnız Salak işi pişkinliğe vurmuş, sanki buyruk kendisi için verilmemiş gibi avludaki nöbetçilerin arasına karı-şıvermişti.
SİGANFO SARAYI
Çin'in bütün boğatırlarının sokaklarından bile geçemedikleri bir alan vardır: Çin Hakanlarının sarayı Siganfo'nun çevresi. Birbiri üzerine binen geniş, dik saçaklı damları üstünde girintili, çıkıntılı süsleriyle göğe doğru yükselen bu kara taş yığınları her Çinliyi titretir.
Siganfo sarayının en korkunç köşesi de Çin Hakanının bü-yücübaşısı Yü-Hen-Gü'nün kara taşlı odalarıdır. Sarayın bir ucunda bulunan, ufak bir kapıdan doğrudan doğruya dışarıya çıkılan bu yerde, arpakçı1 Yü-Hen-Gü'nün babalan yaşarlarmış. Kimselerin akıl erdiremediği bilgilerini, aşk, ağu, hayat veren renkli, korkunç sularını, toprak kaplar içinde Yü-Hen-Gü'nün sırtına yüklemiş gitmişlerdi. Tanrı da, sanki Yü-Hen-Gü, bu orduları titreten, hakanları öldüren bilgilerini sırtında daha iyi taşısın diye kocaman bir kambur koymuştu. Kırk senenin uzun aylarında, her gün bir arpa boyu kadar büyüdüğünü söyleyen Yü-Hen-Gü, tam altı karış boyunda bulunuyordu. Vücudunun en büyük yeri tek tük ak kıllarla süslenmiş, kuru çehresinden bir fil hortumu gibi çıkan sivri burnu idi. O, bunun da büyük bir akıl nişanı olduğunu söylüyordu. Uzun ve örgüsü tam otuz yıldır hiç açılmayarak bir kayış gibi arkasından kuyruk sokumuna kadar
1 Arpakçı: Sihirbaz.

sarkan saçları cılız, etsiz kollarıyla hemen hemen aynı uzunluk ve kalınlıkta idi.
"Beyaz Ayı Hanı"nda, Cong-Tsung'un önünü kesmek istediği araba, işte sarayın arka tarafından dolaşmış, Yü-Hen-Gü'nün anlattığımız bu korkunç evinin önünde durmuştu. Arkasından at kopardığını yazdığımız delikanlı, arabaya yetiştiği zaman sarayın kapıları ağır ağır kapanıyor, araba büyük Yü-Hen-Gü'nün kara taşlardan yapılmış avlusundan içeriye girmiş bulunuyordu. Kocaer Çinlinin Gültekin, Salak'ın Hakan'ın yavuklusu Si-Ye-U'nun adamı sandığı delikanlı, arabanın saraya girmiş bulunduğunu görünce Türkçe bir küfür savurdu. Atını mahmuzladı. Ardında dili bir karış dışarıda durmadan koşan boz kurt, yan sokaklara daldı, gitti.
Bu çağda büyücü Yü-Hen-Gü'nün kara taşlı odalarında bir genç Çinli dolaşıyordu. Çekik gözlü, ay gibi kaşları, düz ve geniş omuzlarıyle bu Çinli, ünlü büyücü Yü-Hen-Gü ne kadar çirkinse, onun tersine, o kadar güzeldi. Arkasına çok süslü kumaşlardan donlar giymiş, saçlarına kokulu yağlar sürmüş, ince ve uzun bıyıklarını, aşağı doğru daha iyi sarksın diye, uçlarından yanaklarına yapıştırmıştı.
Büyücünün kara taşlı odasında saatlardan beri bekliyordu. Bu karanlık ve korkunç odada, taş raflara dizili toprak kaplar, kara ocak ve arada bir kanat çırparak, boğuk boğuk haykıran bir baykuşla iki benekli horozdan başka sevimli denebilecek hiç bir şey yoktu.
Büyücü, araba gürültüsünü duydu. Ayak seslerini duydu.
Kapı açıldı. Önden büyücü Yü-Hen-Gü'nün sivri burnu, sonra çıplak bacakları üzerinde bir salıncak gibi sallanan ufacık gövdesi gözüktü. Hakan Hatun'un yavuklusu Si-Ye-U olan bu genç ve güzel adamın odada beklediğini görünce kuru parmağını burnunun ucuna dayayıp "sus!" diye işaret verdi. Dışarda sofadan geçen adamlarının ayak sesleri duyuldu. İçerideki odaya, birlikte getirdikleri güzel Türk kızını bırakmışlardı. Bu ara büyücü içeriye girdi.

Genç Si-Ye-U kapıya doğru atılmak, ayaklarının altında bir yengeç gibi dolaşan büyücübaşıyı ezip geçmek, kızı görmek istiyordu. Gelen kız acaba nasıl bir şeydi? Anlatıldığı kadar güzel miydi?

Fakat ne çare ki büyücünün yoldan çekilmeye niyeti yoktu. Burnundan konuşuyormuş gibi bir sesle:
- Güzel kızı getirdim Noyan, dedi.
Genç Si-Ye-U büyücüden çekiniyordu. İçinden "Başında yıldırımlar çaksın!.." diye söylenmekle beraber tatlı bir sesle;
- Ya, öyle mi saygı değer Yü-Hen-Gü, destur ederseniz bir göreyim, dedi.
Kurnaz büyücü, arpakçı değneğine benzeyen kuru ve uzun parmağını havaya kaldırdı.
- Şimdi göremezsiniz!
- Niçin?
- Çünkü onu ben uyuttum. Eğer uyutmasaydık o kadar çok bağırıyordu ki, herkes bizi görecekti. Mavi gökyüzünde oturan kardeşlerimizin yardımıyle uyuttuğumuz birisinin yanına biz uyandırmadan kim yaklaşsa, bir daha hiç uyanmaz.
Büyücü tekmil işlerini, babasından öğrendiği cin ve peri diliyle, gökteki devleri çağırıp yaptırttığına herkesi inandırmak isterdi. Fakat kurnaz yavuklu, büyücünün kendisinden başka bir şey koparmadan kızın yanına sokmayacağını anlamıştı. Belinden bir kese çıkarıp fırlattı. Yü-Hen-Gü bu keseyi büyük bir ustalıkla daha havada uçarken tuttu. Bir solukta koynuna boşalttı:
- Buyruğunuz üzere, doğru Başbalık'a gitik, köle satan serti1 gördük. Genç kız size lâyık olacak kadar güzeldi. Gözleri o kadar çekik ve renkliydi ki, insan sanki gün uf almış da onun gözünün oyuğuna girmiş parlıyor sanır. Kaşları o kadar güzel gerilmişti ki insan, Türk cenkçilerinin gerilmiş yaylan sanır. Kirpikleri o kadar sık ve kıvırcıktı ki insan birbirine dolandıkça gözlerini bir daha aça-mayacak sanır.
1 Sert: Tüccar.

Genç kızın bu inceden inceye anlatılışı, Si-Ye-U'nun hoşuna gidiyordu. Gözlerini süzdü. Elleriyle vücudunu kopartacakmış gibi sıktı:
- Anlat, diye homurdandı. Yalansa karışmam!
- Aman, sayın bayım, benim bu değersiz sözlerim aydan bir parça kopmuş da yere düşmüş gibi parlayan o Türk güzelinin güzelliğini size anlatabilir mi sanıyorsunuz? Örgüleri beline varan saçlarının parlaklığını bir görseniz. Hele o kaza benzer1 güzel billur gibi göğsünü bir görseniz, bakmaya doyamazsınız. Her ne ise, köle serti, verdiğiniz parayı az buldu. Köleniz yanımda ne varsa hepsini ekledim.
Sözün burasında Si-Ye-U'nun bir kesesi daha havada uçtu. Büyücü bu keseyi de aynı çabuklukla kaptı ve yok etti.
- Hepsini eklediğim halde sert gene şu sözleri söyledi: "Bu kızı kimselere vermek istemezdim. Bu bir Han kızıdır ve bunu sizden aldığımdan daha fazla para ile satın aldığım halde gene zararına satıyorum." "Neden?" dedim. "Korkuyorum? Son günlerde kime Türk kızı sattıysam ertesi gün gırtlağından koparılmış olarak evinde ölmüş bulundu ve kız da kayboldu. Bereket, benim sattığımı bilmiyorlar. Eğer bir duyulursa işim bitiktir," dedi.
Genç Si-Ye-U'nun canı pek tatlıydı. Soğuk bir ürpermenin bütün vücudunu dolaştığını duydu. Tüyleri kabarmıştı:
- Amma iş! Bu doğru mu?
Büyücü korkunç bir duruşla başını büktü:
- Doğru... Ben de gördüm. Daha geçen gün gene Tesin başbuğu, kapısının önünde gırtlağından koparılmış olarak bulundu. Halbuki kapıdan içeriye kimseler girmemişti.
Sonra genç Si-Ye-U'nun cesaretinin sarsıldığını görünce kulağına eğildi:
- Bütün bunları acunda ne kadar Türk varsa birleştirip büyük bir Türk Hakanlığı kurmak isteyen Kutlu Han oğlu Gültekin Ase-na'nın yaptığını söylüyorlar. Çünkü Çin'e girdiğini görenler var.
1 Eski Türklerde güzel kızlar kaz göğüslü diye öğülürdü.

- Ha, şu başını getirene dört at yükü altın verilecek olan Türk
mur
- Öyle Noyan. Ama şimdiye kadar ne Çinliler arasından bir kahraman, ne de Türkler arasından bir alçak çıkıp Gültekin'in başını getiremedi.
Si-Ye-U korkak bakışlarla çevresini süzdü:
- Şimdi, yani... Buraya da gelir mi?

Yü-Hen-Gü öyle korkunç bir şekilde sırıttı ki genç Si-Ye-U iliklerine kadar titredi, büyücü elini havada salladı:

- Ben mavi gökte al kanatlı atlarıyle dolaşan, göze gözükmez binlerce dizmanların yoldaşıyım, bu kara taşlı odalarımı onlar koruyor. Buraya girmek isteyenin vay haline!.. Her şeyden önce, unutmayınız ki, bu odaların altında Siganfo sarayının zindanları da bulunuyor.

Genç Si-Ye-U geniş bir nefes aldı. Büyücünün bu karanlık odaları, ona korkunç gözükmekle beraber, her yerden daha sağlam ve her yerden daha güvenilir bir kale olarak gözüküyordu. Hakan olmak isteyen Cong-Tsung'un, hatta sevgili Hakan Ha-tun'un bile bir gün kendisini öldürtmek isteyeceğini düşünür, sarayı içinde hep büyük bir korku ve sıkıntıyle yaşardı. Büyücü Yü-Hen-Gü, ona Hakan olacağını ve kendisini Hakan yapacağını söylemişti. O zaman Yasalar Başbuğluğu, büyücü Yü-Hen-Gü'ye verilecekti. Si-Ye-U ona söz vermişti.

Büyücü elini kaldırdı:

- Sizi kızın yanına götüreceğim, fakat bir kere daha şimdi yanına gideceğimiz ünlü Buda'nın namına yemin ediniz ki Hakan olup, bu köpek Tang oğullarını ortadan kaldırınca beni Yasalar Başbuğu yapacaksınız.

Genç Si-Ye-U, yumruklarını sıktı, gözleri dönmüştü.

- Yemin ederim, diye mırıldandı.

O zaman Yu-Hen-Gü kamburunu doğrultmak istiyormuş gibi iki ayağı üzerinde yükseldi:

- Babamı, "büyüsü tutmadı!.." diye Tanglardan şimdi Han olmak isteyen Cong-Tsung'un babası cellâtlarına boğdurdu. Tang oğullarını birbirlerine yedirttim. Hakan Hatun kendi oğullarını, kardeşlerini boğdurdu, öldürdü. Oğlunu da gene kendisi öldürecek ve seni Hakan yapacaktır. Fakat sen de aldatırsan senin de sonun bu olacaktır.

Si-Ye-U'nun gözleri parlıyordu:

"- Hakan olmak!.. Çin Hakanı olmak!.. Bütün acuna ıssı olmak, yüzlerce cariye...Yüzbinlerce para... Şarap... Çeri..."

Kendisinde olmayarak büyücünün elini sıktı. Sözünü tutacaktı.

İki yoldaş elele verdiler. Bu kara duvarlı odadan çıktılar. Uzun ve karanlık bir koridor uzayıp gidiyor, bu karanlık arasında taş direkler büyük başlıklarıyla birer dizman gibi koyu gölgeler arasında yükselip büyüyordu.

Yolda genç Si-Ye-U sordu:

- Nereye gidiyoruz?

- Buda'nın evine!

- Tannevine ha?

- Evet!

- Fakat hani, Türk kızını gösterecektin?

- Kız oradadır. En iyi yer de orasıdır. Bir Türk, ateş ve çeliğe tapan bir Türk oraya girerse kendisini ölüme gömmüş demektir. Bir Çinli ünlü ve destursuz girerse o da ölmüş sayılır.

-Fakat Hakan Hatun!?..

- Cong-Tsung'un annesi mi?.. Şimdiye kadar bizim zorumuz olmadan girmediği, sevimsiz bulduğu bu yere şimdi niçin girmek istesin?.. Hem, biliyorum ki, Hakan Hatun buraya girebildiği gibi her yere de girebilir. Hiç olmazsa burası başkalarının gözünden uzak ve Hakan Hatun'un en sevmediği yer.

Büyücü bu sözleri söylerken direklerin arasında bir gölgenin kımıldadığını göremedi.

Adım adım arkalarından izlerine basarak gelen bu gölge, onların bütün konuştuklarını duyuyordu.

Büyücü, Tanrıevinin önüne gelince çevresine bakındı. Sonra sol taraftaki taş oyuklardan birine elini soktu. Kocaman bir anahtar çıkardı. Koridorun sonundaki demir kapıyı açtı. İçeriye girdiler.

Burası Siganfo Sarayının Tanrıeviydi. Büyücünün bölüğünden gelen bu koridordan başka, birisi bahçeden, diğeri de Hakanın bölüğünden iki yol daha bu kutlu yere geliyordu. Fakat eğlence ile uğraşan Hakan Hatun'un ünlü Buda'yı görmek aklından bile geçmediğinden, yollardan birisi olduğu gibi bırakılmış, diğeri de haftada bir gün açılıyor, uşaklar taşları yıkayıp temizliyorlar, yerlere renkli hasırlar seriyorlardı. O gün, iki saat süren bir din oyunu oynanıyor, sonra herkes tekmil günahlarından bu bir saat içinde kurtulmuş gibi dağılıp yeni günah işlemeye gidiyorlardı.

Fakat bu oyunlarda Hakan Hatun ile âşığı Si-Ye-U çokça bulunmazlardı. Bu evin, yolların karşısına gelen köşesinde büyük bir Buda barkı vardı. Barkın sol köşesinde bir taş masanın üstünde arabada getirilen ve Yü-Hen-Gü'nün güzelliğini anlata anlata bitiremediği Türk kızı yatırılmıştı.
Si-Ye-U koşa koşa masaya doğru atıldı, eğildi. Sessiz duran kızın yüzüne baktı.
Hakan Hatun'un artık porsumuş vücudu, kırışan yüzüyle şu masada yatan parlak yüzlü, gergin derili kız arasında ne kadar ayrılık vardı.
Hayatında bu kadar sevindiğini bilemiyordu. Senelerden beri özlediği bir şeye kavuşmuş olacaktı. Artık Hakan Hatun'dan bıkmıştı... Canı taze ve körpe kızlar istiyordu.
Şimdi gözünde Çin Hakanlığı, saray, para, hiç bir şey yoktu. Yalnız bu canlı ve yumuşak vücutlu kızı görebiliyordu:
- Çok güzel!., diye kekeledi.
Fakat bu arada açık kalan kapıdan bir kafa uzanmış. Salak'm soluk yüzü gözükmüştü. Bayı Cong-Tsung'un buyruğunu yapıp kendi canını kendi eliyle götürüp cellâda veremeyen serseri kırgız,

saraydan daha uygun bir çağda dışarıya fırlayabilmek için bu yere gizlenmişti. Şimdi Hakan Hatun'un âşığı, Cong-Tsung'un düşmanı bulunan Si-Ye-U'nun genç kızı nereye saklamış olduğunu da öğrenmiş bulunuyordu.
Bu sırada Si-Ye-U, gözetlendiğini bilmediğinden, kızın üzerine iyice eğilmişti.
- Uyanacak mı, uyanacak mı?., diye homurdandı.
Büyücü çarpık bacakları üzerinde doğruldu. Onun kulağına eğildi:
- Burada olmaz, hana götürünüz.
- Hana mı?.. Şeytan yolunda mı?
- Evet... Kimse bilmez... Fakat bir kere hana ben gidip bakayım. Zaten kız da yavaş yavaş kendine geliyor. Bağırmasının önüne geçiniz yeter. Sonra kucağınıza alır, götürürsünüz. Burası tehlikeli bir yer.
Büyücü, bu sözleri söyler söylemez, Buda'nın arkasına gitti, orada büyük bir halka gözüküyordu. Bu halkaya bütün kuvvetiyle asıldı. Geniş bir taş ağır ağır açıldı. Kocaman bir taş sanılan bu yerde taş rengine boyanan bir tahta kapaktan başka bir şey yoktu. Derin ve ucu gözükmez karanlık bir yolun merdivenleri gözüküyordu. Büyücü Yü-Hen-Gü koşa koşa bu yolda kayboldu.
Genç Si-Ye-U yalnız kalmıştı.
Kızın üzerine tekrar eğildi. Bu genç kızı kaçırmak istiyordu. Korka korka çevresine bakındı. Kızın üzerine eğildi. Entarisi yırtılmış, aralığından kabaran göğsü gözüküyordu. Oraya eğildi. Fakat nefesinin sıcaklığı kızı uyandırmıştı. Ürktü, geriye çekildi.
Yü-Hen-Gü'nün anlattığı gibi, genç kız uyanıp göz kapaklarını açmak istediği halde kirpikleri birbirine dolandığından açılamıyordu.
Çekik birer badem gibi yassı gözlerini açtı. Ufacık elleriyle göğsünü kapattı. Birdenbire sıçradı:

- Neredeyim?.. Neredeyim?., diye haykırdı.
Bu ses, baygın gözlerin rengi, bu bakış Si-Ye-U'yu çıldırtma-ya yetmişti. Gözleri kaymış, ağzının kenarından salyaları akıyor, korkunç bir şekilde sevincinden çırpınıyordu. Elleriyle kızın ellerini tutmak istedi:
- Korkma!.. Korkma... Seni seven, senin için ölmeyi göze alan birisinin yanındasın! diyebildi.
Genç kız onun ellerini öyle bir itiş itti ki, genç âşık bir kere olduğu yerde sendeledi. Kız onun şaşkınlığını görerek yere atladı. Belki kaçacaktı. Fakat Si-Ye-U atıldı. Onun eteklerine sarıldı:
- Oh!.. Nereye?.. Seni bırakır mıyım sanıyorsun?., diye homurdandı.
Bu karanlık, loş odada genç kızla gözleri dönen Hakan Hatun'un âşığı birbiriyle uğraşmaya başladılar. Si-Ye-U kızın vücudunun sıcaklığını, yumuşaklığını duyuyor, onu bırakmamak istiyor, genç kız da kaçmak için elleriyle gözü kararan bu edepsizin uzun saçlarını yoluyor, ufacık tekmeleriyle karnını deşiyordu. Si-Ye-U kesik kesik:
- Seni bırakmam!.. Seni bırakmam!.. Sen benim için cihansın!.. Sen bir Çin Hakanlığından, bir porsuk Hakan kadından, binlerce deve yükü altından daha hoşsun!., diye söyleniyordu.
Yüzü, gözü ağzından akan salyalardan, alnından sızan kan ve ter tanelerinden iğrenç bir şekil almış, külahı başından uçmuştu.
- Sen benimsin, sen bir porsuk kocakarıdan...1

Sözünü bitiremedi. Korkunç bir ses Tanrıevinin içini inletti. Büyük bir şangırtı ile Hakan dairesinin kapısı çatırdayıp açıldı.
Sevgili oğlu Gong-Tsung ardında olduğu halde, Hakan Hatun Vu-He-Ü içeriye girdi. Gözlerinden şimşekler çakıyordu.
- Ünlü Si-Ye-U şaşkın şaşkın kırılan kapıya bakıyordu. Ağır ağır olduğu yerde doğruldu. Hakan Hatun'un kızgınlıktan büzülüp büsbütün korkunç bir şekil alan yüzünü, onun arkasında üstünlü-
1 Türkler, Çin Hakan Hatunu Vu-He-Ü'ye Kocakarı derler.

günden doğan bir sevinçle yonca görmüş erkek bir eşek yavrusu gibi sırıtan oğlu Cong-Tsung'u, onların arkasında da gözlerini göğe dikip ellerini kavuşturarak, sanki bu işi kendi yapmamış gibi sessizce duran Salak'ı, daha arkada da omzunda baltası parlayan cellâdı gördü. Her şeyin bittiğini, her şeyin söndüğünü anladı. Hakanlık, saray, yıllardan beri biriktirdiği paralar, hepsi uçup gitmişti. Güzel Türk kızı kendisinden iki adım ötede, olanı biteni anlamamaktan doğan bir şaşkınlıkla donup kalmıştı.
Koca olmuş Hakan Hatun:
- Nasıl? Ünlü bir yerde kötü kızlar, böyle şırfıntılar saklıyorsun ha! diye haykırdı.
Si-Ye-U ne yapsa, ne etse kellesinin üstünde cellâdın palasının sallandığını görüyordu. Acı acı güldü ve deli gibi bağırdı:
- Aşkını, sevdiğini güzel bir kızda bulan adam için ünlü yer yoktur. Her yerde sevişebilirim. Senden de, senin porsuk bir dere kaplumbağasını andıran yüzünden de, artık bıktım. Oğlunu öldürüp bana vermek istediğin Çin Hakanlığı da senin olsun, ben kaçıyorum! Ben bulduğum güzellik tanrısıyle birlikte kaçıyorum! diye
•haykırdı.
Hakan Hatun'a fenalıklar geliyordu. Yüzünün bir dere kaplumbağasına benzetilmesi o kadar ağrına gitmeyecekti. Fakat eski âşıkının eline geçirdiği kızın güzelliği ve bu güzellik karşısında alçak Si-Ye-U'nun kendisine sunulan Hakanlık, saray, servet gibi şeyleri çiğneyip gitmek istemesi çok ağrına gitmişti.
Eğer Si-Ye-U ayaklarına kapanıp yalvarmış olsaydı belki suçunu hoş görürdü. Fakat şimdi asla! Oğlunun koluna sarıldı:
- Cong-Tsung, en ünlü Çin Hakanlığının biricik inseri!.. Hakan annene bir soysuzun kötü sözler söylemesine daha ne kadar göz yumacaksın? diye inledi.
Cong-Tsung kendi tarafına dönen bu şans oyunu karşısında sarhoş olmuştu. Annesinin ve âşıkının kendi karşısında düştükleri

bu gülünç halin tadını doya doya içine çekiyordu. Si-Ye-U "Bana aşk gerek" diyerek Hakanlığı bıraktığını söylüyor, kendisini zindanlara attırıp öldürtmek isteyen anası, oğluna sığınıyor. "Çin Hakanlığının inseri" diye yalvarıyordu. Bütün bunlara bağlı olarak Beyaz Ayı Hanında elde etmek istediği halde Si-Ye-U'nun adamı tarafından kaçırılan kız da eline düşüyordu. Şansı dönmüştü. Tanrı yardım ediyordu.
- Cellât, vur bunun başını!., diye buyurdu. Bu, onun ilk Hakanlık buyruğu idi.
Cellâtlar ağır ağır ilerlediler. Fakat Si-Ye-U yan gözle, büyücü Yü-Hen-Gü'nün çıktığı açık kapıya bakıyordu. Bu karanlık yoldan bal gibi kaçabilirdi.
Cong-Tsung'un buyruğuna kahkahalarla güldü. Birdenbire atıldı. Güzel kızı kaptığı gibi kucağına aldı, karanlık yola doğru koşmak istedi.
- Cellât!.. Cellât ha!.. Benim canım daha ölmek istemiyor!.. Yaşayacağım! Hem aşk ile, sevgi ile yaşayacağım!., diye haykırdı.
Kendi bulunduğu yerle cellâtların bulunduğu yer arasında en aşağı kırk adımlık yol vardı. Halbuki açık oyuk dört adım ötesinde duruyordu.
Hakan oğlu da bu kapıyı şimdi görmüştü.
- Kaçtı!., diye haykırdı.
Si-Ye-U kapıya doğru atıldı. Fakat atılmasıyle gerilemesi bir oldu. Karanlık geçidin önünde uzun boylu, çatık kaşlı, elinde kılıcı parlayan bir genç, kartal bakışı gibi keskin gözlerini kendisine dikmiş, bakıyordu.
Cong-Tsung bu adamı görmüştü:
- Beyaz Ayı Hanındaki Si-Ye-U'nun adamı, diye homurdandı. Salak:
- Boz kurtlu adam! diye bağırdı.

Si-Ye-U bu adamı hiç bir yerde görmemişti. Bu adam Cong-Tsung'un hakanlık, kendisinin de aşk düşmanı idi.

SIGANFO HANI

Siganfo Sarayının hemen iki yüz adım ötesinde büyük ve kalın duvarları dört-beş adım eninde bir han vardı ki, Çinliler buna Siganfo Hanı diyorlardı. Siganfo Hanı Hakanların sarayı ile aynı adı taşırdı ama hiç de bir saraya benzemezdi. Bir saraydan çok, bir alay atlının barınmasına yarar, büyük bir ahırı andırıyordu.

Hakan Hatun'un âşıkı Si-Yen-U'nun arabası arkasından at koşturup yetişemeyen genç, sarayın kapılarının kapandığını görünce atını doğru bu hana sürmüştü.

Cong-Tsung'un Si-Ye-U'nun adamı, Salak'ın boz kurtlu adam ve Yasalar Başbuğunun da Gültekin sandığı delikanlı, hanın demir kapılı büyük kapısından içeriye korkusuzca girdi. Hancı gerek atın güzelliğinden, gerek delikanlının üstündeki silâhların değerinden bir zengin yolcu ile karşılaştığını anlamış, koşmuştu.

Delikanlı atından yere sıçradı. Hızlı hızlı soluyan atının alnından öptü. Dizginlerini hancıya fırlattı. Kesik, tek tek buyrukla şunları istedi:

- Nereye koyacaksın göreyim!.. İyi bak!.. Şimdi hemen yem vermesinler... Önce gezdir... Bana yiyecek ve uyuyacak yer ver.

Bu yüksekten konuşma karşısında hancı saygıyla yerlere kadar eğildi. Yabancının değeri, emir verişindeki keskinlikten de belli oluyordu.

Genç, avluyu süzdü. Yere büyük, kalın taşlar döşemişlerdi. Sol yanında arabalık ve atların ahırı gözüküyordu. Duvarların dibinde kırk-elli yolcu deve kılından çadır kurmuş oturuyor, kendi yiyeceklerini hazırlıyor, çamaşırlarını yıkıyorlardı. Bu kalabalık arasında Yahudi bezirganlar, ta Hint'ten, Yemenden, Bizans'tan, Roma'dan gelen cins cins sertler vardı.

Eğer Yasalar Başbuğunun düşündüğü gibi bu genç Gültekin ise, kafasını getirene verilecek olan altınların çokluğu karşısında bu serserilerin, kabadayıların belki de yarısından çoğu onu öldürmek için canlarını bile ortaya koyacaklarından çok atılgan, kendine güvenir bir bahadır olmalıydı.

Genç yabancı çevresini süzdü. Beyaz Ayı Hanındaki kavgadan yırtılan donlarının ötesini, berisini eliyle düzeltti. Kalpağını arkaya doğru attı. Avludan geçti, hapın kapısından içeriye girdi. Burası ufak bir sofa idi. Bir merdiven üst kata çıkıyor, bir kapı da yolcuların kışın oturmalarına yarar büyük bir sofaya açılıyordu.

Yolcu, arkasında boz kurtla, bu sofaya girdi.

Köşede, ocağın yanındaki bir kapıdan, elbiseler, arpa, sucuk, un satan bir dükkâna, ayrıca saç üstünde kızdırılmış pide ile kavrulmuş et satan bir aşçıya geçiliyordu. Genç, ocakla aşçı dükkânının bulunduğu yerin ortasına oturdu.

Böylece ocağın iri taşlan arasında kayboluyordu.

Aşçının getirdiği pideden bir lokma boz kurta attı. Kendisi yemeye kalmadan hancı badi badi koşarak içeriye girdi. Arkasında sarın kolcularından oldukları kılıklarından belli iki cilasın vardı.

Genç adam elindeki pide lokmasını hiç bir şey görmüyormuş gibi ağzına attı. Arkasını döndü. Bu dönüşle kılıcını bacaklarının arasına almış oluyor, ensesinden aşağı da su katılmadık bir Çinli gibi bir saç örgüsü sarkıyordu.

Hancı gencin önünde saygıyla eğildi:

- Hoş görünüz, birkaç şey soracağız! diye kekeledi.

Sonra yabancının, dik dik yüzüne baktığını görünce sıkıntısından kıpkırmızı kesildi.

Boğuluyormuş gibi kekeleyerek şu sözleri ekledi:

- Ünlü Hakanlığın buyruğu... Hanımıza gelen her yolcuya soruyoruz. Hoş, bizim hanımızda ne işi var ya? İşte bu kahramanlar da Yasalar Başbuğundan buyruk aldıklarından herkese soruyorlar. Adınız, adınız?., diye kekeledi.

Yabancı, hancıyı olduğu yerden iki adım fırlatacak kadar dik bir sesle sordu:

- Ne olacak?

- Hiç ne olacak? Ne yapacağız sanki? Gültekin'i, hani şu miskin göçebe Türklerin başbuğu olmak isteyen Gültekin'i yoldaşınız Yasalar Başbuğu arıyor da... Başını getirene dört at yükü altın... Ünlü Buda bizi korusun. Hanında, evinde saklayana da cellâdın satırı var.

- Ha, şu bekçilerin davulla bildirdikleri buyruk mu?

Genç, çizmesinin tozlarını silmek istiyormuş gibi ayaklarını uzatıp birbirine çarptı. Böylece uzun bacakları hancının burnuna kadar dayanıyordu.
Ağzına kocaman bir lokma pide attı. Öksürüyormuş gibi sordu:
- Adım mı?
- Evet!
- Gültekin!..
Eğer gökten yıldızlar patır patır yere düşse hancı ile iki cilasını ancak bu kadar sersemletebilirdi.
Bir müddet alık alık birbirlerine bakındılar. Gene ilk önce kendine gelen hancı oldu. Zeki bir gülüşle, sapsarı dişlerinin en di-bindekilerini gösterecek kadar ağzını yayarak sırıttı:
- Fakat saygı değer başbuğ, buyruk zorludur. Sayın yoldaşınız verdiler. Bizimle eğleneceğinize adınızı söyleyiniz.
Gencin sözünün bir alay olduğunu şimdi anlamış gibi cilâsınlar da güldüler ve saygıyla yerlere kadar eğilerek sordular:
- Buyruğu Yasalar Başbuğu Çang-Fungi vermiştir. Bahadır, adınız?
Gültekin / 39
- Gidin, Yasalar Başbuğuna da burada olduğumu söyleyin, gelsin beni görsün.
Sonra çizmesinin, kuzu derisinden kabarık koncuna sokulu kırbacını çekti:
- Adım Gültekin'dir. Sizin pis isteklerinize uysun diye başka ad takamam. Şimdi kuyruğunuzu toplayın bakalım.
Bu sözler o kadar sertti ki, karşılarındakinin büyük bir kumandan olup adını gizlemek istediğini sanan hancı ile cilâsınlar yerlere kadar eğilerek geri geri dışarıya çıktılar.
O zaman hancı cilâsınlara döndü. Kızgın bir sesle haykırdı:
- Ben size demedim mi? Her önüne gelene adı sanı sorulur mu?.. Ya kalkıp bizi gebertseydi. Belki bir bay oğlu!..
- İyi ama!..
- Aması, maması yok... Şuraya saray iki adım, burada bu kadar yiğit var. Ben artık kimseye adını soramam, siz bildiğinizi yapın. Şimdi de aldığınız bu emri varın gidin, Yasalar Başbuğuna söyleyin bakalım!
Hancı ile cilâsınlar bir Çinli filozof görüşüyle böyle herkese adını sorup başlarını belâya sokmaktansa bu işi yapmış görünmekte anlaştılar. Çekilip gittiler.
Bu arada içeride tuhaf olduğu kadar da korkunç bir oyun başlıyordu.
"Ben Gültekin'im!" derken gencin alay mı ettiği, sahi mi söylediği belli olmamıştı.
Fakat başlarını derde sokmak istemediklerinden bunu alay niyetine alan hancı ile kolcular uzaklaşınca, genç, omuzlarını silkti.
Pidesini rahatça yemek için olduğu yerde döndü, böylece büsbütün kayboluyor, ocağın taşları arkasında gözükmüyordu. Artık avluda bağrışan bezirganların şamatasından başka bir şey duyulmuyordu.
Sonra duvarın içinden vuruluyormuş gibi ocağın taşları güm-
ledi. Titredi.

DUVARIN İÇİNDEN ÇIKAN ADAM

Yabancı genç de bu sesi duymuştu. Ayckları dibinde yatan boz kurt kulaklarını dikti, burnunu ileri doğru uzattı. Fakat kendisini iyice duvara dayayan yabancı, kurdun başına vurdu, kısık bir sesle buyurdu:
- Uslu otur Asena!..
Asena olduğu yere büzüldü. Duvara hâlâ vuruluyordu.
Bu sesler şimdi daha kuvvetli çıkıyordu. Hancının gene badi badi koşarak içeriye girdiği görüldü. Miyop gözleriyle çevresine bakındı. Sofrada, kimseyi göremeyince koştu. Ocağın karşı tarafında is ve sinek pisliğinden siyah olmuş bir tahta kapının önüne gitti. Bu karanlık sofada, iyi görmesini bilmeyen bir göz, tahta kapıyı sezemezdi.
Yabancı, gözünü ocağın kenarındaki oyuklara dayamış, hancının yapacağı bu garip işi gözlüyordu. Bir şeyler olacağını sanki hissediyordu.
- Giriniz!., diye seslendi.
Ayı derisinden külahını gözlerinin üzerine kadar indirmiş olan büyücübaşı Yü-Hen-Gü'nün kuru ve sivri yüzü gözüktü.
Sol omuzu yerde, sağ omuzu çapraz bir şekilde kapının aralığından taşarak içeriye girdi.

Birer cam boncuğu andıran bakışlarıyla çevresini süzdü:
- Kimse yokmuş, iyi!., dedi. Şimdi geliyoruz. Hancı, saygıyla yerlere kadar eğildi.
- Buyruk ve dilek ıssımızındır.
- Odada kimse yok mu?
- Böyle bir şey aklınızdan geçmesin!
- Sesimizi kimse duymaz ya...
- Kimseler...
- Şimdi bir kadınla geleceğiz... Sen yukarıya çık!.. Çevremizi boşalt.
' Büyücü geri geri yürüyerek çekildi.
Hancı, alacağı bahşişin büyüklüğünü düşünerek sırıttı. Ellerini oğuştura oğuştura arkasına döndü.
Dönmesiyle birlikte korkusundan buz gibi donması bir oldu.
Kendisini kimse görmediğini sanırken, yabancı delikanlının karşısında durduğunu görüyordu.
Bu yabancı, elini tokat gibi havada sallayarak:
- Sus! diye sanki buyruk veriyordu.
Fakat gencin sol eliyle ensesinden tuttuğu boz kurda gözü ilişince çeneleri bir demir kilit vurulmuş gibi, birbirine geçti, kapandı kaldı.
Canavar, dudaklarını sıyırmış, sivri dişlerini gösteriyordu. H^ncı sustu.
Yabaıcı, onun üzerine atıldı. Başından külahını çekti aldı. Bir yumrukta ağzına tıktı. Bağladı. Ocağın arkasına yerleştirdi. Bu işlerde çok usta olduğu gözüküyordu. Sonra soğukkanlılığını hiç bozmadan Büyücübaşının kaybolduğu kapıyı açtı, içeriye girdi.
Asena da önünde gidiyordu. Bu karanlık yolda bir yıldırım gibi ilerliyorlardı.
Büyücübaşı arkasından gelen belânın büyüklüğünden habersiz, sevincinden oynaya oynaya, etekleri zil çalarak ilerliyordu.

Birdenbire irkildi. Çevresinde her zaman alışık olduğu karanlıklar içinde bir tehlike arayan kulaklar; arkasından gelen ayak seslerini duymuştu.
Bütün vücudundaki kılların diken diken olduğunu duydu. Alnında birer bakla tanesi kadar kocaman soğuk ter taneleri belirmişti. Herkesi korkutan Büyücübaşı, herkesten daha korkaktı. Arkasından bir şey geldiğini sezmişti.
Fakat gelen kimdi?
Ufacık vücudunu duvara yapıştırdı. Nefesini kesti, boncuk gibi parlak ve yuvarlacık gözlerini karanlık yola dikti.
Böylece gelenler onu görmeden geçip gideceklerdi. Ayak sesleri gittikçe yaklaşıyordu.
Fakat yeni bir büyük korku. Büyücübaşının bütün vücudunu sardı, soğuk bir ürperme, başına doğru yükseldi.
Yerde sürünerek bir şey geliyordu. Acaba yalancıktan yardımına çağırdığı cinler şimdi sahiden öc almaya mı geliyorlardı?
Bir hayvan...
Korkunç bir çığlık, bu karanlık geçidi inletti.
"Asena" gelmiş, senelerden beri yıkanmayan büyücüyü, pis kokusundan seçerek gırtlağına yapışmıştı.
Koca Asena'nın boyu, büyücünün altı karışlık boyundan çok uzundu. Bu dehşetli ağırlığın altında biçarenin bacakları büküldü, gözünde kıvılcımlar belirdi.
Fakat yabancı da bu çağda yetişmişti. Asena'yı ensesinden tuttu. Büyücübaşının üzerinden çekti, aldı.
Göğsündeki ağırlığın kalktığını duyan Yü-Hen-Gü rahat bir nefes aldı, olduğu yerde şöyle bir doğruldu, duyanların yüreklerini yaralayacak kadar acıklı bir sesle:
- Bana acıyınız, bana kıymayınız, diye inledi.
Yabancının, bu karanlık geçitte parlayan kılıcından ve iki göz-bebeğinden başka bir yanı gözükmüyordu.

Korkunç bir sesle:
- Sen kimsin?!., diye sordu. Büyücübaşı inledi:
- Yü-Hen-Gü denilen bir budala, Tanrının her insana bol bol verdiği vergilerden bile payını alamamış bir sersem, bir cüce, bir kambur, bir budala.

Yabancının açımını kazanmak için Yü-Hen-Gü kendi eksik yanlarını çoğaltarak bir bir sayıp dökecekti. Fakat o sert bir sesle buyurdu:
-Kalk!..
Büyücübaşı, titreye titreye ayağa kalktı. Söylediği gib'i cüceliği, kamburluğu, sersemliği belirmişti ama budalalığı henüz sözde kalıyordu. . ¦>
Yabancı tekrar sordu:
- Bu yol nereye gidiyor?
- Siganfo Sarayı Tanrıevine!
- Sen oradan mı geliyordun?
- Evet noyan!
- Kim var orada?! Büyücübaşının söyleyecek hali yoktu:
- Si-Ye-U var bayım! dedi.
- Kocakarının âşıkı mı?
- Evet bay!
- Başka!?
- Başka mı?..
Büyücübaşı kekeledi, ne cevap vereceğini bilmiyordu. Yabancı:
- Söyle be adam!., diye bağırınca, karşısındaki yabancının buyruğuna girdiğini sezdi.
- Bir kız!., dedi.

O zaman yabancı, büyücüyü itti, yere fırlattı, bu kuvvetli itişle adamcağız karanlık geçidin bir köşesine yıkıldı. Yabancı, boz kurdu geride bırakacak bir hızla Tanrıevine doğru koştu.
Tam Si-Ye-U genç kızı kapmış, geçitten kaçmak isterken karşısına çıktı, yabancı korkunç bir sesle Si-Ye-U'ya:
- Bırak onu!., diye haykırdı.
Bu sesteki kuvvet Si-Ye-U'nun kollarını gevşetti. Genç kız kurtuldu, yabancıya bir kez baktı, tanımıştı.
- Ah, sen misin?! diye haykırdı, koştu. Kollarının arasına atıldı. Atılışındaki hızdan ona çok güvendiği belli oluyordu.
Bu genci Hakan Hatun tanımıyordu. Si-Ye-U ise hiç görmemişti.
Yalnız Cong-Tsung onu tanıyordu.
Hakan Hatun'un bütün kanı tepesine çıkmıştı.
Oyuktan çıkan yabancıya karşı bağırdı:
- Burada ne arıyorsunuz? Yabancı, kızı arkasına doğru itti:
- Şöyle geç Ulufer! diye haykırdı. Sonra iki adım ilerledi. Her halde Hakan Hatun'u tanımıyordu:
- Burada sen ne arıyorsan, ben de onu arıyorum! dedi.
Hakan Hatun sarardı. Acuna geldiği günden beri ilk defa böyle kabadayıca bir söz duyuyordu:
- Sus, köpek!., diye haykırdı. Genç, kaşlarını çattı:
- Bu sözleri bir erkek olarak söylemiş olsaydın kanınla öderdin! Fakat senin gibi bir kocakarı ne söylese darılmam.
Hakan Hatun'un rengi yeşilleşti. Hem yabancıyı, hem Si-Ye-U'yu göstererek cellâtlarına bağırdı:
- Şimdi şurada bu ünlü tanrıevini pis ayaklarıyla kirlettikleri için bunları gebertin!.. Kaç kere buyuracağım, hâlâ duruyorsunuz, gebertin! diye bağırdı.

Dört cellât atıldılar.
Delikanlı, Ulufer diye seslendiği kızı sol koluyla kavradı. Geldiği yola doğru atıldı.
Belki de kaçıp kurtulacaktı. Fakat oyuk kapanmıştı.
Oyuğun önünde çarpık bacakları üzerinde kocaman kamburunun ağırlığını taşıyabilmek için terazileniyormuş gibi sallanan Büyücübaşı Yü-Hen-Gü gözüküyordu.
Cellâtlar atıldılar.
Si-Ye-U gözlerini yumdu.
Ulufer, korku ve dehşetten tüyler ürpertici bir çığlık attı.

BÜYÜGÜBAŞI ARPAKÇI YÜ-HEN-GÜ

Bu son iş, oyuğun birdenbire kapanışı ve önünde de Büyü-cübaşının gözükmesi, başta Hakan Hatun Vu-He-Ü olmak üzere herkesi sevindirmişti.

Cong-Tsung seviniyordu.
Çünkü genç kız kaçırılmamıştı. Henüz kendi elinde sayılabilirdi.
Si-Ye-U seviniyordu. Çünkü, büyücü onu ölümden kurtaracaktı. Ancak kendi Hakanlığı büyücünün dileklerini yerine getirebilirdi.
Hakan Hatun Vu-He-Ü seviniyordu.
Çünkü, büyücü ilerlemiş, Siganfo Sarayında senelerden beri babalarının yaşayıp keyif sürdükleri taçsız Hakanlığa güvenerek bacakları üzerinde doğrulmuş, onun kulağına şu sözleri söylemişti:
- "Saygıdeğer anamız bizi hoş görsünler, büyük bir yanlışlığa kurban oluyorlar. Kendilerini seven ve Çin Hakanlığı işini başaracak tek insan olan Si-Ye-U'yu öldürüyorlar. Meydan oğlunuza mı kalacak?.. Tang oğullan gene mi dirilecek?.. Size yar olacak Si-Ye-U'dan daha yakışıklı gözüpek kim bulunabilir? Ufak tefek anlaşmazlıklar hoş görülmelidir. Bir daha hiç bir erkeğin kollarında Si-Ye-U'nun gücünü, tadını bulamayacaksınız."

Bu sözler yerini buldu. Hakan Hatun âşıkını öldürmek, kendisiyle yıllardan beri seviştiği güçlü, kuvvetli Si-Ye-U'yu büsbütün elden kaçırmak istemezdi. Onu yalnız korkutmak istemişti. Fakat oğlundan da çekiniyordu.
Büyücü bunu da sezdi. Tekrar bacakları üzerine yükseldi:
- Ünlü Buda böyle istiyor! diye haykırdı. Buyurunuz, oğlunuz Cong-Tsung ve adamları çekilsinler!..
-Fakat?!.
- Bir şey olmaz, bu delikanlı da bir şey yapmayacaktır.
Hakan Hatun birdenbire gökten düşer gibi bu işin içine girip ortalığı yatıştıran büyücünün sözlerine uymuş, kıvranıyordu. Oğluna döndü:
- Siz çıkınız! dedi.
Hakan Hatun'un oğlu çıkıp çıkmamayı düşünüyordu.
Fakat anasının bir kere kafası kızarsa kendisinin yeniden Siganfo Sarayından Fan-Ling'e sürüleceğini de biliyordu. Adamlarını topladı.
Bu güzel kızı almak istediği kadar, bu gözüpek ve kuvvetli genci de yiğitleri arasına sokmak istiyordu.
Şimdi koca Tanrıevinde görünürde beş kişi vardı.
Hem kendi canını, hem dostunun canını, hem de işlerini kurtarmış olmaktan doğma bir sevinçle ellerini oğuşturan arpakçı Yü-Hen-Gü, âşıkını tatlı bakışlarla süzen ve hemen barışmaya hazır Hakan Hatun Vu-He-Ü, sonunun ne olacağını düşünen Si-Ye-U, şaşkın şaşkın birbirine sarılmış dövüşün başlamasını bekleyen iki genç. Ve sonra!..
Ve sonra da direklerin arkasına saklanıp kalan Salak!
Hakan Hatun'u buraya getiren Salak'tı. Gizlenmek, kaçmak istediği halde, her nedense gene böyle belâlı işlere burnunu sokuyordu. Kim bilir ne istiyor, neler düşünüyordu? Belki de bir Çin Hakanlık tacı!..
Yalnız kaldıklarını görünce Yü-Hen-Gü önce; iki genci süzdü.

Sonra Hakan Hatun'a döndü, onları gösterdi:
- Bu iki genci bırakacaksınız, yurtlarına gitsinler, dedi.
- Bu da niçin?
Büyücü tekrar onun kulağına kadar yükseldi:
- Bırakacaksınız, dedi. Çünkü genç kızın ölümü, Si-Ye-U'nun yanında onun değerini çoğaltacaktır. Eğer bu genç onu alır, uzak diyarlara götürürse hiç bir şey kalmaz. Ele geçemeyecek olan bu aşk burada bitmelidir.
-Fakat...
- İlk işimiz bu olacaktır!
Büyücünün düşündüğü büsbütün başkaydı. Gözleri parlıyordu. Yürüdü:
- Kim var orada?., diye haykırdı.
Salak saygıyla yerlere kadar eğilerek ilerledi. Büyücü onun kim olduğunu düşünmeden buyurdu:
- Koş söyle!.. Ünlü saygı değer Hakan Hatun büyük bir gezinti yapacaklardır. Araba ve kırk cilâsınları şimdi Tanrıevinin arka kapısına gelsin!..
Büyücü geri döndü.

Hakan Hatun'un kedisi miyavlamış, aşk damarları gene kabarmıştı.
Âşıkı Si-Ye-U'nun yanına yaklaştı. Büyücübaşı onların şu sözlerini işitti:
- Sen iyilik bilmez bir alçak, bir köpeksin!..
- Ünlü Hatun'umuz, fakat ben yalnız sizin bir köpeğinizim, başkalarının değil!
- Ben sana bir yüce Hakanlık vermek istemiştim!..
- Anlamaya çalışacağım!.. Bir delilik, bir sersemlik yaptım. Bağışlayın.
Gültekin / 49
- Peki! Demek ettiklerinden utanıyorsun! Şimdi benim arabama bu gençle bu kızı bindirip sarın dışına bırakacağız, gitsinler ve bir daha gelmesinler!..
Si-Ye-U sararır gibi oldu.
Çin Hakanlığı neyse ama! Fakat bu kızı da veremezdi ya. Adam sen de, bir kere Çin Hakanı olursa bunun gibi yüzlerce kızı ele geçirebilirdi. Kendini tuttu, deliliği bıraktı. Büyücü.
- Buyurursanız şimdi bırakalım, dedi.
Si-Ye-U ve Hakan Hatun birbirlerine sokuldular. Çcvrelerin-dekileri, Tanrıevini, her şeyi unutmuşlardı.
Bu çağı kollayan Büyücübaşı, yabancı gencin yanına yaklaştı. Dört parlayan göz birbirleriyle çarpıştı. Büyücübaşı başını salladı:
- Seni tanıdım, dedi.
Korkunç bir sessizlik ortalığı kapladı. O zaman büyücü, ağır ağır şu sözleri söyledi:
- Seni tanıdım! Sen benim canımı bağışladın! Ben de senin canını şimdi bağışlıyorum. Yalnız ismini bile söylersem bir daha Çin'den çıkamazsın! Fakat sen temiz yürekli bir babanın cesur, temiz yürekli oğlusun! Sen kardeşlerinin, insanların kurtarıcısı olacaksın! Seni bırakıyorum. Git. Bu gidişinle biliyorum ki. Çin Hakanlığı da yıkılacaktır. Sen, senelerden beri yüreğimde taşıdığım dileği, Tang oğullarının yıkılmasını başarabilecek ilk ve son adamsın!..
Bu korkunç sözler, genç Ulufer'in yüreğine kadar işlemişti.
Yabancı gence korku içerisinde daha çok sokuldu. Büyücü gibi o da ona güveniyordu. Gencin ağzından hiç bir söz çıkmıyordu, burnundan soluyordu.
Dudakları kımıldadı. Şu sözleri söylediğini büyücü Yü-Hen-Gü hayret ve dehşetle duydu. Hayatında ilk defa bu kadar soğukkanlı bir adamla karşılaştığını görüyordu:
- Atım Başko, Siganfo hanındadır. Boz kurt da karanlık yolda kaldı, ikisini de getirt!..
Çinlinin ağzı bir karış açık kaldı. Ölümden kurtardığı bu adam karşılık olarak ona, uşağı imiş gibi iki buyruk vermişti.
GULTEKİN
DÖRT atlı araba, önünde yol açan kırk cilasınla birlikte yıldırım gibi Siganfo Sarayından çıkıyordu. Bu kırk yiğidin arasında atı Başko'nun üzerinde keskin bakışlarıyla çevresini süzen yabancı genç de vardı.
Yerleri öpecekmiş gibi eğilen Çinlilerin arasından geçen arabanın içinde iki kadın vardı.
Biri, bu genç âşığıyla geçireceği tatlı saatleri düşünüp gözlerini süzen Hakan Hatun Vu-He-Ü, diğeri yüzünü gözlerine kadar siyah bir kumaşla kaplayıp bir köşeye büzülen Ulufer.
İki de erkek vardı.
Biri, Tang sülâlesini tam manasıyla bir daha doğrulamayacak kadar kökünden baltaladığını sanıp sevinen büyücü Yü-Hen-Gü, öteki Çin Hakanlığını artık avuçlarının içinde sanan ve bu fırtınayı da atlattığına sevinen Si-Ye-U...
Hakan Hatun Büyücübaşıya seslendi:
- Yü-Hen-Gü! Bu akşam her zaman verdiğin yeşil sudan isterim!..
Gözlen parlayan büyücü, yan gözle koca olmuş kadına baktı:
- Başüstüne ünlü Hatunumuz! dedi.
Gültekın/51
- Bu genç kızla genç delikanlıyı bıraktığımıza iyi ettik değil
mi?
- Çok iyi ettik, sultanım!
- Zorlu ve gözüpek bir Çinliye benziyor!..
Arabanın önünde giden gence baktılar. Arkasından ta... atının kuyruk sokumuna kadar sallanan örgülü uzun saçıyla bu genç, su katılmadık bir Çinliye benziyordu.
Hakan Hatun bu sefer Si-Ye-U'ya seslendi:
- Sen, Si-Ye-U, sen ne dersin?
- Siz ne derseniz, iyi der; siz ne isterseniz, iyi istersiniz derim sultanım!

- Bundan sonra senden körükörüne bir bağlılık isterim.
- Buyurunuz, uğrunuzda öleyim!
- O kadar da ileri gitme. Ölmekliğine sıra gelince ben seni öldürmesini bilirim!..

Korkunç bir sessizlik rüzgârı, arabanın içindekilerin arasından esti.

Genç kız, hiç konuşmuyordu. Hakan Hatun genç kıza döndü:

- Adın ne idi güzel kız senin? dedi. Genç kız titredi:

-Ulufer!..

- Oooo!.. Çok güzel bir ad... Dernek sen Türksün! Tam gön olacak bir kız... Peki, bu Çinliyi seviyor musun?
- Hangi Çinliyi?

Hakan Hatun arabanın önünde at koşturan yabancı delikanlıyı gösteriyordu. Genç kız şaşırdı. Kıpkırmızı kesildi:

- Evet, diye kekeledi.
- Onun adı ne?

Büyücü söze karıştı. İşin kötü bir yola döküldüğünü görüyordu. Fakat artık sarın kapılarına da gelmişlerdi. Bekçiler Hakan

Hatun'un kırk yiğidini görünce asma köprüyü indirdiler. Kapı açıldı. Araba fırladı, dışarıya çıktı. Biraz ilende durdular. Genç yabancı, atını sürdü, arabanın önünde durdu.

Kapı açıldı, genç kız fırladı. Delikanlı bir kere eğildi. Belinden kavrayıp şahlanan atının ardına genç kızı çekti, yerleştirdi.

Onun bu işini gözleyen Hakan Hatun Vu-He-Ü seslendi:

- Delikanlı! Hem çok kuvvetli, hem çok cesursun!.. Adın ne senin bakayım?..

Si-Ye-U Hakan Hatun'un kendi yanında başkasını övmesini çekemezdi. Kanı tepesine fırlamış, gözleri dönmüştü.

Fakat genç, keskin bakışlarını, birer kurt gözü gibi parlayan gözlerini Vu-He-Ü'nün gözlerine dikti. Sanki gülüyormuş gibi dudakları bükülmüştü.

Başından külahını çıkardı. Hakan Hatun'u selâmladı[1].

Hakan Hatun'un, uzun saçına bakarak bir Çinli sandığı gencin, o değme su katılmadık Çinliyi imrendirecek kadar güzel uzun örme saçı da külâhıyla beraber çıkmış, elinde sarkıyordu.

Hakan Hatun bu saçın, külahın ardına tutturulmuş yapma bir saç olduğunu gördü. Ayaklarını vurdu.

Genç, gözlerini yumdu. Sesi gökten geliyormuş gibi ağır ve gürültülü idi:

- Ben, sizin kendinize köle, gön yapabileceğinizi sandığınız, elli senedir boyunduruğunuz altında inleyen Türkleri kurtaran Kutlu Han Asena'nın oğluyum. Ben, kurt başlı göksancağımızı bütün acunda dalgalandırmaya ve sizin köle yaptığınız Türkleri de size başbuğ yapmaya ant içmiş bir Türküm... Ben, başını getirene dört at yükü altın vereceğini tellâllarınızla bağırttığınız Gültekin'im. Benden, benim kargımın demirinden, atımın nallarından kendinizi koruyun!., diye haykırdı.

1 Eski Türkler baş açarak selâm verirlerdi.

Hakan Hatun'un gözleri bulanmış, bütün kanı beynine çıkmıştı:

-Vurun!.. Gebertin!., diye haykırdı.

Kırk cilasın Gültekin'in çevresini sarmak için at kopardılar. Fakat Gültekin atının dizginlerini kastı.

- Urcan!.. Savulun, Göktürklerin başbuğu geliyor! Davran Başko! diye haykırdı. Cins atını ökçeledi.

Günde yüz bin li[1] yol aldığını, Çin tarihlerinin bile öğe öğe bitiremedikleri Başko bir kere şahlandı, kendisini önlemek isteyen Çinlileri yardı, yıktı; uçtu, gitti.

1 Bin li: Yüz fersahtır.

FU-SUN-SE TANRIEVI

KARLI dağların yumrusundan aşan yollardan kara dere içlerinden, gümüş sular kenarından gelen yüzbinlerce atlı kargılarını ışıldatarak Sarısu'yıın[1] kıyılarında toplaşıyorlardı.

Yeni bir akın vardı. Dar geçitlerde, derin karanlık dere içlerinde, kayaların üstünde oturan gözcüler, ellerinde alevH ışıldaklarıyla bu yolculara yol gösteriyor ve bağırıyorlardı:

- Haydi yiğitler, haydi boğatırlar!.. Yürüyünüz... Fu-Sun-Se'de Tannevinde büyük hakanımız Meço Han, Boğatır Gültekin, kardeşi Bilge Tekin sizi bekliyorlar. Yürüyünüz kardeşlerimiz, yürüyünüz!.. Yolunuz açık olsun!
Sonra Fu-Sun-Se Tanrıevinin içindeki karşılayıcılar da bu erlere yer gösteriyorlardı.
- Bahadır Karluklar buraya, kara kayanın sağına geçiniz, yeriniz burasıdır.
Kır atlar üzerinde, kurt derisinden gocuklara bürünmüş olan Karluklar, önde ak kalpaklı başbuğları, kendilerine gösterilen yere geçiyorlardı. Bunların ardından yiğit Adizler, başlarında başbuğları Setayi, içeriye giriyorlardı. Daha önce gelip yer tutan yiğitler Adiz-ler'i alkışlıyorlardı.
1 Sarısu: Hoang-Ho nehrinin Türkçe adıdır.

- Yaşasın Adizler! Yaşasın danışıklarımız ünlü başbuğları yiğit Setayi! diye bağırıyorlardi.
Bunların arkasından başlarında başbuğları Kao-Kang-İ olduğu halde, Çinlilerin düşmanı Korahlar göğüslerini şişirerek içeriye giriyorlardı.
Saymakla Türk ulusu ve danışıkları bitmez, bir bir geliyor, kendilerine gösterilen yerlere geçiyorlardı.
Tanrıevinin ortasında büyük bir ateş yanıyordu. Ateşin içerisine uzun bir demiri sürmüşlerdi, demir kızıyordu.
Türk göreneği üzerine ilk önce Meço Han bu kızıl demiri dövecek, Türklerin Ergenekon'dan kurtuldukları günü alkışlayıp kutlayacaklar, büyük kurtarıcısı "Asena"yı anacaklardı.
Bu kalabalık arasında her kafadan bir ses çıkıyor, herkes birbirine cenk boyları anlatıyor, birkaçı da kol kola girmişler, eğile kalka Türk göreneği üzere Başbuğlarını, Hakanlarını övüyorlardı.
Bu kalabalık arasına karışmış birtakım yabancılar da vardı. Bunlardan birisi Hakan Hatun Vu-He-Ü'nün sevgilisi Si-Ye-U'yu çok andırıyordu. Fakat Si-Ye-U kendini göstermek istemiyor, hep kayaların arasına saklanıyor, çok yavaş bir sesle konuşuyordu.
Arkasından gelen ve elleri göğüslerinde bağlı olan adamlarından birisine sordu:
- Bana bak Salak!
Çok iyi tanıdığımız Salak başını ileri uzatıp sordu:
- Buyur Noyan?!
- "O" da buraya gelir mi dersin?
- "O" kim Noyan!
- İşte canım! dedi, güzel kızı kaçıran!
- Elbette gelecek!.. "O" gelmezse bu toplananların yüzü gülmez. "O" Hakan değildir ama, sözü Hakandan daha çok geçer, "O" Türklerin biricik sevgili bahadırıdır. "O" gözüktü mü Türklerin yüzü güler, cenk, kavga hevesleri şahlanır; gelecektir.
Si-Ye-U bu işlerden hiç bir şey anlamıyordu:

- Ortadaki ateş ne için?! Isınmak için mi? Senin baban Türk-müş?! Elbet bilirsin?
- Ateşte demir kızdırıyorlar Noyan, Türklerin Tanrısı dört tanedir. Yer, gök, su, ateş! Türkler Çinliler gibi Buda heykelleriyle değil, babalarının yiğitlikleriyle övünürler. Şimdi kendilerini Erge-nekon'dan kurtaran "Asena"nın adını kutlayacaklar.
- Nasıl yapacaklar?!
- Şimdi görürsünüz Noyan!
Salak sözünü bitirmeden bir alkıştır koptu. Bağıran, şarkı söyleyen, sayısızdı.
Binlerce kılıç havada parlıyordu. Türk Hakanı Meço Han, yanında yeğenleri Gültekin'le Bilge Tekin, ateşin başına gelmişti. Meço Han ortada duruyordu, başı açıktı. Arkasında ipekli kırmızı bir hırka vardı. Gültekin'in başında kara kurt derisinden değerli bir kalpak bulunuyordu.
Gültekin'in göğsündeki çelik gömleğin ışıltıları belli oluyordu, çok şen görünüyordu.
Bilge Tekin başına demir tulgasını geçirmişti. Ağır, düşünceli duruyordu.
Salak, her üçünü de Si-Ye-U'ya tanıttı:
- Şu ortada gördüğünüz Türklerin ünlü Hakanı Kutlu Han'ın kardeşi, yeni Türk Hakanı Meço Han'dır. Yanındakiler de Kutlu Han'ın oğulları ve amcalarının her buyruğunu körükörüne yerine getiren Gül ile Bilge Tekinlerdir. Tekin kardeşler Türk ulusunun yükselmesinden başka bir dileği gönüllerinde beslemediklerinden amcalarına karşı kafa tutmazlar.
Si-Ye-U kızdı:
- Sen Türkleri seviyorsun, belli! dedi. Salak boynunu büktü:

- Eey, ne denir? Tohumumda bozukluk var. Ben bütün haya-tımca ne iyi bir Çinli, ne de iyi bir Türk olabileceğim. Hangi taraf daha ağır basarsa o taraftanım! dedi.

Tam bu sırada Meço Han, kızgın demiri ateşten çıkardı. Çevresinden bir alkış tufanıdır koptu:
- Yaşasın Kapagan Han1 diye bağırıyorlardı.
Han, kızıl demiri aldı, örs üzerine koydu, kıvılcımlar saçırtarak dövdü.
Onun ardından Gültekin kardeşi Bilge'yi ileri sürdü.
Bilge her çağda Gültekin'in, kendisinden daha yavuz cenkçi olduğunu söyler, ondan önce bir yere gitmek istemezdi. Gül de her yerde Bilge'nin kendisinden yaşça, akılca büyük olduğunu, tam bir bilge2 bulunduğunu söyler, onun önüne geçmek istemezdi. Bu iki kardeşin bu erkekliği ikisinde de ölünceye kadar sürüp gitmiştir.
Bilge, Gültekin'in itişiyle öne fırlamış olduğundan o da demire el attı, üzerine iki çekiç vurduktan sonra, çekici örse dayadı. Kendisini alkışlayan cenkçilere doğru döndü. Çok ağır, fakat kuvvetli ve gür bir sesle:
- Hey Yüce Türk Ulusu, hey! diye haykırdı.
Bütün bu uğuldayan sesler, bütün gürültüler arasında:
- Susunuz! Susunuz! Söyleme yapacak! diye sesler yükseldi. Bilge Tekin konuştu:
- Yüce Türk Ulusu, size bugün büyük Türk ulusundan, kahraman babalarımızın kardeşleri için sevine sevine can veren atalarımızın yaptığı işlerden sözler topladım, anlatacağım, dinleyiniz!
"Şu dünya üzerinde, üstte mavi gök, altta kara toprak yaratıldıkta ikisinin arasında da insanlar yaratılmıştır. İnsanların arasında "Türk" diye anılan özü, sözü doğru, yiğit bir ulus türemiş, bütün yere, göğe boyun eğdirmiştir. Atalarımızın arasından Tümen Han, İstemi Han, Mete Han büyümüş, Türk ilinin törelerini, yasalarını yapmış, kurmuşlar-
1 Meço Han'ın asıl adı Kapagan Han'dır.
2 Bilge: Bilgiç, bilen demektir.

dır.1 Dört bir çevremiz hep yağı imiş. Asker salıp dört çevremizdeki yağıları bastırmışlar, başı olanların başlarım eğdirmişler, dizi olanlara diz çöktürmüşler; ileride Kadırgan ormanına, geride Demirkapı'ya kadar kendi uluslarını kondurmuş, oturtmuştur. Bu iki yol arasında birçok Türkler otururmuş, Hanları bilge ve Alp imişler.
"Arın beyleri (ümera ve maiyeti) de bilge, alp ve doğru imişler; onun için bu kadar ülkeye boyun eğdirmişler, tüzük kurmuşlar. Uluslarını zenginliğe, rahata kavuşturabilmişler.
"Bir gün gelmiş ki Türk Ulusu bu hakanları elinden kaçırmış, onların yerine kendisinin Türk ulusuna ölünceye kadar ıssı (efendi) olmak için yaratıldığını sanan burnu havada kötü başbuğlar geçmiş. Türk ulusunu, koca olmuş Türklerin sözünü dinlemeden idare etmişler.
"Bunun üzerine Türk bey oğulları Çinlilere kul, temiz kızları gön olmuş . Onların adlarını almışlar. Çin Hakanına köle olmuşlar. Elli yıl işleri güçleri Çinlilere kölelik olmuş.
"Hakanlıkları, yurtları Çinlilerin olmuş. Türk ulusu eski günleri anarak "Benim bir ulusum vardı, bir bayrağım vardı, bir hakanım vardı, bir yurdum vardı. Ulusum, bayrağım, yudum, hakanım nerede? Ben hangi bayrağın altında çarpışacağım?" demeye başlamış.
"Türkler böyle diyerek Çin Hakanına düşman oldular. Düşman olunca da yeniden bir Hakanlık kurmak istediler.
"Çinliler, Türklerin artık kendilerine kulluk, gönlük etmeyeceklerini anlayınca "Türk ulusunu öldürmeli, kökünü kurutmalı," dediler, Türkleri kırmaya başladılar.
"Bu çağda yukarı gök Türk Tanrısı, Türklerin kutlu yer, gök ve suyu Türk ili bitmesin, yeniden dirilsin diye babam İlteres, anam İlbilge Hatun'u Türk iline gönderdi . Babam İlteres Kutlu Han yirmi yedi kişi ile dağa çıktı, bunların çıktığını duyan başka Türkler de dağa çıktılar; dağdaki-ler aşağı indiler, toplanıp yetmiş oldular. Tanrı güç verdiği
1 Bu satırlar Orhon barkında taşa oyulmuş yazılardan alınmıştır.
2 Gön: Halayık demektir.
3 İlteres: Halkçı, halkı koruyan. İlbilge: Halkı tanıyan demektir.

için babamın askeri kurt, yağılarının askeri koyun gibi oldu; bir sürü düşmanı bir Türk haklıyordu; ileri geri asker saldırdılar. Birçok adam toplandılar, yedi yüz oldular.
"Yedi yüz kişi olduktan sonra da Türkler hanları ilsiz , illeri hansız bıraktılar. Yağıları kendilerine kul, gön ettiler; bütün ulusları Türk türesinin temizliğiyle şaşırttılar. Babam Türk ilinde

atalarımızın türesince iş yaptı; onları coşturdu, ardına aldı, Çin'e akın etti. Tanrı alkış verdi. Koca Çin Hakanlığına boyun eğdirtti.
"Beride Çinliler, uzakta Dokuz Oğuzlar, Kırgızlar, Kırıkhan, Otuz Tatar, Kıtay, Tatabiler hep düşman idiler. Babam Han kırk yedi kere cenk etti, hepsini Türk ulusuna kul ve gön yaptı. Babam Han, hakanlığı ve türeyi kazandıktan sonra utu gitti, öldü. O çağda Gültekin yedi, ben sekiz yaşında idim. *
"Babamın ölümü yağılara bile göz yaşı döktürdü.

"Yuğ için her yerden atlılar geldi, Bozhan Yuğu koru-
du.
"Biz küçük olduğumuzdan amcam Han, Hakan olup babamın yerine geçti.
"Şimdi ey büyük Türk ulusu, babamın yürüdüğü yolda biz de yürüyeceğiz. Daha Türk ulusu, bütün varlığı ile kurtulamamıştır.
"Öyle kardeşlerimiz var ki, bugün bile Çinliler gibi saçlarını uzatıyorlar, öyle oğullarımız var ki Çinliler gibi konuşuyorlar, öyle babalarımız var ki Çinliler gibi, ölülerini yak-mayıp, gömüyorlar3 .
"Çinlilere kul ve gön oluyorlar.
"Ey büyük Türk ulusu, biz bu kardeşlerimizi kurtarmaya, onların saçını kesmeye, onlara Türk adı vermeye, onları Türk diliyle konuşmak için cenk etmeye gidiyoruz."
1 Buradaki il; ülke, memleket anlamına gelir.
2 Yuğ: Türklerin cenaze törenine koydukları ad.
3 Türkler, ölülerini yakarlardı.

Burada Bilge Tekin arkasına döndü. Tuğcunun elinden Kızıl Tuğu kaptı, yukarı kaldırdı. Tuğun tepesinde altından bir kurt başı parlıyordu:
- Hey Ünlü Türk Ulusu, hey! Bizim ardımızdan, kurt başlı Gök-sancağın ardından gelmek ister misin? Biz Türk ulusunu, Türk türelerini, Türk tüzüklerini yeniden dirilteceğiz. Bizimle beraber gelir misiniz?" diye haykırdı.
Bu çağda koca Tanrı evinin içi karıştı, kaynadı, bir çığ halinde, gök gürültüsünü andıran sesler büyüdü, göğü inletti.
Binlerce erkek sesi:
- İleri Türk ulusu, ileri! diye bağırıyordu.
Ortada yanan alevin ışıklarıyla, havada parlayan kılıçların, demir tulgaların çelikleri, kırmızı, kan gibi kırmızı bir renk alıyordu.
Salak bile kendini tutamamış:
- ileri Türk ulusu!.. Yeniden doğuyorsun! Tanrı sana alkış verdi, yağıların korksunlar! İleri! diye bağırıyor, ağzından tükürükler saçarak ter ter tepiniyordu.
Bu ne temiz bir ulustu, daha birkaç yıl önce köle iken önlerine çıkan doğru sözlü tek bir kahramanın arkasından birdenbire bütün acuna ıssı oluvermek hayaliyle ölümü göze alıyordu. Belki de acuna gerçekten ıssı olacaklardı da...
Si-Ye-U, Salak'in eline yapıştı:
- Buradan çıkalım! Boğuluyorum! diye fısıldadı. Gözleri korkudan yaşarmış, alt dudağı çatlamıştı.
Bu bağıran, haykıran, alkışlayan binlerce cilasın arasından ayrıldılar, dışarıya çıktılar.
İçeride sesler uğulduyordu:
- İleri Türk ulusu!.. Yaşasın Gültekin!.. Şanlı başbuğumuz var olsun! diye çağırıyorlardı.
Salak elini çenesinde dolaştırdı, sonra kulağının arkasını kaşıdı. Ancak kendisinin duyabileceği kadar zayıf bir sesle:
- Gene mi Türk oluyorum nedir? Babam üste geldi diye mırıldandı.
ULUFER
DEMİR dövülüp, söyleme bittikten sonra Meço Han yeme içme yapmıştı.
Göl gibi kımız sağmış, tepe gibi et yığmıştı. Herkes yiyor, içiyor, şâdlık gösteriyorlardı.
Meço Han kendisine gösterilen çadıra geçmişti. Gültekin'le Bilge Tekin de ardından içeriye girdiler.
Han yıllardan beri cenk meydanlarında koşa koşa artık koca-mıştı. Eskisi gibi konuşamıyor, cenk edemiyor, kızmadan, bağırmadan söz söyleyemiyordu.
Ufacık bir suç işleyenin hemen boynunu vurduruyordu. Artık kötülemişti.

Yüzünü buruşturarak Gültekin'e sordu:
- Sen gene Çinlileri temizlemişsin ha?!
- Evet Hakan! dedi.
- Biraz ileri gitmiş olmuyor musun?
- Onların bize yaptıklarının öcünü bile alamadık, kardeşlerimiz daha onların elinde... Bu son akınımda Ulufer'i buldum, bir gön yapmak için Kocakarının âşığı Si-Ye-U:ya kaçırılıyordu. Ellerinden zorla aldım, getirdim.

- İyi ama, nedir o her gece evlerinin önünde gırtlaklarından boğazlanan adamlar?.. Nedir o konak ve han basmalar? Sen bir Başbuğ, bir Hakan oğlu gibi değil, bir kırgız gibi iş görüyorsun!
Gültekin sarardı. Fakat hiç bir çağda amcasının önünde saygısını bozamazdı. Gene saygı ile söz karşıladı:
- Evlerinin önünde gırtlakları koparılan adamlar, konaklarında Türk kızlarını gön yapmak isteyen Çinlilerdir. Ben bu kızları kurtarırken benim Asena da onların gırtlaklarını koparmış!
Hakan şaşırdı:
- Asena da kim? Bu da ne oluyor? diye haykırdı. Gültekin'in yüzü güldü:
- Benim yeni yoldaşım, dedi. Buyurursan çağırayım!
Hakanla birlikte Bilge Tekin de Gültekin'le cenkte yoldaş olabilen bu merhametsiz Asena'yı görmek istediler.
Ellerinde olmayarak kapıya doğru baktılar. Gültekin tiz bir ıslık çaldı.
Dışarıda bir gürültüdür koptu, bir ıslık daha çaldı, sanki bir fırtına kopmuş gibi dışarısı birbirine girdi. Kap kaçak devriliyor, bağıra bağıra bahadırların kaçıştıkları duyuluyordu. Bu ne yaman, ne yavuz bir bahadırdı ki gelişi bile ortalığı fırtına gibi birbirine katıyordu.
Üçüncü ıslıkta çadırın perdeleri yırtılırcasına açıldı. Çin Yasalar Başbuğunun Gültekin'e armağan ettiği kurt yavrusu, bir yıldırım gibi içeriye girdi. Sahibinin üzerine sıçradı. Tatlı tatlı ulumaya başladı.
Böyle ayağa kalktığı zaman hemen hemen koca Gültekin'in omuzlarına yetişiyordu. Gültekin tatlı bir sesle:
- Uslu dur Asena! dedi.
Asena yere indi, onun ayaklan dibine büzüldü. Fakat başı yukarıda, çevresini koklamakta idi... Birer kıvılcım gibi parlayan gözlerini ıssısı Gültekin'in yüzünden ayırmıyordu.
Hakan:
- Bu ne? diye haykırdı, bir köpek?

Gültekin cevap verdi:
- Köpek möpek değil Hakan, bir kurt!..
- Ulu Tanrı bizi korusun!.. Bu kurt mu Çinlilerin gırtlaklarını koparıyor?
- Evet Hakan!..
Hakanın ekşiyen yüzü güldü:
- İşte bu hoş! dedi. Ben de, sen böyle kötü şeyler yapıyorsun, Çinlilerle aramızı açıyorsun diye kızmıştım! dedi. Bak bu işleri bir kurt yapıyormuş. Öyle ise iş değişti. Çinliler kendilerini kurtlardan korusunlar! Ne yapalım?
Hakan ile Gültekin arasında başlayan bu yeni, tatlı konuşma çok sürmedi. Çadırın kapısı açıldı. Bir Tuğcu içeriye girdi:
- Çin'den bir arkış1 gelmiş, içlerinde büyükleri de var Hakan, destur verelim mi? dedi. Eteğinize yüz sürecekler.
Hakan:
- Getirin, dedi.
Meço Han, Çinlilere kendisini göstermek için bıyıklarını eliyle taradı. Üstünü, başını topladı, sonra:
- Kim var orada? diye haykırdı. İki cilasın koşuştular.
- Çin Hakanından gelenler varmış, çadırı doldurun, dedi.
Bir göz açıp kapayacak kadar çağ geçmeden çadır başbuğlar, cilâsınlarla doldu.
Çadırı doldurmakla Hakan iki iş yapıyordu; kendisini bu çelik donlar giymiş bahadırların arasında daha ünlü gösterdiği gibi, eğer Çinliler kendisine apansız bir kahpelik yapmak isterlerse önlerine adam dikmiş oluyordu.

Bütün bu toplantılar olup bitinceye kadar Çinliler de çadır önlerine gelmişlerdi.
1 Arkış: Kervan demektir.

Biraz önce Çinlilerin geldiğini bildiren Tuğcu içeriye girdi:
- Dışarıda buyruklarınızı bekliyorlar, Hakan! dedi. Meço Han:
- Getirin içeriye! dedi.
Önde Si-Ye-U, üç Çinli içeriye girdiler, koştular. Hakanın önünde dizleriyle yeri dövdüler.
İçlerinden en yaşlı görüneni:
- Yüce Çin Hakanı Vu-He-Ü Hatun'un size saygıları var, getirdik Hakan! diye haykırdı.
Hakan elini kaldırdı:
- Saygıya saygı, dedi.
- Ve sana tozgunlan1 var!
Üç Çinli açıldılar, arkalarından sekiz Çinli ellerinde ipekli kumaşlar, altın kakmalı silâhlar, sedef çekmecelerle geldiler.
Çin Hakanı Hatun'un tozgunlarını Hakanın ayaklan altına serdiler.
Bu tozgunlar, bu gelen adamlar Çin Hakanlarının artık Türklerden korkmaya başladıklarını gösteriyordu. Çünkü Çinliler, Türkleri cılız gördükçe ezmek, kul-köle yapmak istemişler, kuvvetli görünce de bir köpek gibi yaltaklanmaktan geri kalmamışlardı. Çinliler kavgasız adam kullanmayı bilirlerdi. Tozgunları getirenler çıkınca Kocaer kendini tanıttı:
- Benim adım Çi-Ve-Yi'dir. Çin'in Tanrı İşleri Başbuğuyum2. Si-Ye-U'yu gösterdi:
- Bu genç delikanlı da yüce Hakan Vu-He-U'nun yiğitlerinden biridir. Adı Si-Ye-U'dur.
Si-Ye-U Hakana şirin görünmek için kırıttı. Fakat bütün bu gürültü arasında pekâlâ tanıdığı Gültekin'den gözlerini ayıramıyordu.
1 Tozgun, hediye demektir.
2 Bizdeki Diyanet İşleri Başkanlığı gibi.

Nitekim Gültekin de onu tanımıştı.
Fakat hem amcasının yanında, hem böyle birçok yabancının ortasında söze karışmayı saygısızlık saydığından Si-Ye-U'nun yüzüne bile bakmıyordu.
Kocaer Çi-Ve-Yi üçüncü arkadaşlarını da tanıttı:
- Bunun adı da: Yang-Luen-Cuang'dır. Hakanımızın size yolladığı buyrultuyu getirdi, dedi.
Yang-Luen tekrar diziyle yeri dövdü. Elini koynuna soktu. Çıkardığı mektubu Hakana verdi.
Hakan açtı. Buyrultuya baktı, yüzünü buruşturdu. Kendisine buyrultu gönderilmesine de kızmıştı.
- Başbuğ Çi-Ve-Yi! dedi. Başbuğ gözlerini Hakana dikti:
- Başbuğ Çi-Ve-Yi, bu yazılar Çincedir. Bir daha Hakanınıza söyleyin. Türk Hakanlarına nâme yazarken Türkçe yazsınlar, başka dilde yazı okumak bizi sıkıyor.
Üç Çinli de sapsarı kesildiler, daha birkaç yıl önce Çinlilerin tutsağı olan Hakan Çinceyi elbette biliyordu.
Fakat bu sözüyle onlara ve kendi adamlarına Türkçeye verdiği değeri anlatmak istiyordu.
Hakan mektubu Çi-Ve-Yi'ye uzattı:
- Oku dinleyelim! Yahut sen kendi kendine oku, ne demek istiyorsa, bize Türkçe ve kısaca anlat! dedi.
Artık iyiden iyiye anlaşılmıştı. Hakan yüce Çin Hakanı Hatun'un buyrultusunu hiçe sayıyordu.
Çi-Ve-Yi nameyi okudu:
- Yüce Çin Hakanı Hatun'u sizden bir dilekte bulunuyorlar, dedi.
Meço Han'ın büyüklük damarları kabarmıştı. Koca bir Çin İmparatorunun kendisine tozgun ve dilekçe göndermesi oldukça önemli bir şeydi.
- Dilekleri yapılacak bir şeyse başüstüne! dedi.

- Yiğitleri Si-Ye-U'yu Çin Hakanı yapacaklardır. Diliyorlar ki yakh ıda Çin Hakanı olacak bu delikanlının bir Türk kızından hatunu olsun, duymuşlar ki sizin Ulufer adında güzel bir kızınız varmış. Onu bu delikanlıya vermek istiyorlar! dedi.
Gültekin'in, gözleri döndü, eli belindeki hançere gitti.
Yan gözle ona bakan Si-Ye-U, birkaç dakika içinde ya ensesinden kesilmek üzere olduğunu, yahut başına Çin Hakanlık tacının konmak üzere olduğunu sezdi.
Korku ve heyecandan ağzı kurumuştu. Yutkunup duruyor, başını kaldırmaya gücü yetmiyordu.

Hakan biraz sendeler gibi oldu. Sonra kendini topladı. Sert bir sesle sordu:
- Si-Ye-U bu delikanlı mı?!
Çi-Ve-Yi ölüm terleri döken Si-Ye-U'yu gösterdi:
- Evet Hakan!
- Bu delikanlı Tang dölünden mi?
- Hayır Hakan!
- Ya ne? Tang oğullarından olmayan bir adam nasıl Çin'e hakan olur?
Burada Si-Ye-U lâfa karıştı:
- Artık Tang oğulları ortadan kalkacak Hakan! dedi. Meço Han kıpkırmızı kesildi:
- Sus köpek!.. Sersem budala!.. Sen sus!., diye haykırdı.
Deminden beri kızgınlığından tırnaklarıyla avuçlarının içini parçalayan Gültekin, Hakanın hiddetini görünce rahat bir nefes aldı.
Ölüm heyecanları geçiren Si-Ye-U ise korkudan büsbütün olduğu yerde büzülmüştü.
Hakan elini havaya kaldırdı:

- Tang oğulları Türklerle cenk etmiştir, Türklerin yağışıdır; fakat hiç bir Tang Hakanı Türkleri bir karı gibi arkadan vurmamıştır, dedi. Cenk meydanlarında erkek gibi dövüşmüşler, bir erkek gibi ya yenilmiş, ya yenmişlerdir. Bir Türk Hakanı, düşman da olsa, Tang oğullarını bir karı gibi zindanlara kapayarak yenmek istemez.
Kocaer Çinli şaşkın şaşkın başını kaldırdı:
- Eğer Hakan bu dileğini Tang oğullarından olan oğlu Cong-Tsung için yapsaydı Ulufer'i verir miydiniz? diye sordu.
Hakan gürledi:
- Hem de sevine sevine! Kocaer saygı ile başını eğdi:
- Siz temiz yürekli, doğru sözlü bir Türk Hakanısınız!.. Çinliler sizin gibi yağılarıyle övünmelidirler, dedi.
Fakat Yang-Luen ileri atıldı:
- Bir Çin Hakanının dileği böyle geri döndürülemez! dedi Türk hakanları Çin hakanlarına hâlâ baç verirler. Çinli Tang oğullarından Türkler fenalıktan başka bir şey görmemişlerdir. Türk Hakanı, Çin Hakanının bu dileğini yerine getirmelidir!., diye haykırdı.
Hakan Çinlinin yüzüne tükürdü:
- Tüü! Maskara herif! dedi... Öyle yırtma yırtma, cırtlak cırtlak ne bağırıyorsun!.. Sana Çin Hakanının mı, yoksa Türk Hakanının mı büyük olduğunu yakında cenk meydanlarında gösteririm. Türkler kendi yağılarını kendileri yenerler, böyle karı tuzaklarına uymazlar... Benim de dileğim Tang oğullarının tekrar iş başına getirilmesidir. Nerededir bu Tang oğulları?!
Çi-Ve-Yi başını yere eğdi:
- Başka yere sürmüşler, kalelere kapatmışlardır Hakanım! dedi. Meço Han kızdı:
- Kurtaracağım, Çin'e Hakan yapacağım! Bir karı ile cenk etmek bana ağır geliyor, erkeklerle vuruşalım daha iyi! Seni çok be-

gendim, burada alakoyacağım (Si-Ye-U ile Yang-Luen'i gösterdi). Ve bu iki köpeği de toprak altına kapatacağım, tarla farelerine hakanlık etmeyi öğrensinler!., diye buyurdu.
Sonra adamlarına döndü:
- Götürün bu köpekleri!., dedi. Toprak zindanlara kapatın.
Cilâsınlar koştular, Si-Ye-U ile Yang-Luen'i sürdüler, götürdüler.
Bunun üzerine, Hakan yerine oturdu, bıyıklarını burmaya başladı.
Hakan bıyıklarını burdu mu düşünüyor demekti. Hakan düşündü mü, yanında kimseler kalmazdı.
Çadırdan herkes çıktı. Gültekin yerinden bile kıpırdamamıştı. Bilge Tekin onun kolunu tuttu:
- Dışarıya çıkalım! dedi.
Gültekin dalgındı. Kardeşinin yüzüne bile bakmadan:
- Sen git!.. Benim amcama diyeceklerim var, geliyorum, dedi. Hakanın yanında fazla konuşamayan Bilge de çıktı.
Çadırda birkaç dakika hiç bir ses çıkmadı. Hakan hep düşünüyordu. Sonunda başını kaldırdı. Onu gördü:
- Ne o, sen çıkmadın mı?! dedi.
Gültekin her zaman Hakan diye konuştuğu amcasına bu sefer:

- Hayır amca! diye karşılık verdi.
Hakan onu severdi. Gültekin bütün sertliğine rağmen çok cesur, atılgan, yurdu, ulusu için canını ateşten sakınmaz bir kahramandı.
Yoksulları korur, zorbalara aman vermezdi. Kimseye kötü söz etmez, kimsenin malına, canına göz dikmez, son söz kılıca kalmadan tatlı dili elden bırakmazdı.
Fakat bir kere de söz kılıca kalırsa yağıyı yere sermeden kılıcı kınına koymazdı.

Yakışıklı, cesur, sıcak kanlı bir gençti. Yağıları bile onu severlerdi. Sırtlarında kılıcının yarası bulunan birçok Çinli başbuğun bile: "Gültekin temiz bir bahadırdır," dedikleri çok duyulmuştu.
Meço Han dudaklarını büzdü:
- Evet ama benim yalnız kalmak istediğimi görmedin mi?! Yoksa bir diyeceğin mi var?
- Hakan destur verirse söyleyeceğim!
- Uzun olmamak üzere söyle bakalım!
- Siz o koca olmuş Çinliye Ulufer'i Tang oğullarından Cong-Tsung'a verebileceğinizi söylediniz!
- İyi ya, ne olmuş? Bunu mu bana soracaksın?!
- Hayır, bu sözünüz gerçek miydi? diye soracaktım! Hakan birdenbire kızdı:
- Hakanların karı gibi iki türlü konuştukları ne zaman görülmüş delikanlı? Elbette gerçekti! Çinlilere söz verdim, dedi.
Başka zaman olsa Gültekin kendi büyüğü olan amcasına iki demez, çıkar, giderdi. Fakat bu kere dayanamadı:
- İyi ama, bir Türk kızını bir Çinliye kendi elimizle nasıl veririz?! diye soruverdi.
Hakanın gözleri dönmüştü:
- Bu işten sana ne?! dedi. Bir Tang oğlu bir Çin Hakanı demektir. Çin Hakanına kız vermek bizim için ünlü bir iştir. Ben dilediğim kızı, dilediğim adama verebilirim, ben Hakanım!
Gültekin daha yüksek konuşursa amcasının kalbini kıracağını anladı. Ağır ağır dışarıya doğru çıkıyordu.
Hakanın birdenbire sesi tatlılaştı:
- Buraya bak! dedi. Gültekin geri döndü.
Kaşları hafifçe çatıktı. Bu haliyle amcasına darıldığını anlatıyordu. Meço Han geldi, onun çenesini okşadı, gözlerine baktı. Sonra elinin tersiyle göğsüne vurdu:

- Sakın Ulufer'de gözün olmasın? dedi. Eğer böyle ise bir Gültekin'e bin Tang oğlu feda olsun, sözümü geri alırım! Bana kahpe deseler bile.
Gültekin: "Evet!.." demeyi yiğitliğine yediremedi. Başka bir adama, velev ki amcası olsa bile: "Bu kadını seviyorum! Sözünü geri al." diyebilmek için o kadının da kendisini sevip sevmediğini bilmeliydi. Halbuki Ulufer'le böyle bir şey konuşmamıştı. Nasıl dili varır da kendi kendine söyler, onu bir Çin sarayına hatun olmaktan geri çevirirdi?
Başını şiddetle salladı:
- Hayır Hakan! dedi. Böyle bir şey yok. Meço Han gözünü kırptı:
-Hele!.. Hele!..
- Böyle bir şey yoktur Hakan, bir Türk kızını bir Tang oğluna vermek doğru olmaz diye düşünmüştüm. Sen benim büyüğümsün, sen daha iyi bilirsin, caydım şimdi. Hem belki Ulufer de bir Tang oğlu ile evlenip yüce Çin sarayında bir hakan hatunu gibi yaşamak ister, onun bu yükselişinin neden önüne geçeyim?
Bu sırada çadırdan içeriye Bilge Tekin başını uzattı.
Kardeşini çok seven bu bahadır onun ne yaptığını merak etmişti. Bir tatsızlık çıkmasından korkmuştu.
Meço Han:
- Gel bakalım Bilge! dedi. Gel içeri, sen bu işe ne diyeceksin
bakalım?!
Bilge içeriye girdi. Kardeşinin yüzüne baktı. İçinde bir derdi olduğunu anlayıp üzüldü.
Bilge:
- Yüce Hakan, kardeşimin dileği eğer kolay bir şeyse varsın olsun, benim canım da bu yolda kurban olsun! dedi.
Hakan güldü:
- Öyle zorlu bir şey değil! dedi. Ulufer bir Çinliye verilmesin, diyordu. Ben ise söz vermiş bulundum, söz ağzımdan bir kere çıktı.

Bilge kardeşini zeki gözleriyle süzdü:
- Eğer istemiyorsa! dedi.
- Yok canım, gönlünde bir şeyi yok; yalnız, doğru olmaz, diyor.
Sonra Gültekin'e döndü:
- Sen de söyle, dedi. Ulufer'i eğer almak istiyorsan söyle, ben senin için sözümden değil, uçmak yblundan bile geri dönmeye hazırım!
Bilge de kardeşinin eline yapıştı:
- Böyle bir şey varsa kardeşimin yoluna yüz bin Çinli kurban olsun! dedi.
Gültekin'in gözleri doldu. Böyle iki erkeğin yanında bir kadın işini daha çok karıştırıp uzatmayı yiğitliğine yediremiyordu. Belki Ulufer'i bir Çin Hakanı alırsa Türklere daha iyi olurdu. Kendi aşkını kalbinde gizledi. Başını salladı:
- Hayır, böyle bir şey yok! dedi.
Bunun üzerine Meço Han kahkahalarla güldü:
- Eh, öyle ise, demek Gültekin hâlâ bir kırgız gibi dağ, tepe, kır, taş demeden at koparmaktan hoşlanıyor, varsın yeni bir diyara, yeni bir savaşa gitsin! Ben Çinlilerle savaş edeceğim. Tan ve Veyi-Çe yollarını yağma edeceğim, siz de Şan-Çeu kalesini saracaksınız! dedi.

Sİ-YE-U ZİNDANDAN ÇIKIYOR

Zavallı Si-Ye-U'nun hali pek yamandı. Çin imparatorluğu sarayından bir mağaraya düşmüştü. Mermer saraylarda imparator olayım derken toprak altında bir Türk tutsağı oluvermişti. Gültekin, Ulufer'i kaçırdığı zaman ardına düşmüş, fakat Baş-ko'nun arkasından yetişmenin güçlüğünü anlayınca geri dönmüş, İmparatoriçenin ayaklarına kapanmış, ağlamış, sızlamıştı. Kendisine yardımda geri kalmayan Büyücübaşı Yü-Hen-Gü'nün dileklerini hoş göreceğini uman Si-Ye-U da kendisini hem Ulufer'e, hem de Çin imparatorluğuna biricik ıssı sanmıştı.
Fakat evdeki pazar çarşıya uymamış, Hakan yağılarını bir karı ile birlik olup böyle alçakçasına yenmeyi kabul etmemişti.
Si-Ye-U'yu ayrı bir mağaraya kapamışlardı. Mağaranın önünde kayadan büyük bir kapı vardı ama, ne olsa kapı deliğini iyice kapayamadığından, aralık kalan yerlerinden hem içeriye ışık giriyor, hem Si-Ye-U dışarısını gözlüyordu.
Kapıya kargılı iki nöbetçi koymuşlardı. Si-Ye-U'nun silâhlarını almışlar, fakat üzerindeki değerli taşlara, altınlara dokunmamışlardı.
Nöbetçilerin gözünü pek beğenmeyen Si-Ye-U ilkönce üzerindeki değerli taşları ve altınları mağaranın bir köşesine güzelce

sakladı. Ertesi günü bu işi yapmakla ne kadar doğru hareket etmiş olduğunu anladı. Daha sabah karanlığında kendine günlük yiyeceği olan somunla yoğurdu getiren nöbetçilerden birisi içeriye girdi. Diğeri dışarıda kaldı, fakat o da içerisini gözetliyordu.
Si-Ye-U zorlu bir adam c!sa, içeriye giren nöbetçiyi devirir, kapının önündeki kaya da yerinden oynamış olduğundan, sıçrar ve belki de kaçardı.
Fakat kendinde bu zorluluğu göremiyor, sonra kaçsa bile tek başına buradan Çin'e, Siganfo Sarayına kadar yaya gitmeyi gözüne kestiremiyordu.
Nöbetçi ona yaklaştı. Pişkin bir biçimle üstünü başını süzdü:
- Delikanlı, üzerinde para, altın maltın varsa sökül bakalım! dedi.
Si-Ye-U titremeden:
- Üzerimde hiç bir şey yok! dedi. Nöbetçi kızdı:
- Biz senin üzerinden silâhlarından başka bir şey alınmadığını biliyoruz, sökül!!
- Aldanıyorsunuz!
- Çık öyle ise paraları!
- Sakladım!
- Sakladın mı?
Nöbetçi kızgınlıkla kargısını kaldırdı.
Fakat Si-Ye-U'nun korkmadığını da görünce, Hakan buyurmadan onu öldüremeyeceğini Si-Ye-U'nun akıl ettiğini anladı.
Belki de Hakandan habersiz Si-Ye-U'yu soymaya kalktıklarından, Hakan duyarsa bir temiz dayak da yerlerdi.
Nöbetçi dışarıya çıktı, arkadaşına bir şey söyledi. Beraber geldiler, kapıdaki taşı biraz araladılar.

İçeriye daha çok ışık girdi. Biri dışarıda beklerken diğeri içeriye girdi. Evvelâ Si-Ye-U'yu güzelce aradı.

Bir şey bulamayınca ensesine bir tokat şaplatıp, koca Si-Ye-U'yu, Hakan Hatun'un güzel sevgilisini bir köşeye yıktı.
Başladı her tarafı aramaya. Belki bu araştırma iki gün sürdü. Si-Ye-U'nun altınları sakladığı yeri bulamıyordu. Sonunda Si-Ye-U ona seslendi:
- Arkadaş, boş yere kendini üzüyorsun! Nöbetçi ona baktı:
- Ne demek istiyorsun?!
- Ben paralan, değerli taşları size vermek için saklamasam, sakladım diye size açıklar mıydım?
- Amma yaptın ha!..
- Öyle ya! Eğer sizinle anlaşırsak, her gün bir altın var.
- Anlaşmak mı? O da nasıl şey?
- Bir kere yiyeceklerimi daha iyi getirin. Et kızartması, çorba, pilav bulunsun. Bu aptal azığı ayrandan bıktım.
- Âlâ, başka?
- Başka bir şey istemez! Nöbetçi sırıttı:
- Bu işimize gelir, çık paraları! Si-Ye-U güldü:
- Yook! Paraların yerini size gösteremem. Fakat benim av-cumda her sabah bir altın bulacaksınız!
Si-Ye-U'nun dediği oldu. Nöbetçiler her sabah onun avcunda sarı sarı parlayan bir altın buluyorlardı. Sanki masallardaki cins tavuk hergün bir altın yumurtluyordu.
O kadar uğraşmalarına rağmen sakladığı yeri öğrenememişlerdi. Ama buna pek üzüldükleri yoktu. Ne de olsa paralar, gene teker teker olmakla beraber, onların eline geçiyordu. Bir gün sonu gelince Si-Ye-U'nun ellerinden çekeceği vardı.

tirdi.
yok!
di:
Birkaç gün sonra, bu alışveriş onların arasındaki dostluğu ar-
Si-Ye-U:
- Ya sizi değiştirirlerse, benim halim nice olur? dedi. Nöbetçiler güldüler:
- Değişirsek asıl bizim halimiz nice olur, ama değiştirmezler. Si-Ye-U meraklanmış gibi sordu:
- O da neden sanki?!
- Çünkü burada asker yok, Hakan yok, hatta Başbuğ bile
ı
Nöbetçilerden birisi babayiğitçe bir tavırla göğsünü yumrukla-
- Şimdi Hakan da biz, Başbuğ da biz, asker de biziz!
- Acayip, Hakan ava mı çıktı? Nöbetçi soğuk soğuk sırıttı:
- Evet, Çinli avına çıktı! Si-Ye-U titredi:
- Demek bizimle cenk ediyor?
- Evet! Kocakarıya haber yolladı. "Tang oğullan gene iş başına gelecek, ben sizinle cenk ederken bir karı ile dövüşe tutuşmuş gibi utanıyorum, karşımda erkekler görmek isterim!" dedi. Ve orduyu aldığı gibi Çin'e girdi. Şimdi arkadaşlarımız Çin altınları ve ipekli kumaşlarıyla zengin oluyorlar. Ama ne ise, bizi de sen az uz, teker meker zengin ediyorsun!..
Si-Ye-U'yu merak sarmıştı:
- Aman dedi, biraz daha anlatın. Peki, Hakan Çin'e girince ne oldu?
- Ne olacak! Kocakarı korktu. Fang-Ling'te olan oğlunu geri aldı. Ordu kumandanı yaptı.
Si-Ye-U sapsarı kesildi:

- Her şey bitti! Nöbetçi sordu:
- Ne dedin?
- Hiç!.. Sen söyle... Sonra!
- Fakat bu iş Hakanı yolundan alakor mu hiç? Tan-Çen ile Veyi-Çeu'yu yağma ederek yürüyormuş. Karşımıza üç yüz elli bin kişilik ordu çıkarmışlar. Hakan durur mu? Yıldırım gibi Ting-Çeu'dan, Şau'ya koşmuş, şimdi Hakan galiba Tataristan'a dönüyor.
Si-Ye-U'ya bu haber hiç de hoş gelmemişti.

Bir kere yağısı Cong-Tsung başkumandan olmuştu. Belki de birkaç güne kadar meydanı boş bulduğundan anasını devirip Hakan bile olurdu.
Kendisinin hiç durmadan Çin'de bulunması lâzımdı. Si-Ye-U nöbetçilere döndü:
- Peki! dedi. Burada biz ne olacağız?
- Hakan gelinceye kadar bekleyeceğiz!
Nöbetçilerin bu sözleri çok sertti, kendisinden her gün bir altın sızdıran bu mızraklı nöbetçileri yumuşatıp da kaçmanın çıkar yol olmadığını anladı.
Birkaç gün daha geçti. Bir gün gene nöbetçilerden birisi:
- Sizinle birlikte bir de Türk gelmişti! dedi. Si-Ye-U birdenbire toplayamadı:
- Bir Türk mü?! dedi. Nöbetçi sözün ardını getirdi:
- Evet canım, yırtık suratlı, kopuk kulaklı, gülünç bir herif! Si-Ye-U anladı.
Nöbetçiler Salak'ı anlatıyorlardı. Demek Salak sıkıyı görünce: "Ben Türküm!" deyip işin içinden sıyrılmıştı.
Nöbetçiler güldüler:

- Seyislik ediyor, ama bizi güldürmekten de kırıyor, çok hoş masallar biliyor.
- Getirseniz de burada hem eğlenir, hem masallarını dinlerdik... Nöbetçiler Salak'ı oraya getirmekten geri kalmadılar.
Salak aynı zamanda ortaya konan yemeğe de çağrıldığından, altınlar bugünden sonra ikileşmiş oldu.
Seyislikten çoktan bıkmış olan kurnaz Salak, Si-Ye-U ile gözle, kaşla hemen anlaştı; ertesi akşamki yemekte çubuklarının içine afyon konulan nöbetçiler sızıp kaldılar.
Salak:
- Çabuk olalım! dedi. Atların en iyilerini de seçtim, kaçalım. Bunlar gün doğmadan uyanmazlar, biz de o zaman epey yol almış oluruz!..
Si-Ye-U paralarını, değerli eşyalarını sakladığı yerden çıkardı.
Mağaranın kapısından kafalarını uzattılar, birkaç gün önce binlerce cenkçinin at oynattığı bu koca meydanda kimsecikler yoktu. Nöbetçilerin silâhlarını aldılar, yalnız mızraklarını bıraktılar.
Orduların cenge gitmesi buraları boşaltmıştı. Çıt çıkmıyordu. Si-Ye-U kısık bir sesle sordu:
- Nerede? diye sordu. Salak:
- Atlar mı? dedi.
- Hayır kız!
- Hangi kız?
- Tamunun dibine git sersem! Hangi kız olacak? Ulufer! Salak şaşırmıştı:
- Ha!., diye ağzını hayretle açtı.
Birkaç saat önce nöbetçilerin elinde inleyen Si-Ye-U kendisinin Salak tarafından kurtarıldığını unutmuş, şimdi onunla "sersem!" diye konuşuyordu.

Si-Ye-U, onun bu şaşkınlığına büsbütün kızdı, pençesini attı. Zavallı Salak'ın ensesine yapıştı. Sarstı:
- Söylesene!
- Söyleyeyim ama ne yapacaksınız?
- Onu da beraber alacağız!
- Onu beraber alırsak Gültekin'i de ardımıza takmış oluruz!
- Daha iyi ya, o zaman hesabını temizleriz. Salak homurdandı:
- Bana bu arada biz de temizleniriz gibi geliyor!
Fakat daha bu sözlerini bitirir bitirmez ardına bir tekme indiğini duydu. Yüzükoyun yere doğru bir kere sendeledi. Dört adım ileri fırlamıştı.
Kendisini toplamaya zaman kalmadan bir tekme, bir tekme daha indi.
E!.. Salak da artık bir dev değildi ya, birbiri arkası sıra ardına inen bu hatırı sayılır tekmeler biçareyi yere boylu boyunca seriver-mişti. Si-Ye-U'nun zindandan çıkar çıkmaz yaptığı bu iyiliğin karşılığı Salak'ı iyice kızdırmıştı.
Salak hayatında ilk defa, Çinlilerin kuvvetli bulundukça yoksulları ezmekten, kuvvetleri alçaklıkça da bir köpek gibi yerlerde sürünmekten geri kalmayacaklarını anladı.
Fakat yoksulu, yere serilmiş olmasına rağmen, böyle filozofça düşüncelerle bırakacak kadar Si-Ye-U yufka yürekli değildi. Eğildi, tekrar ensesinden yakaladı, havaya kaldırdı:

- Kızın çadırını göster köpek!., diye haykırdı. Salak elinde olmayarak yürümeye başladı. Herkes uyuyordu. Bütün oba uyuyordu.
Arada bir uzaklarda çoban köpeğinin sesleri duyuluyorsa da
şimdilik onların da bu korkunç işten haberi yoktu.
Salak titreyen kolunu uzattı:
- İşte! dedi.

Si-Ye-U nöbetçilerden aldığı silâhları düzeltti. Kılıcı beline daha iyi bir şekilde yerleştirdi. Kama ile de oynadı.
Bu sırada, ne olur, ne olmaz diye, Salak da kendi silâhlarını gözden geçirmişti.
Si-Ye-U ona tekrar buyurdu:
- Git atları getir! Beni burada bekle, sakın gürültü etme, kulaklarını keserim!..
Salak, hiç sesini çıkarmadan yürüdü. İçinden bu işe çok canı sıkılıyordu. Çoktan pişman olmuştu. Kendi kendine söyleniyordu:
- Bu kabahat benimdir. Ben uşak olmak istemedim. Uşaklık etmek benim için biçilmiş bir dondur ama, şimdi hiç yoktan bu güzel kızı da kaçırıyoruz. Kızın ardından Gültekin de peşimize düşecek. Benim sonum elbette karnıma bir bıçak veya suratıma bir mızrak yiyip dağ tepelerinde kurtlara, kuşlara yem olmaktır.
Sonra, yeni aklına gelmiş gibi, arkasına döndü, Si-Ye-U'yu bıraktığı tarafa doğru yumruğunu salladı:
- Kulağımı kesermiş! Nah sana! Sanki benim kulaklarım sağ-lammış gibi? Onları kesen vaktinde kesip işi bitirdi.
Hakikaten zavallı Salak'ın kulaklarından epeyce kopmuş parça vardı.
Her yiğidin övündüğü bir şey olurmuş, bu yoksul Salak da vücudundaki yaraların çokluğu ile övünüyordu.
Atları sakladığı yere düşe kalka gitti.
Hayvanlar yapacakları işin büyüklüğünden habersiz, önlerine konulan otları yiyorlardı.
Usulca yanlarına sokuldu. Okşayarak yularlarını çözdü, ardına taktı. Si-Ye-U'yu bıraktığı yere geldi.
Çinli kahraman ortalarda yoktu.
Salak, atları getirmeye gittikten sonra, Si-Ye-U çadırın önünde bir müddet durmuştu.
Onun yüreğinde, güzel Türk kızına karşı büyük bir eziklik vardı.

Yüreği sık sık vuruyordu. Elini göğsüne bastırdı. Çadıra yaklaştı.
Aralıktan içeriye başını uzattı.
içerisi karanlıktı. Fakat gözleri bu karanlığa çabuk alıştı. Ulufer köşede koyun postundan yapılmış bir sedirde uyuyordu. Yanı başında da şişman bir kadın vardı.
Gecenin karanlığı içerisinde bile Ulufer'in güzel yüzü, kara saçlarının parıltısı göze ve gönüle çarpıyordu.
Çadırdan içeriye adım attı.
Aynı çağda ayağı bir güğüme takıldı. Boğuk bir gürültü ile yere düşen güğümün arkasından da yere akan sütün sesini duydu.
Si-Ye-U olduğu yerde dondu kaldı. Şişman kadın silkinmiş uyanmıştı: - Kim o!? diye seslendi.
Si-Ye-U'nun kaybedecek zamanı yoktu. Birdenbire atıldı. Daha uyku sersemliğiyle ne olduğunu anlamayan zavallı kadının başına yumruğunu, bütün şiddetiyle indirdi.
Biçare kadın, bir topuz gibi kafasına inen yumrukla bir kere sendeledi. Bu sendeleme arasında gırtlağına iki el yapıştı. Nefes borusu tıkandı. Gözlerine şimşekler çaktı, kendinden geçti.
Bütün bu işleri yaparken Si-Ye-U'nun gözleri Ulufer'den ayrılmamıştı.
Güzel kız bu gürültüler arasında tatlı uykusundan uyanmıştı, kollarını oynatıyor, yavaş yavaş kımıldanıyordu.
Si-Ye-U bir sırtlan gibi atıldı. Yatak örtüsünü zavallı kızın ağzına tıkadı. Bütün vücudunu sardı.
Ulufer birkaç dakika içinde kundağa konmuş bir çocuk gibi sarıldı.
Si-Ye-U Ulufer'i sırtladı. Zavallı şişman bekçinin üzerinden atladı. Çadırdan dışarıya çıktı.

Salak oracıkta, boynunu bükmüş bekliyordu. Yaptığı işin kötülüğünü anlar gibi olmuştu ama, artık iş işten geçmişti. Ne yapsa boştu. Koştu, zoraki efendisine yardım etti.
Hâlâ çırpınmak isteyen Ulufer'i atın üzerine attılar.

Kendileri de bindiler, gürültüye aldırmadan atları sürdüler.
Bir anda köpekler havladı. Birkaç bekçi uyandı:
-Kim o!..
-Dur!..
- Vur!., sesleri duyuldu.
Sonra gene sessizlik... Tek tük havlayan köpekler... Oba uykusunu bitirmek üzere gene eski sessizliğine büründü.
Ulufer'in kaçırıldığından kimsenin haberi yoktu. Hoş, Ulufer'e, Gültekin'in, koca kahramanın gönül kaptırdığından da kimsenin haberi yoktu ya.

SİGANFO'YA DOĞRU

Si-Ye-U kemerindeki altınlarına, Cinde henüz sönmeyen yıldızına sığınarak bir araba bulabildi. Ulufer'i bu arabaya oturttular. Ağzını açmışlar, fakat elleriyle kollarını buna karşılık sımsıkı bağlamışlardı. Salak da arabanın bulunmasından sonra attan inmiş, arabacılık yerine yükselmişti. Si-Ye-U bu arabanın arkasından gidiyordu. Ulufer'e yolda birkaç kere yaklaşmak istemiş, fakat her keresinde çok ağır sözlerle karşılandığından şimdilik bu ¦ sevdadan vazgeçmişti.
Zavallı Ulufer yemiyor, içmiyor, yalnız düşünüyordu. Günden güne sararıyor, soluyordu. Onun bu hali Salak'in da yüreğini yumuşatmıştı. Gece olup da araba mola verince Si-Ye-U uyursa usulca arabaya yaklaşıyor:
"Bu işin kendi suçu olduğunu, Ulufer'i kurtaracağını, Si-Ye-U'yu yarın sabah erkenden öldüreceğini, kendisinin affedilmesini Ulufer'den rica ediyordu." Fakat sabah olup da Si-Ye-U:
- Nerdesin sersem?! diye gür sesiyle bağırdığı zaman bütün gücü, cesareti kaçıyor, her şey kayboluyordu.
Zavallı Salak, can ve gönülden Ulufer'i kurtarmak, kendisine uşaklık ettiren Si-Ye-U'yu öldürmek istiyordu. Fakat ne çare ki, geceleri Si-Ye-U uyurken kendisine gelen bu cesaret nöbeti saba-

ha karşı gevşiyor, yerine bir miskinliktir çöküyor, her gün Salak, Si-Ye-U'dan sonra uyanıyordu. "Geceleri bana babam söz geçiriyor, bir Türk gibi cesur ve atılgan oluyorum. O zaman şu hamam oğlanı kılıklı herifi öldürmek benim için su içmek kadar kolay gözüküyor. Gündüzleri anam bana söz geçiriyor, bir Çinli gibi uysal ve sessiz oluyorum. Bu herife uşaklık etmeyi rahat yaşamak için daha hayırlı, daha kolay bir çıkar yol buluyorum," diye düşünüyordu.
Ulufer'in ise ne Salak'ın geceleri kulağı dibinde kısık sesiyle mırıldandığı kahramanlık destanlarına, ne de gündüzleri Si-Ye-U'nun çatlak sesiyle okuduğu aşk masallarına kulak verdiği vardı. O yalnız düşünüyor, arada bir de dudaklarını bükerek, içini çekip ağlıyordu.
Kıraç dağlardan, sisli ormanlardan, gürül gürül sular akan dere kıyılarından, bin bir çeşit diyarlardan geçtiler. Artık Sigan-fo'ya yaklaşmışlardı.
Si-Ye-U'nun kafasında yeni düşünceler yer ettiğinden Ulufer'i konuşturmaktan vazgeçmiş, kendi hayallerini kurmaya başlamıştı.
Çin İmparatorluğu tacı, başının üzerinde dolaşmakla beraber, bir türlü tepesine konamıyordu. Artık bu tacı tutup başına geçirmek için ileri atılmanın çağı gelmişti. Bu iş daha uzarsa Çin İmparatorluğu tacını bir türlü giyemeyen başına bir satır yerleştirivere-ceklerdi. Bu sebepten, artık Çinliler arasında da bulunduğundan, bir handa mola vermeyi, hancının düşüncelerini almayı, aylardan beri uzak kaldığı Çin İmparatorluğunun ne durumda olduğunu öğrenmeyi doğru buldu.
Halbuki arkalarından gelenlere izlerini belli etmemek için şimdiye kadar hep dağ tepelerinde, orman kıyılarında mola vermişler, zavallı Salak da arabacılık vazifesine ekli olarak aşçılık etmişti. Bu handa mola veriş Salak'ı da memnun ediyordu. Arabanın perdelerini hafifçe araladılar.
Handa birkaç uşaktan başka kimseler yoktu, hancı onlara büyük bir çınar altına hasır serdi. Salak her zamanki gibi ayakta duruyordu.

Si-Ye-U hasıra oturdu.
Önüne getirilen pirinç çorbasını, kırlangıç yuvasını büyük bir ağız tadıyla yemeye başladı. Bu arada Salak da ikide bir gözden kayboluyor, mutfakta karnını doyurup tekrar efendisinin başında kemik bekleyen finolar gibi bekliyordu.

Si-Ye-U, yemek sonunda hancı ile konuşmak küçüklüğünde bulunacağını bildirerek karşısına oturttu:
- İşler nasıl gidiyor? diye sordu. Hancı:
- Hangi işler? dedi.
- Devlet işleri, Türklerle olan savaş işleri, toplu söz, her iş! Hancı şaşırdı:
- Siz benden iyi bilirsiniz Noyan!
- Biz uzun yollardan geliyoruz, hiç bir şeyden haberimiz yok! Meço Han'ın Çin'e girdiğini biliyoruz, fakat sonu ne oldu? Onu bilemeyiz.
- Hakan, Şao-Çen'in sarılmasından sonra Siyang-Çen üzerine yürüdü. Kendisini, zindandan onun eliyle kurtulan Hakanımızın oğlu Cong-Tsung karşılamak, kavga etmek istedi, beceremedi. Duydum ki Meço Han şimdi yollardaki şehirleri yağma ederek, orduları sürerek, yüz binlerce köle, cariye, altın, ipek gibi mallarla geri çekiliyormuş. Sanırım ki cenk bitti. Bu cenk arasında Gültekin sağdan sola, soldan sağa koştu, bu çengin kazanılmasında önayak oldu.
Hancı bütün bunları anlatırken Salak arabaya bakıyordu.
Yollarda hiç bir şeye bakmayan, hiç bir söz dinlemeyen, ne dağlara, ne ormanlara, ne derelere başını bile çevirmeyen güzel Türk kızı, başını uzatmış, onların sözlerini dinliyor, hancının ağzından gözlerini ayırmıyordu.
Salak, Gültekin'in sözü geçtikçe kızın gözlerinin parladığmf, kaçırıldığı günden beri ilk defa yüzünün güldüğünü görüyordu.
Si-Ye-U da bunun farkına vardı.

Geldi. Arabanın perdelerini örttü. O gelirken kızcağız gene korkmuş, köşeye büzülmüştü.
Si-Ye-U perde arkasından ona baktı. Sonra dudaklarını kıvırarak homurdandı:
- Kaç bakalım. Sonu yaklaştı. Kuzu gibi kendi kendine geleceksin!..
Araba tekrar yola koyuldu.
Çengin bitmiş olması Si-Ye-U'nun gönlünü bulandırmıştı. Gültekin'den korkuyordu. Her şeyden önce bu kızı da, kendisini de sağlam bir yere gizlemek istiyordu.
Salak'a bağırdı:
- Daha çabuk sür!..
Salak kırbacı salladı. Fakat aynı zamanda dizginlere de asıldı.
Artık Si-Ye-U'dan iyiden iyiye soğumuştu. Bir biçimine getirip bu biçimsiz herifi bir uçurumdan aşağı yuvarlamak istiyordu.
Araba sallana sallana ilerliyordu. Durmadan gidiyorlardı.
Si-Ye-U'yu bayağı korku almıştı.
Sonunda uzaktan Siganfo kalesinin duvarları gözüktü.
Si-Ye-U geniş bir nefes aldı. Bu duvarların arkasında da düşmanları yok değildi. Fakat Si-Ye-U bu düşmanları nasıl olsa yeneceğine inanıyor, asıl öbür düşmanın arkasından geleceğinden korkuyordu.
Onun korktuğu yalnız Gültekin'di, o ise bu geniş kale duvarlarının arkasına kolay kolay giremezdi.
Araba surların önüne yaklaştı. Nöbetçiler, binekçiler, kapının önünde yoklama sırası bekleyen arabalar teker teker belli oluyordu.
Si-Ye-U kendisini tanıtmış olsa, zindandan yeni çıkan Cong-Tsung belki kendisine bir şey yapardı.
Tanıtmamış olsa belki de kapıdan içeriye sokmayacaklardı. Böyle birbirine aykırı düşüncelerle surlara yaklaştılar.

Üç nöbetçi koşup arabayı önledi:
-DuuuurL
Salak dizginlere asıldı. Araba durdu. Nöbetçiler yaklaştılar.
Gerek Salak'ın berbat üstü, uzamış saçı, sakalı; gerek arabanın tozu, kurumuş çamurları yolcuları iyi bir sorguya çekmek lâzım geldiğini anlatıyordu.
Nöbetçi bir bakışta arabanın yanında giden Si-Ye-U'yu sezdi.
Üstü başı kanlanmış, yırtılmıştı ama, Si-Ye-U'nun Çinli bir aksoylu olduğu her haliyle gözüküyordu.
Si-Ye-U nöbetçiden daha pişkin davrandı:

- Gel buraya! diye sert bir sesle bağırdı.
Nöbetçiler emir verildiğini duyunca derhal koştular, kendilerine bağırmasını bilen bu yabancıyı saygıyla selâmladılar.
Si-Ye-U sordu:
- Kapılar kapalı mı?
- Evet Noyan.
- Söyleyiniz açsınlar!
- Adınızı bildiriniz. Buyruğunuzu gösterirseniz geçebilirsiniz! Si-Ye-U sarardı. Adını söylemek pek kolay bir şey değildi.
Çinliler kendisini pek sevmiyorlardı. "Kocakarının âşığı" diyorlardı. Ve Si-Ye-U'nun "âşık" olmaktan başka hiç bir işi ve hüneri olmadığını da sanıyorlardı.
Birdenbire kendini topladı:
- Adımı söyleyemem! dedi. Fakat saraya haber salarım, cevap gelinceye kadar bekleriz. Gizli bir iş peşindeyim.
Nöbetçi selâm verdi:
- Şimdi haber salarız; Cong-Tsung Noyana mı yazacaksınız?
Si-Ye-U'nun yüreği ağzına geldi. Cong-Tsung'u öldürmek için o her şeyi yapmıştı. Şimdi Cong-Tsung'un eline düşerse paramparça edileceğini biliyordu. Bütün soğukkanlılığını topladı:

- Hayır, Hakan Hatun'a!.. dedi. Nöbetçiler bu adı duyunca saygıyla eğildiler. Aralarında yavaşça bir şeyler konuştular. Sonunda içlerinden biri ileri çıktı:
- Yazacağınız kâğıdı bana verin, götüreyim! dedi. Si-Ye-U nöbetçilerden birinin uzattığı kâğıdı aldı.
Cong-Tsung'un annesi olan ve henüz imparatoriçe bulunan Vu-He-Ü'ye iki satırla geldiğini ve kapıda beklediğini, kimseye bildirmeden kendisini içeriye aldırmasını yazdı.
Parşömeni büktü. Nöbetçiye uzatırken:
- Kimse görmeyecek! dedi. Canını vereceksin, fakat bu kâğıdı Hakan Hatun'dan başkasına vermeyeceksin, hele oğlu Cong-Tsung hiç görmemelidir.
Nöbetçinin kâğıdı almasına kalmadı. Gür ve alaylı bir ses arkasından tekrar etti:
- Evet, Cong-Tsung Noyan bu kâğıdı hiç okumamalıdır! Bir okur, imzayı da görürse yandık gitti.
Si-Ye-U başındaki saçların diken diken olduğunu duydu.
Soğuk bir ter vücudundan fışkırdı. Bu sesin çıktığı ağzı görmek için geri döndü.
Aynı zamanda Salak'ın da gözleri korkudan yuvasından fırlamıştı.
Çünkü aynı çağda araba atlarının ayakları dibinde bir kırlangıç kuşu hızıyla yerleri koklayarak yıldırım gibi dolaşan Asena'yı da görüvermişti.
Evet, gırtlağına yapıştığı adamı yere yıkan tanınmış, korkunç Asena çamur, toz, toprak içinde olduğu halde karşısında duruyordu. Onu görünce ölüm çağının geldiğine aklı kesti.
Son defa bir kerecik olsun dünya gözüyle çevresini görebilmek için etrafına, dağlara, tepelere, çayırlara bakmak istedi.
Keşke bakmaz olaydı.

Si-Ye-U'nun başında, kalpağını yana yıkmış, köpükler içinde, yol almaktan bacakları titreyen atı Başko'nun üzerinde korkunç Gültekin dimdik duruyordu.
Gültekin'in sesi alaylıydı ama gözleri çok korkunç bir şekilde büzülmüştü. Si-Ye-U da onu aynı çağda görmüştü. Bütün kanı korku ve dehşetten donmuştu, ağzını açmak, onun ismini söylemek, hemen yakalatmak, oracıkta etlerini dişleriyle parçalamak istedi.
Fakat Gültekin atını mahmuzlamış, biraz daha yaklaşmıştı. Tok bir sesle:
- Ağzını açarsan, bir söz söylersen ben de senin adını söylerim... Cong-Tsung öcünü almak için seni arıyor! dedi.
Si-Ye-U yan gözle nöbetçilere baktı. Bu işten bir şey anlamayan yoksullar iki büyük adamın gizli bir şey konuştuğunu sanarak birkaç adım geri çekildiler, saygıyla başlan önde bekleşiyorlardı. Bu iki adam daha at üzerinde duruşlarıyla bile yaman birer bay olduklarını belli ediyorlardı. İki sersem nöbetçinin sözü mü olurdu?
Si-Ye-U elindeki kâğıdı avucunun içinde büzdü. Yüzünü buruşturarak çok kısık bir sesle:
- Ne istiyorsun?, diye sordu.
Gültekin bulundukları yerin çok zorlu olmasına rağmen güldü:

- Hah şöyle, yola gel! dedi. Bir aptal gibi kafa tutma... Sen benden daha fena durumdasın. Atım Başko, bilirsin, bir kuş gibi uçar. Ağzını açarsan ben de senin kim olduğunu söyler, gene geldiğim yere uçar giderim. Fakat sen, ne ileri, ne geri gidebilirsin, dört tarafın yağıyla sanlı... Geride biz... Önünde Cong-Tsung var.
Si-Ye-U acı acı güldü:
- Bana bir şey olmaz, kaçarım. Seni parçalarlar. Si-Ye-U korkunç bir sesle homurdandı:
- Kaçamazsın? Gültekin titredi: -Niçin?!

Si-Ye-U arabayı gösterdi:
- Çünkü onu almadan gidemezsin!..
Gültekin arabaya baktı. Ulufer'in orada olduğunu anladı:
- Sen vereceksin, ben de alıp götüreceğim yavrum!., dedi. Si-Ye-U kızdı:
-Ben mi?.. Asla!..
- Ben de seni ele veririm. Cong seni arıyor.
- Ben gene kurtulurum. Fakat kıza Cong-Tsung âşıktır, bunu sen de pekâlâ bilirsin... Ben ölürüm, fakat sen de öleceksin! Benim ölümümden Çin çok bir şey kaybetmez; fakat bir Gültekin ölürse Türkler her şeyi kaybederler... Ben Çin için, öcüm için, seni öldürmek için, kendimi, canımı ortaya koyuyorum. Al bakalım! dedi.
Hiç ummadığı bu sözleri dinlerken şaşıran Gültekin'i atının üzerinden kuvvetli bir omuz vuruşuyle yere doğru itti. Boş bulunan Gültekin yere uçtu. Fakat aynı çağda birdenbire doğruldu.
Si-Ye-U, Gültekin'i göstererek:
- Gültekin'dir, bu adamı tutunuz! diye bağırdı.
Bağırırken de Başko'nun başına kamçısını bütün hızıyle indirdi. Hayatında hiç bir gün başına vurulduğunu bilmeyen zavallı Başko sersemledi. Acı acı kişnedi. Şahlandı, kırlara doğru dörtnala uçtu, gitti. Gültekin atsız kalmıştı.
Si-Ye-U hâlâ bağırıyordu:
- Gültekin'dir, kaçırmayın, tutun!
Çinli nöbetçiler, orada birikmiş olan halk bir göz kırpmaya kalmadan Gültekin'in çevresini sarıverdiler.
Gültekin'le, Si-Ye-U'nun arasında silâhlan parlayan, etten bir Çinli yığını beliriverdi.
Bu anda gürültüyü duyan Ulufer de arabanın perdesini aralık-lamıştı. Gültekin'i gördü. Çevresinin sarılmış olduğunu anladı. Bağırmak için ağzı açıldı. Fakat birdenbire perdeyi kapatıp geri çekildi. Bu sırada Gültekin'e kendisini göstermenin onun ölümüne se-

bep olacağını düşünmüştü. Gültekin, Ulufer'in kendisine göründüğünü görürse otu ota, suyu ateşe katar, canını dişine takar, kan dökmeden duramazdı.
Nitekim Ulufer'in düşüncesi doğru çıktı. Gültekin çevresinin sarılmış olduğunu görünce önce arabaya baktı. Sonra çevresini süzdü. Sonunda Si-Ye-U ile göz göze geldiler.
Yapacak bir şey yoktu. Bu kadar cenkçiyi yarmaya kalkışmak delilikti. Gültekin kollarını kavuşturdu.
- Ey ne olacak şimdi? dedi.
Si-Ye-U şaşırmıştı. O, Gültekin'in hemen dövüşmeye başlayacağını sanmıştı.
Birdenbire hiç yoktan kazanmış olduğu bu cenk Si-Ye-U'yu şaşırttı.
Gültekin'i yakalamak o kadar büyük bir işti ki bunu yapabilmiş olduğuna pek de inanamıyordu. Çengin tadını yudum yudum içmek için önce kendisine bir çekidüzen verdi:
- Silâhlarını çıkart!., diye haykırdı. Gültekin güldü:
- Silâhlarım bende kalır, çıkmaz!
- Teslim olacaksın!
- Başka bir niyetim yok! Ne yapacaklarsa yapsınlar. Fakat sen de beraber.
Si-Ye-U ne yapacağını bilemiyordu.
Fakat her şeyden önce kuşu kafese sokmak lâzım geliyordu.
Adamlarına döndü:
- Bağlayınız! diye emretti.
Sekiz-on Çinli Gültekin'in üzerine doğru yürüdüler.. Bu yürüyen Çinlilerin ayrıldıkları yer açılmıştı.

Bu çağı bekleyen Gültekin birdenbire sıçradı. Üzerine gelen adamların yanından sıyrıldı, seyrelen yeri yardı.

Atının üzerinde şaşkın şaşkın duran Si-Ye-U'ya yapıştı. Apar topar atından alaşağı etti.
Hatırı sayılır bir şamar Si-Ye-U'nun ensesinde patladı. Yoksulun gözlerinde şimşekler çaktı.
Bir kere sendeledi, ağzından, burnundan oluk gibi kan boşandı. Arkasından, belinin ortasına bir tekme indi. Si-Ye-U yüzükoyun yere kapaklandı. Eğer Çinliler yetişip Gültekin'in üzerine çullanmamış olsalardı Si-Ye-U birbiri ardı sıra inen bu tekme, tokat yağmuru altında kan kusarak can verecekti.
Gültekin'in bu işle uğraşmasından yer bularak arkasından gelen cenkçiler de onu sardılar.
Gültekin'in adını duyar duymaz, birer akrep kesilen bu sayısız Çinliler ile Gültekin arasındaki kayga bir hayli sürdü.
Sonunda nasıl olsa ele geçeceğini anlayarak, Gültekin Çinlileri zorlamamış olsaydı, kendisi için daha hayırlı olacaktı.
Kapı bekçilerinin Gültekin'le uğraştıklarını gören Si-Ye-U'nun aklına buradan kaçmak gelmişti.
Bu Çinliler nasıl olsa Gültekin'in hakkından geleceklerdi. O ya ileri, ya geri buradan ayrılmalıydı.
Arabaya doğru yaklaştı: - Salak! diye bağırdı. Salak yerinde yoktu.
Koca kahraman bu kavgada da, geçmiş kavgalarda olduğu gibi, burnundan, kulağından bir parça vererek nişanlanmaktansa işin başında ortadan sıvışmayı daha doğru bulmuştu.
İşin başında Si-Ye-U'nun duracak vakti yoktu. Arabaya koştu. Atlan kırbaçladı. Sarayın kapıları açıktı.
Gültekin gibi ünlü bir cengâveri yakalamak kaygısına düşen cenkçiler, artık kapıyı falan unutmuşlardı. İçeriye girdi eski dostu olan Büyücübaşı Yü-Hen-Gün'ün konağına doğru arabayı sürdü.
SALAK VE YENİ DOSTLARI
»ÜLTEKİN'in yakalanarak Çin'in meşhur Siganfo zindanlarına nasıl bağlandığını anlatmadan önce Salak'ın ne olduğunu, neler yaptığını anlatmayı daha eğlenceli ve kitabımızın sonunu başından daha önemli buluyoruz.
Şimdiye kadar kitabımızda silik bir adam olarak dolaşan Salak -kendi sözü gibi- bugünden sonra Türk tarihinin bazı yapraklanna şanlı sayfalar eklenmesine sebep olan bir kahraman oluverecektir. Bununla beraber bu kahramanlığa sakın Salak'ın kendi zoru ve çalışmasıyla hak kazandığını sanmayın. Salak, bu kahramanlığa o kadar korktuğu Asena'nın -şu namlı bozkurtun- yardımıyla kavuşacaktır.
Gültekin'in boz kurtunu, hele Gültekin'i görünce Salak'ta şafak atmıştı.
Usulca arabadan aşağı atlamak, bu meydandan alnının akıyla kaçmak istiyordu. Tekerleklerin üzerinden kaydı. Elleri tuhaf bir şekilde yan taraflarına doğru büzülmüş olduğu halde bir adım attı. Bir adım daha... Şöyle bir arkasına bakmak istedi.
Asena geliyordu. Hem burnu yerde, hem kuyruğu sert bir" mızrak gibi dimdik havada geliyordu. Salak bütün kuvvetiyle koşmaya başladı. Şahin önünden kaçan bir yoksul kuş gibi...

Asena'nın, bu müthiş kurtun bir kere pençeleri altına girerse gırtlağının kopacağından hiç şüphesi yoktu.
Ayağının altında taşlar kayıyordu, etrafında rüzgâr ıslıklar çalarak geriliyordu. Salak kaçıyordu.
Düşe kalka kaçıyordu.
Fakat bu kaçan adamı görür görmez de, her kurt gibi belki onun iki-üç misli fazla bir hızla Asena koşmaya başladı. Salak birkaç kere yere kapaklandı. Tekrar doğruldu, tekrar düştü.
Artık bu son çabalamasıydı. Parça parça kanayan avuçlarını yere dayayıp kalkmak için bir kere daha uğraştı. Gücü yetmedi.
Artık olan olmuştu. Yüzükoyun kendini yere bırakıverdi.
Bununla beraber, ne olur ne olmaz, iki eliyle gırtlağını sımsıkı tutuyordu.
Önce gittikçe yaklaşan Asena'nın ayak seslerini duydu.
Sonunda bu sesler kendisinin beş-on adım ötesinde durdular. Fakat gidip hâlâ onun bir yanına kimseler yapışmıyordu.
Bekledi bekledi. Hayır, Asena'nın Salak hakkında kötü bir niyeti yoktu. Canını dişine aldı. Bütün cesaretini toplayarak başını hafifçe kaldırdı. Asena'yı gördü.

Korkunç canavar yere uzanmıştı. İki ön ayaklarının arasında tuttuğu bir şeyi tatlı tatlı homurdanarak parçalıyordu.
O Salak'a bile bakmıyordu. Salak hayretle Asena'nın yediği, daha doğrusu yemek istediği şeye baktı.
Bir an için bütün tüylerinin diken diken olduğunu duydu. Bu kendi ayaklarından biriydi. Asena, Salak'ın ayağını mı yiyordu acaba? Yavaşça elini ayağına götürdü. Soğuk ve ıslak bir şeye dokundu, kafasını kaldırıp baktı.
Hayır, ayağı yerinde idi. Fakat senelerden beri ayağından hiç çıkarmadığından, âdeta ayağının bütün yağını, kokusunu alarak bayağı kendisine ikinci bir deri hizmeti gören kısa çizmesi koşarken ayağından fırlamış, Asena da bu yağ kokulu acayip şeyi kendisine sunulan bir yiyecek sanarak başına çökmüştü.

Bununla beraber, her ne olursa olsun, bu yağlı deri parçası Salak'ın hayatını kurtarmıştı. Asena bu deri parçasıyle uğraşıp oynadıktan, onu parça parça edip, bir kısmını yiyip bir kısmını da etrafa saçtıktan sonra kuyruğunu sallayarak Salak'ın üzerine doğru geldi.
İkinci çizme tehlikedeydi. Fakat Salak; Asena'dan önce davranmazsa bu sefer ayağının da çizmesiyle birlikte gitmesi haritada yazılı gibiydi.
Bir şimşek hızıyla ayağını silkerek havaya doğru fırlattı. İkinci çizme yere düşmeden Asena'nın ağzına indi. Asena teşekkür ediyormuş gibi homurdanarak ikinci çizmeyi de parçalamaya başladı. Bununla beraber, her ne kadar bu çizmeler iyi bir ziyafet sayılmazsa da, artık Salak'Ia aralarında bir dostluk anlaşması yapılmıştı.
Salak geniş bir nefes aldı:
- Ye dostum, ye, dedi. İnsanlardan daha vefalısın. Yağlı bir çizmeyi sana atmam bile seni bana yaklaştırıyor. Ben kaç gün aç kaldım, ama çizmelerimi yemek hiç aklıma gelmemişti. Zahir sana kısmetmiş. Fakat çok yeme, korkuyorum. İşkemben bozulacak, hastalanacaksın.
Asena büyük bir sarayın mutfağında yemek yiyen bir obur iştahıyla homurdana homurdana, hırlaya hırlaya ikinci çizmeyi de parçalıyordu.
Sanki çizme büyük bir et parçası ve çivileri de kemikleriymiş gibi her birini teker teker ayıklıyordu.
Salak, ölümden kurtulmanın verdiği sevinçle Asena'ya bakarak dalmış gitmişti.
Birdenbire ensesine soğuk bir şey değdi. Bir yılan geziniyor-muş gibi bir his bütün vücudunda dolaştı.
Artık iyiden iyiye aklı kesmişti. Bugün elbette sol tarafından kalkmıştı.
Elini korkusundan bütün hızıyla ensesine götürdü.
Islak ve tüylü bir şey, korkunç bir çığlık atarak yerinden öyle bir fırladı ki, Asena bile tatlı yiyeceğini bırakarak doğrulmak zorunda kaldı.

Salak'ın yerinden fırlamasıyla geniş bir nefes alması bir oldu. Korktuğu bir attı.
Hem çok güzel bir at. Zeki ve sevimli gözleriyle kendisine sanki gülerek bakıyordu. Salak:
- Ne de güzel at! diye haykırmaktan kendini alamadı.
Fakat atı görünce, Asena da yağlı çizmeyi bırakıp atın yanına gelmişti.
Uluyor, havlıyor, atı görmekle çok sevindiğini anlatıyor, kocaman bacaklarını dikerek atın üzerine çıkmaya çalışıyordu. Korkunç canavarın bu atılışından güzel at hiç ürkmüyordu.
Salak'ın birden aklı başına geliverdi. Elini alnına vurdu:
- Yuf olsun be! diye haykırdı. Şimdi tanıdım. Bu at Başko. Gültekin'in atı... Tevekkeli değil, bu kadar güzel ve bu kadar akıllı bakıyor.
Artık alın yazısının kendisini, Gültekin'in yazısıyle birleştirmek için inat ettiğini aklı kesmişti. Uzaklaşmak istedikçe bu namlı kavgacı ile karşılaşıyordu. Kendi kendine:
- Öyle anlaşılıyor ki, benim alnıma bu büyük kahramanla birleşmem yazılmış! diye mırıldandı. Nereye gitsem ya kendisi karşıma çıkıyor; ya kurdunu, ya atını görüyorum. Anlaşılan ben de büyük bir kahraman olmak üzereyim. Kurt yanında dura dura köpekler bile kurt olur. Ayağıma gelen bu devleti kendi çıplak ayaklarımla geri tepmem doğru olmayacak, şimdiye dek bu kadar gezdim, tozdum, ne kazandım? Hiç! Bir sürü yara, tekme, sille, tokat... Bütün gezmelerimde korkak bir adamdım. Eğer şimdiye kadar ölmemişsem bu benim korkaklığımın değil, tesadüflerin yardımıdır. Bugünden sonra cesur bir adam olacağım. Meselâ bir Gültekin olurum! Atımın üzerinde artık kamburum çıkmış bir şekilde gezmeyeceğim, göğsümü gereceğim. Birisi,

meselâ Si-Ye-U, beni: "Gel buraya!" diye ayağının dibine çağırırsa, onun haline acıyormuşum gibi dudaklarımı kıvırıp yukarı-

dan aşağıya bir süzeceğim. "Sen buraya gel sersem!" diye cevap vereceğim.
Salak kendi kendine böyle söylenirken aynı zamanda göğsünü kabartıyor, dudaklarını büzüyor, yüksek sesle:
- "Gel buraya sersem!" diye bağırıyordu. Hayalinde yaşattığı bu kahramanın tipine bürünmeye başladı.
- "Korkaklıktan ne kazanılır? Hiç! Cesaretten ne kaybedilir? Can! Evet, yalnız bir can kaybedilir... Halbuki korkak adam hayatını kaybetmez ama, kulağını, burnunu, bacağını, kolunu, sevgilisini, her şeyini kaybeder belki yüz kere ölür, bin kere ölür, cesur adam ise bir kere ölür. Ben bir kere öleceğim, fakat bir erkek gibi öleceğim. Bugünden sonra ben de cesur bir adamım! Bana da birisi: Silâhını ver!.." diye bağırırsa, kollarımı kavuşturacağım: "Gel, al!" diyeceğim.
Salak artık coşmuştu.
Ayaklarında çizmelerinin bile bulunmadığını unutarak bütün heybet ve haşmetiyle birlikte yürüdü.
Asena ile Başko'nun yanına geldi. Kimsenin üstüne elini sü-remediği bu müthiş canavarın sırtını okşadı.
- Nasılsın bakalım arkadaş? diye keyfini sorarak gönlünü aldı.
Biraz önce kendisine yağlı iki çizmesini sunan bu yeni dosttan Asena da memnundu. Kuyruğunu salladı, ön ayakları üzerine kalkarak, Salak'ın üzerine abandı.
Başka bir zaman olsa Salak'ın korkudan elbette ödü patlardı. Korkunç canavar bütün kuvvetiyle Salak'a dayandığından yere yıkılmamak çok zordu.
Hele eğer yanılır da sivri dişlerini pek yakında olan Salak'ın gırtlağına bir geçirirse, Salak hapı yutardı.
Salak dişini sıktı. Elleri titreye titreye Asena'yı yarı okşar, yarı iter bir şekilde yere indirdi.
Cilâsınlara yakışır bir çeviklikle birdenbire Başko'nun üzerine sıçradı. Keşke sıçramaz olaydı.

Onun üzerinde oturmasıyla birlikte yayı kopmuş saat zembereği gibi Başko da ileri fırlamış, dört nalla kendini kaptırmış, koyu-vermişti. Etraflarında rüzgâr ıslıklar çalarak geri kaçıyordu.
Bu at koşmuyordu. Sanki uçuyordu. Sağda solda, ağaçlar, topraklar büyük bir toz bulutu içinde şimşek süratiyle geri kaçıyorlardı.
Salak'ın başından çok az çıkan yağlı külahı çoktan uçmuş, gitmişti. Bu heyecan arasında mırıldanmaktan kendini alamadı:
- "Vay canına, kahraman olmak da amma zormuş ha!.. Kurdu çizmelerimi yedi, atı külahımı uçurdu. Bunların pek önemi yok ama gittiğim yerlerde hiç yalınayak, başı kabak gezen bir kahramana rastlamamıştım da!
Başını kaldırmak istedi. AmanJYarabbi, ne gidiyorlardı!? Birkaç kere kaldırıp kendini yere fırlatmayı aklından geçirdi, tekrar caydı!
Mademki bu işe bir kere başlamıştı. Sonuna kadar dişini sıkması lâzımdı.
Atın dizginlerine asıldı. Saçlarını avuçladı. Sonunda galiba Başko da insafa gelmiş olacak ki durdu.
b:
YU-HEN-GU
ı ÜYÜCÜBAŞI Yü-Hen-Gü, toprağa gömülen darı tanele-'rinin bile büyümesine, derelerdeki balıkların bile boy atmasına rağmen, o gün bugün hâlâ bir arpa boyu bile büyümediğine çok üzülüyordu.
Yalnız, mart ayında tomurcuklanan kiraz ağacı kabuğu gibi, arkasındaki çekmece her sene biraz daha tomruklaşıyor, her sene bir parça daha ağırlaşıyordu.
Bugün çok hırslıydı. Ayağını yere vurdu:
- Sersem! diye haykırdı. Evet sen bir sersemsin! Bütün işlerimi berbat ettin, senelerden beri kurduğum tuzakları çözdün, sen bir budalasın!..
Kendisine "budala, sersem diye iltifat edilen adam Si-Ye-U idi. İmparatoriçe Vu-He-U'nün bu eski sevgilisinden Büyücübaşı artık korkmuyordu. Bu âciz adamı istediği anda elinde kukla gibi oynatacağından emindi.
Si-Ye-U ellerini oğuşturuyor, ikiliyor, sıkılıyor, fakat cevap vermiyordu.

Bütün istikbali bu cüce kamburun elleri arasındaydı.
Gelmiş, bütün başından geçenleri ona anlatmıştı. İmparatori-çeyi tekrar kandırmasını ondan istemişti. Büyücübaşı kızıyordu:

- Aman Yarabbi! Çıldıracağım! Meço Han en büyük düşmanları olan Tang oğullarını koruyor!.. Niçin? Çünkü karşısında dövüşmek için bir erkek istermiş! Sersem, o da sersem! Bütün hepiniz sersemsiniz! Bu erkekler hep böyle sersemdirler, kimi Meço Han gibi erkekliğine, pazısının zorluluğuna güvenir, kimi senin gibi güzelliğine güvenir, kimi de o deli Gültekin gibi cesurluğuna güvenir; zavallılar, hayat üstte kalanındır. Bir erkekle cenk edilirse alta gitmek yüzde yüz, bir...
Büyücübaşı birdenbire sustu. Lüzumsuz yere vakit kaybettiğinin farkına varmıştı:
- Anlat, ama kısaca anlat! dedi. Meço Han seni istemiyor demek!
Si-Ye-U meyus bir tavırla başını ^alladı: -Asla!..
- Meço Han, Tang oğullarından Cong-Tsung'u serbest bıraktırdı ha!
-Evet!..
- Peki ama niçin?!
- Söyledim ya, kadınla cenk edemezlermiş!
- Sersemler!.. Peki Gültekin şimdi nerede?
- Her halde ya bir zindandadır, yahut ölmüştür.
- Kaçamaz mı? Belki kurtuldu.
- Her yanı sarılmıştı. Hem kız elimizde.
- Hangi kız?
- O kız! Hani buraya getirmiştim! Büyücübaşının gözleri bir değirmen taşı gibi döndü:
- Aptal! diye haykırdı. Bak nelerle uğraşıyor? Bütün işlerimi bozan bu kızdır. İlk önce o yeryüzünden kalkacak. Getir kızı buraya... Aşkla politika yan yana gitmez.
- Fakat?
Büyücübaşı eliyle kapıyı gösterdi:

- Ya getir, ya defol! dedi.
Bu hakaret çok fazlaydı. Büyücübaşı koca bir Çin İmparatori-çesinin âşığına bu sözleri söylerken nasıl derin bir zevk duyuyorsa, bu sözleri başından aşağı giyen Si-Ye-U da o kadar alçalıyor ve eziliyordu. Fakat bu adamın kuvvetine artık boyun eğmişti. Kendisinin bir heykel kadar güzel olması büyücünün bütün gecesini, gündüzünü harcayarak yaptığı işleri becermesine yetmiyordu.
Başı önünde dışarıya çıktı. Onun çıktığını görünce Büyücübaşı ellerini birbirine sürterek olduğu yerde -kamburunun verdiği müthiş ağırlığa rağmen- fırıldak gibi bir kere hızla döndü. İnce sesiyle haykırdı:
- Sersem!.. Sersemler... Si-Ye-U güzel adam, işte çirkinlikten yüzüne bakılmayan Yu-Hen-Gü'nün ayakları dibinde yatıyor; bu delikanlıya gönül vermek felâketinde bulunan güzel kadınların şu kuvvet ve kudretimi görmelerini çok isterdim. Gültekin zorba, kuvvetine mağrur, sözde cesur... Biraz sonra onu da ayaklarımın altına sereceğim. İki kuvvet: güzellik ve cesaret ikisi de ayaklarımın altında... Güzel kızlar! Beni sevmediniz ha! Benden iğrendiniz öyle mi? Ha! Ha! Sevin bu aptalları bakalım, bu taştan soğuk heykelcikleri sevin.
Büyücübaşı kahkahalarla gülüyordu. Hakikaten gülüşündeki acılık çok korkunçtu. Sıska ve ufacık bacaklarının üzerinde doğruluyor, yumruklarını sıkarak cihana meydan okuduğunu göstermek istiyordu.
Hakan Hatun'un göğsü kabarıp iniyordu. Sarayda Si-Ye-U ayarında delikanlı çoktu ama, eski gözdesinin lâfı bile onu titretiyordu. Karşısında Büyücübaşı, başı yerde, elleri göğsünde anlatıyordu:
- Türkler size aman vermeyeceklerdir, yüce Hatun! Oğlunuz bile size kin beslemektedir. Türklerle yapacağı cenkleri kaybederse onu getirmekten bir şey kazanmamış olacağız. Ya kazanırsa?..

Şımaracak, ilk işi sizi buradan atmak olacaktır. Gene biz kaybedeceğiz: Zindan!
Hakan Hatun homurdandı: .   -Sus!..
-Yılanlar, akrepler, cellâtlar, ölüm!..
- Sus diyorum!

- Yüce Hatun kusurumu görmesin! Bu işi başaracak, Gülte-kin'i öldürecek, bu korkunç kandan sizi koruyacak dünyada bir kişi var.
-Kim-!.
- Söylemiştim: Si-Ye-U! Eski ve sadık kahramanınız! Buyruğunuzu bekliyor!
- Peki sonra?
- Sonrası bu efendimiz; Gültekin'i zindanda görelim. Cong-Tsung'un tekrar kaleye kapatılmasına baş eğsinler, bizim işimize karışmasınlar. Gültekin, Cong-Tsung'u buradan alıp götürecek biricik adamdır.
- Kavga ile mi, saraya nasıl girer?
- Hayır! Biraz da hile ile... Sarayda lâzım gelen iş yapılır. Cong-Tsung ile Gültekin karşı karşıya çarpışır ve oğlunuz aradan gider.
- Ya Gültekin giderse?
- Birbirlerini yemiş olurlar, bir Gültekin'i öldüren adamı, bir Cong-Tsung bile olsa, Türkler sağ bırakmazlar.
Bir anaya, oğlunun öldürülmesini tatlı bir masal gibi yutturan bu adamın yüzünde bir kıl bile kıpırdamıyordu. Yavrusunun ölümüne karar veren bu canavar dişi kedi anada da ufak bir vicdan azabı bile yoktu. Aklında yalnız bir şey vardı: Si-Ye-U'nun sıcak kolları ve onunla geçireceği saatler. Bunun için her şeyi verebilirdi.
- Şu halde önce Gültekin'i kandırmak lâzım! dedi.

Yü-Hen-Gü, bu dakikadan itibaren yüce Çin İmparatoriçesini de avuçlarının içine almış oluyordu. Gözlerinde parlayan sevinç kıvılcımlarını göstermemek için başını daha çok eğdi:
- Gültekin avucumuzun içindedir efendimiz.
Hakan Hatun'un da bu sözler aklına yatmıştı. Sevincini saklayarak.
- Bir deneyelim!., dedi.
Gültekin'i kapattıkları zindan pek o kadar kötü bir yer değildi.
İçerisinde sıçanlar, kertenkeleler, ıslak taşlardan başka bir şey yoktu, ama gene ne de olsa zindanların en iyisiydi.
Onu yalnız üstünden kapağı olan bir zindana da atabilirlerdi.
Onu hiç ışık görmeyen bir yere, on-beş serseri ile birlikte tı-kabilirlerdi. Fakat hiç birisini yapmamışlar, onu rahat, tepesinde penceresi olan bir zindana atmışlardı.
İlk şaşkınlığı gidip de biraz kendisine gelir gelmez düştüğü uçurumun korkunçluğunun, derinliğinin farkına vardı.
Atını kaybetmişti, kurdunu kaybetmişti, kimsenin kendisinin nerede olduğundan haberi yoktu.
Ulufer Si-Ye-U'nun elinde kalmıştı.
Cong-Tsung'dan korkacağını sandığı Si-Ye-U, kendi kellesini tehlikeye koyarak onu ele vermeyi göze almıştı.
Zindandan kaçıp kaçamayacağını denemek için tepedeki pencerenin yanına geldi. Başı pencerenin altına yetişmiyordu.
Duvardaki oyukları yokladı. Yerden bir taş çekip geldi. Yeni oyuklar yaptı. Pencereye kadar yükseldi.
Bu pencere bir insanın sığamayacağı kadar ufaktı. Üstelik ortasında da kalın bir demir vardı.
Dışarıdan içeriye serin bir rüzgâr, esiyordu.

Bu zindan, sarayın kuzey duvarları içindeydi. Yanından sarayın çevresini saran Sarısu1 nehri akıyordu.
Nehrin köpürüp akan deli sularının sesi Gültekin'in ateşler içinde yanan başını serinletmişti, karşı yoldan ağaçlar altında tek tük insanlar dolaşıyor, birkaç Çinli de atlarını, eşeklerini bağıra bağıra suluyorlardı.
Bağırmış olsa sesini bu adamlara belki duyurabilirdi. Fakat neye yarardı ki? Tekrar içeriye çekildi. Islak taşların üzerine çöktü. Başını ellerinin arasına alıp sıktı.
Amcası Meço Han, bu halini duymuş olsa ona etmediğini ko-mazdı.
Gültekin'in de, bir Han oğlundan çok bir kırgıza benzediğini aklı kesmişti. Amcası ne kadar kızsa yeri vardı.
Tam bu sırada zindanın kapısı birdenbire açılmış, Yü-Hen-Gü ufacık boyu ile merdivenlerden yuvarlana yuvarlana inmişti.

Gültekin sıçradı, ayağa kalktı, kendisine gülerek bakan bu adamı tanımak istiyordu. Yü-Hen-Gü, onun kendisine baktığını görünce elinden geldiği kadar şirin görünmek için ağzını daha çok yaydı:
- Selâm Prens! dedi. Gültekin:
- Selâm! diye cevap verdi.
- Belki beni tanımadın?!
- Benzetiyorum ama bulup çıkaramadım.
- Ben Hakan Hatun'un Büyücübaşısıyım, hani hatırlarsın ya? Seni ölümden kurtarmıştım, sen de beni kurtarmıştın. Canım sen beni, ben seni...
Gültekin'in yüzü güldü:
- Tamam, şimdi tanıdım, dedi.
r

1 Hoang-Ho nehri.

Yü-Hen-Gü, Gültekin'in bu gülüşünden büsbütün şımardı. Biraz daha yanına yaklaştı. Gözlerini gözlerine dikti.
Fakat ufacık Yü-Hen-Gü'nün, kocaman Gültekin'e gözlerini dikmek için, başını hemen boynuna çapraz gelecek bir şekilde geriye bükmesi lâzım geliyordu.
- Hayatın benim elimde, dedi.
Bu sözlerin, Gültekin'e hoş geleceğini sanıyordu. Fakat o, yüzünü buruşturdu:
- Çok fena! dedi. Hayatımın senin pis avuçlarına girecek kadar küçülmüş, alçalmış olacağını sanmıyorum.
Bu ağır cevap Yü-Hen-Gü'ye bir kırbaç tesiri yaptı.
Yüzünün kıpkırmızı kesildiğini hissetti. Uzun tırnaklarının müsaade ettiği kadar yumruklarını sıktı.
- Sözünü iyi tart Prens! dedi. Karşındaki adam senin yendiğin başka adem oğulları gibi yumruğa yumrukla, bıçağa bıçakla karşılık vermez; avuçlarım senin gibi daha birkaç Gültekin'i içine alacak kadar büyük ve zorludur. Tırnaklarım senin gibi birkaç yüz bahadırın çelik zırhlarını delip yüreğini deşecek kadar keskindir, benden kendini sakın Prens!..
Gültekin kahkahalarla güldü:
- Haydi oradan miskin! Senin tırnaklarını benim Asena bile sökmesini bilir; eğer edepsizlikte daha ileri gidersen sen de Ase-na'yı hatırla!..
Bütün gururuna rağmen, Büyücübaşı, elinde olmayarak titredi. Korkunç Asena aklına gelmişti. Elini gırtlağına götürdü, yutkundu. Mağlûp oluyordu.
Fakat birdenbire kendini topladı. Daha büyük ve azametli gözükmek için ayaklarının ucunda yükseldi:
- Bana bak Gültekin, dedi. Açık konuşalım, bana boyun eğmezsen bile benimle birleşmeye mecbursun. Bugün sen bir tutsaksın, bugün senin silâhların yok, bugün senin kurdun yok. Sen dö-

vüşemezsin, sen göremezsin, duyamazsın, sen vuramazsın. Gel birleşelim, sonra çok pişman olursun, ama iş işten geçtikten sonra.
Gültekin hâlâ gururunu bırakmıyordu:
- Bir Türk noyanı bir Çin büyücüsü ile birleşemez! Bana itaat etmek istersen ne âlâ, karşılığını sonra öderim. Emirlerime boyun eğ!
Büyücübaşının bu dik başlı Prensi ürkütemeyeceğini aklı kesti.
Gültekin'in belki başı kesilebilirdi. Fakat başı eğdirilemezdi. Bunu aklı kesen Büyücübaşı sesini alçalttı.
- Öyle olsun! dedi. Sana hizmet edeceğim! Seni buradan kurtaracağım! Bu hareketin adını sana hizmet etmek koyalım.
- Akıllıca bir iş yapmış olursun!
- O da neden sanki!..
- Çünkü Çinlilere boyun eğmekle bir şey kazanamazsın. Biz adamı çalıştığı, işe yaradığı kadar alkışlar, yükseltiriz.
Yü-Hen-Gü yutkundu. Bu sözü de içine attı:
- Peki, öyle olsun, dedi. Seni kurtaracağım. Fakat karşılığını da peşin isteyeceğim.

- Söyle bakalım, ne istiyorsun?
- Benim işlerime karışmamaklığını! Gültekin hayretle ona baktı:
- Senin işlerin mi? Acayip, o da nedir sanki? Ben büyücü değilim ki?!.
- Sen beni daha iyi tanımadın. Benim kuvvetime, benim zorluluğuma boyun eğmeyecek dünyada bir tek insan yoktur.
- Amma yaptın ha!?.
- Gülüyorsun, fakat ben seni birinci defa niçin kurtardım, biliyor musun?
_ ı

- Bilmezsin, sen Tang oğullarını ortadan kaldıracak tek adamdın; seni onun için bırakmıştım. Fakat amcan işlerimi bozdu. Tang oğullarından Cong-Tsung'u serbest bıraktı.
- Vay canına neler de biliyorsun!
- Sözümü kesme. Amcan bir aptaldır. Amcan kendi menfaatini düşünemedi.
Yü-Hen-Gü artık coşmuştu. Gözlerinden şimşekler çakıyordu. Yerinde sanki uçuyordu. Büyük sözler konuşmaya, büyüklerle bir sayılmaya bayılıyordu.
- Amcan benim senelerden beri kurduğum binayı yıkmak istedi. Ben Tang sülâlesini yeryüzünden kaldırmaya ant içtim. Tang oğulları benim babamı boş yere, büyüsü tutmadı diye öldürdüler. Yemin ettim, babamın öcünü alacağım. Anlıyor musun kabadayı Prens, yemin ettim. Yıllardan beri adem oğullarını ezmek için ne lazımsa yaptım, ne lazımsa öğrendim. Benim bir elimin oynama-sıyle bütün Siganfo kalesi yerin dibine geçer. Benim her bir tırnağımdan yüzlerce adem oğlunu birdenbire yere vuracak şimşekler çakar. Bana ağu1, bana hançer, bana adem oğlundan acı işlemez. Benim buyruğumda yüz binlerce cin ve peri çalışır.
Yü-Hen-Gü coşmuştu, kendini kaybetmişti. Ağzından, burnundan köpükler saçılıyordu. Gültekin buz gibi donup kalmıştı. Bu adamın sözleri ona pek de akla aykırı gelmiyordu. Çünkü o devirde insan oğullan, kimya, fizik kanunlarını hemen hemen hiç bilmediklerinden, bunları yarım yamalak bilen, adlarına sihirbaz, büyücü, arpakçı denilen adamların cinlere, perilere kumanda ettiklerine inanırlardı.
- Birleşelim Prens! dedi. Birleşelim! Senin güzelliğin, pazının kuvveti var, benim de sende olmayan birçok şeylerim var.
Arkasındaki kamburu gösterdi:
- Bu büyük belâ benim imparator olmama engel oluyor. Fakat bende bir imparator olmak için lâzım gelen her şey var. Sen vücudunla, ben kafamla bir imparatorluk kuralım, bütün cihana
1 Ağu: Zehir demektir.

hâkim oluruz. Fakat önce Tang oğullan ölmelidir. Önce öcüm alınmalıdır. Önce gücümü Çin imparatorları üzerinde görelim. Vay benim önüme geçmek isteyenlerin haline!..
Gültekin duraklamıştı.
Onun bu durgunluğunu kendisinin büyüklüğüne boyun eğmesine veren Büyücübaşı sesini, topuklarıyla birlikte daha çok yükseltti:
- Önce Cong-Tsung ölecektir, Si-Ye-U imparator olacaktır. Burada sesini birdenbire yavaşlattı:
- Sonra Si-Ye-U da benim tarafımdan öldürülecek. Aynı zamanda sen Çin ve Türkistan İmparatoru olacaksın.
Yü-Hen-Gü sözünü bitiremedi. Gültekin birdenbire atıldı. Bir köpek yavrusu tutar gibi Büyücübaşıyı ensesinden kavradığı gibi havaya kaldırdı.
Canının acısından Büyücübaşı müthiş bir çığlık attı:
- Bırak beni sersem, aptal, salak herif... Beni kendine düşman ediyorsun ya, vay haline!., diye bağırmaya başladı. Aynı zamanda ayaklan ve elleriyle çırpınıyor, bir yengeç gibi havada kıvranıyordu.
Gültekin sert bir sesle:
- Fazla söz istemem periler hakanı! dedi. Başımı şişiriyorsun. Benim ne Türkistan'a ne de Çin'e imparator olmaya niyetim var. Başka kapıya git!
Zindanın kapısını açtı. Zavallı Büyücübaşıyı dışarıya doğru fırlattı, attı.
Büyücübaşı bütün hızıyla havada uçtuğundan kamburunu duvara çarptı. O, koskocaman hörgücünün içine geçtiğini sandı. Gözlerinden kıvılcımlı ateşler fışkırmıştı.
Aynı zamanda Gültekin zindanın kapısını da kapamıştı.
Yü-Hen-Gü bir zaman olduğu yerden kıpırdayamadı. Koridordaki bekçiler koşmuş, kendisini düştüğü yerden kaldırmak istemişlerdi. Onları itti:

- İstemem!., diye haykırdı.
Ikına, sıkına güç belâ kendi kendine doğruldu. İlk iş olarak kamburunu yokladı. Yerindeydi, içeriye çökmemişti ama derinden derine ağrıyordu. En azı çatlamıştı:
- Vay edepsiz, vay rezil vay! diye haykırdı. Bu hakaret bana ha!.. Sersem, pazısının kuvvetine güveniyor, bilmiyor ki ben onun gibi kaç ayı boğanı ayaklarımın dibinde süründürdüm. Bilmiyor ama alacağı olsun!
Sonra adamlarına döndü:
- İçeriye gidin, bu edepsizi bağlayın, gebertinceye kadar dövün, kemikleri kırılsın!., dedi.
Nöbetçiler, atıldılar. Açlıktan güçsüz kalmış Gültekin'i zincire vurdular. Sıra dayağa gelmişken yanlarında bir karaltı belirdi. Nöbetçiler geri döndüler. İmparatoriçe Vu-He-Ü geliyordu. Saygı ile yerlere kadar eğildiler, İmparatoriçe Büyücübaşıya döndü:
- Sen git, beni bekle; ben yalnız konuşacağım! dedi.
Büyücübaşı işi anlamıştı. İmparatoriçe muhakkak kendisini dinlemişti. Belki de Gültekin'i yola getirmeyi bir kere de o deneyecekti. Saygı ile yerlere kadar eğildi, kenara çekilip ihtiyar kadına yol açtı. Yaşının ilerlemiş olmasına rağmen yüreğindeki ihtiras ateşleri hâlâ sönmeyen ihtiyar kadın, kapıyı açıp içeriye girdi. Gül-tekin gürültüyü duymuş. Büyücübaşının dayak töreni için geldiğini sanarak yüzünü buruşturmuştu.
İmparatoriçeyi görünce tanıdı. Saygıyla başını eğip selâmladı.
Cenk meydanlarındaki sertliği, hırçınlığı, kavgacılığı dillerde dolaşan Gültekin'in bu çelebi duruşundan İmparatoriçe ümide düştü, adamlarına döndü:
- Tekrar çözünüz! dedi.
Kendisine yaşlı bir kadın gibi saygı gösterildiğini anlayamamıştı.
Ona doğru yaklaştı. Sesi, sevgilisini gören bir genç kız sesi gibi sevdalı ve titrekti:

- Beni tanıdınız mı? diye sordu. Gültekin soğuk bir tavırla:
- Evet, dedi.
- Sizinle konuşmaya geldim!
- Buyurunuz!
İmparatoriçe ufacık gözlerini büsbütün büzdü, ufalttı:
- Sizin kahramanlıklarınızı, cenklerinizin hikâyesini duya duya kulaklarımız delindi. Bir kere de yakından görmek istedik! dedi.
Gültekin, bu ihtiyar kadının kendisinden ne istediğini anlayamamıştı. Onun bu süzülüp kırıtışından bir mana çıkaramıyordu:
- Teşekkür ederim, diye mırıldandı.
- Sizinle konuşmak istiyortım da!
- Buyurunuz!
İmparatoriçenin sesi çok tatlı çıkıyordu:
- Sizin gibi bir bahadırla karşılaşıp cenk etmeyi doğru bulmuyorum.
Gültekin kızdı:
- Ben de sizin gibi bir kadınla cenk etmeyi doğru bulmuyorum. Anlaştık öyleyse.
Bu iki söz arasında çok fark vardı ama, İmparatoriçe anlamamış olmayı daha yerinde buldu, sözüne devam etti:
- Sizinle birleşelim, sizinle beraber çalışalım. Anlatabiliyor muyum?
Gültekin başını salladı:
- Hayır, anlayamadım.
- Canım, nasıl olsa size bir Hakanlık tacı, Çin'e de zorlu bir Hakan lâzım. Taç bende, baş sizde, bu iki şeyi birleştirelim demek istiyorum.
İmparatoriçe bu son sözleri söylerken gözlerini daha fazla büzmüş, burun deliklerini daha fazla kabartmıştı.

Gültekin işi anlamıştı. Bu cadı, -onu cadı gibi görüyordu- bu pis karı kendisiyle evlenmek istiyor, karşılık olarak da kendisini Çin Hakanı yapacağını anlatıyordu.
Yüzünü buruşturdu:
- İyi ama, benim Hakan olmaya hiç niyetim yok, dedi. İmparatoriçe kıpkırmızı kesildi:
- Fakat siz bir Prenssiniz, bir Hakan oğlusunuz. Hakanlık sizin sanatınız. Hakan olmak istemez misiniz? diye haykırdı.

Gültekin başını salladı:
- Aklımdan bile geçmez! Bu sanatı da sevmiyorum.
- Ya ben istersem?..
- Kadınların isteğiyle oturup kalkmaktan hoşlanmam.
- Ben bir kadınım, fakat kadınların en şanslısı, en ünlüsüyüm.
- Benim gözümde bütün kadınlar kısa akıllı, uzun saçlıdır.
İmparatoriçe, Gültekin'in kendisini bu işten geri çektiğini anlamıştı.
Sesinin tonunu değiştirdi. Gözleri döndü:
- Ulufer için de her halde böyle düşünemezsin! dedi. Gültekin birdenbire irkildi, sapsarı kesildi:
- Onun adını ağzına alma! dedi. İmparatoriçe kaşlarını çattı:
- Ağzıma değil, elime bile aldım. Ya diyeceklerimi hoş bulur, boyun eğersin, yahut elimde olan Ulufer'i gözünün önünde parçalattırırım.
- Böyle bir şey yapmak isteyen her kim olursa olsun, ben de onu parça parça ederim.
- Sen kendin bir esirsin, önce kendini kurtarmayı düşün!
Gültekin'in kafası artık iyiden iyiye kızmıştı. Elini havada sal-" layarak bağırdı:
- Ya konuşma, ya dışarıya çık!..

Bir esir, İmparatoriçeyi kovuyordu. Hem de mahpus bulunduğu zindandan kovuyordu.
İmparatoriçe bir kere derinden nefes aldı:
- Ya, öyle mi? Pekâlâ sersem! dedi.
Sert adımlarla yürüdü, kapıyı şiddetle kapadı, gitti. Hiddetinden tırnaklarıyle avuçlarının içini parçalıyordu. Doğru Büyücübaşının odasına gitti:
- Şimdi bir şey yapacak, sanatını göstereceksin; yoksa boynunu vurduracağım! diye haykırdı.
İmparatoriçenin gözlerinden ateşler çıkıyordu, Yü-Hen-Gü de bir şeyler yapmak istiyordu.
Cellâdın satırını ensesinde duydu, saygıyla eğildi:
- Ne emrederseniz o olur efendimiz! dedi.
- Bu adam benim ayaklarıma kapanmalıdır.
- Emredersiniz!..
- İksir mi yapacaksın?.. Büyü mü yapacaksın? Ne yapacaksan yap!..
- Hepsinden daha korkuncunu yapacağım efendimiz!..
Bu seste o kadar kat'î ve kuvvetli bir kendine inanış vardı ki, İmparatoriçe elinde olmayarak titredi:
- Boyun eğecek mi?
- Hem de nasıl?..
- Görmek istiyorum!
- Siz şu perdenin arkasına geçiniz. Bu sefer gizli silâhlarla çarpışacağım. Düşmanım açık dövüşmeyi seviyor. Lafla olan ve arkadan vuran silâhlar onu ancak öldürebilir. Ben ise onu öldürmek değil, ona boyun eğdirmek istiyorum. Bunu da şimdi göreceksiniz, haşmetlim, dedi.
Büyücünün odası bir cellât odasından daha korkunçtu. Bu odayı kitabımızın başında uzun uzadıya anlatmıştık.

İmparatoriçe kendisine gösterilen yere çökmekte tereddüt ediyordu.
Bu çeşit çeşit, şiş karınlarını gere gere raflarda bekleyen kavanozlar, cin görmüş gibi hiç durmadan kanat çırpan benekli tavuklar onu ürkütüyordu. Fakat Büyücübaşı artık onunla ilgili değildi.
Kavanozdan, kavanoza koşuyor, havanlarda, ocak üstünde, topuklarının üzerinde yükselmeye çalışarak bir şeyler hazırlıyordu.
İmparatoriçe, onun kendi kendine yüksek sesle konuştuğunu duyuyordu:
- Gültekin ha!.. Kahraman, öyle mi? Dur! Sana kahramanlığı göstereyim! Hele şu suyu bir kere iç! O atlara, dağlara hükmeden kollarının gücü uyuşsun!.. O tuttuğu yeri koparan parmakların gevşesin, o baktığı yeri delmek isteyen gözlerinin ışığı sönsün! Kahramanlık nedir gör? diyordu.

SALAK

TMPARATORİÇE de dışarıya çıkınca Gültekin tekrar yalnız İkalmıştı.
Başını ellerinin arasına aldı:
- Acaba doğru mu? Ben salak mıyım? diye kendi kendine söylendi:
- Buradan kurtulmak için pekâlâ onlara kanmış gözükebilirim. Bir salak gibi işimi bozdum.

Gültekin burada "Salak" kelimesini biraz yüksekçe söylemişti.
- Buyur! diye cevap verdi. Fakat Gültekin bu cevabı duymadığından kendi kendine devam etti:
- Ben de biraz yontulmak istiyorum, bana bir büyücü parçası bir salak, dedi.
Dışarıdaki ses tekrar:
- Buyur, ne istiyorsun? diye cevap verdi. Gültekin bu cevabı gene duymamıştı.
- İmparatoriçe ne kadar âdi olursa olsun bir imparatoriçedir. Kendisine karşı saygıda kusur etmemeliydim... Onu da kızdırdım. O bile bana salak, aptal, dedi.
Aynı ses tekrar:
i

- Ne istiyorsun be adam, beni ne diye çağırıyorsun? Kimsin, neredesin? diye haykırdı.
Bu son sözleri Gültekin duymuştu.
Hafifçe titredi. Bu ses nereden geliyordu. Kimdi acaba?
Etrafına bakındı, pencereden başka yer yoktu. Koştu, pencereye tırmandı. Sarısu köpürerek akıyordu. Karşıdaki kumlukta birkaç beygir ve öküz su içiyordu.
Başını aşağıya doğru eğdiği zaman, zindanın bulunduğu yanda dört bir tarafına şaşkın şaşkın bakan bir adam gördü:
Her halde seslenen bu adamdı. Gültekin:
- Hey! diye bağırınca yabancı başını pencereye doğru çevirdi:
- Beni sen mi çağırıyorsun? diye sordu.
Gültekin'in gözü bu adamı ısırıyordu, ama pek kim olduğunu çıkaramıyordu.
Adam da onun yalnız karaltısını görmekteydi.
- Salak! diye beni çağıran sen misin? diye tekrarladı.
Gültekin bulunduğu yerin korkunçluğunu unutup gülmekten kendini alamadı.
- Senin adın Salak mı?
- Solak'tı, ama ağızlarda, yuvarlana yuvarlana Salak oluverdi.
- Türk müsün?
- Evet, bugün Türk'üm!..
- Her gün ulusunu değiştiriyorsun demek?
- Rüzgâra bağlı, gün olur Türk, gün olur Çinli kesilirim. Fakat bugün, Yüce Tanrı'nın adı üzerine yemin ederim ki, Türk'üm!
Salak sözünü bitiremedi. Sular köpürdü. Sevincinden uluyarak koşan Asena bir ok gibi duvara doğru atıldı. Gültekin'in sesini tanımıştı. Asena koşarken Salak'a çarptığından yoksul, boylu boyunca yere serilmişti. Fakat bu düşme sırasında üzerindeki hırka da açılmıştı.

Gültekin o zaman Salak'in çırılçıplak olduğunu görebildi.
Fakat Asena'nın heyecanından, Salak da konuştuğu adamın Gültekin olduğunu sezmişti.
Hemen hırkasını toplayıp ayağa kalktı:
- Başbuğ!.. Başbuğ!., diye haykırdı.
Onun da heyecanı Asena'nmkinden aşağı kalmıyordu. Sanki Sarısuyun kıyılarında bir bayram sabahı başlıyordu.
Gültekin çaldığı ıslıkla Asena'nın bir dereceye kadar heyecanını yatıştırdı.
Salak'a döndü:
- Sen kimsin? diye sordu.
Gültekin gibi bir bahadırın adını sormaya tenezzül ettiğini görünce sevincinden kulakları ağzına varan Salak sırıttı:
- Salak köleniz, başbuğ, dedi.
- Salak olduğunu anladım ama kimsin, ne iş görürsün.
- İş filân gördüğüm yok, beylere, prenslere at uşaklığı yapıyordum.
- Şimdi!?
- Şimdi de o işi yapıyorum ya!
- Kimin at uşağısın?!
Salak, başı yere değecek kadar eğildi:
- Bütün cihanda bahadırlıkta eşi bulunmayan ünlü, yenilmez kahraman Gültekin'in at ve köpek uşağıyım.
- Benim mi demek istiyorsun?
- Evet, Başbuğ!

- İyi ama senin bu yeni görevinden benim pek haberim yok. Seni yanıma kim kapılandırdı!
- Beni ben kapılandırdım, Başbuğ!
Gültekin, gülmek mi, kızmak mı lâzım geldiğini bir türlü kesti-remiyordu. Bu komik, hoş sözlü adamın duruşu, söz söyleyişi ho-

şuna gidiyordu ama, böyle kendi kendini at uşağı ilân etmesi de aklının biraz sağlam olmadığını gösteriyordu.
- Peki, atım yok ki at uşağım olsun, yoksa yalnız kurduma mı bakıyorsun?!
- Hayır, her ikisine de... Sayın Başko işte ileride, otluyor. Gültekin demir parmaklıktan görebildiği kadar başını çevirdi.
Sağ taraftaki duvarın dibinde Başko otluyordu.
Kuyruk sallayışından, tüylerinin parlaklığından Başko'nun keyfinin yerinde olduğu da anlaşılıyordu.
Elinde olmayarak gözleri yaşardı. Bu adam kendisinin çok sevdiği iki hayvana da elinden geldiği kadar bakmıştı.
Bu sebepten sesini biraz daha tatlılaştırarak sordu:
- Burada ne yapıyorsunuz?
- Bu sözler bizim için değildir noyan! Düşününüz ki, karşınızda bulunanlar sizin gibi yasak, belâ, korku bilmeyen bir bahadırın at uşağı, atı ve kurdudur. Bizi kim yakalayabilir ki?!.. Asena da, Başko da birer balık gibi yüzerler, birer tazı gibi kaçarlar. Gerekirse birleşir, üç korkunç kuvvet oluruz; kaçan kovalayan, yüzen, koparan, düşünen üç kuvvet... Sayenizde bütün cihana meydan okuyoruz. Sonra canımız sıkılıyor. Biraz da belâ arıyoruz.
Gültekin, Salak'ın bütün övünmesine rağmen, pencereden geri çekildi, kapıya kadar gelip dışarısını dinledi.
Nöbetçilerin Salak'ın övüne övüne anlattığı gibi, Siganfo Sarayının zindanları dibinde bir at, bir kurt, bir de Salak'tan ibaret üç korkunç (!?) kuvvetin dolaştığından henüz haberleri yoktu.
Tekrar yerine geldi.
Asena, hâlâ ufak sevinç havlamarıyla duvara tırmanmak istiyordu.
- Uslu dur, Asena! diye çıkıştı. Sonra tekrar Salak'a döndü:
- Öyle anlaşılıyor ki, benim sevgili at uşağım, senin bu zoraki" görevini ben de kabul etmek zorundayım.
- Anlayamadım, Prens!

- Yani senin at uşağım olmanı kabullendim.
- Neden, Başbuğ?!
- Öyle işte!.. Böyle her önüme çıkanı kendime at uşağı olarak alamam ya! Eğer ben bu zindanda, sen de Asena, Başko ile birlikte şu dere dibinde bulunmamış olsaydın seni bütün şaklabanlıklarına rağmen, kendime at uşağı olarak almayacaktım.
Salak heyecanla kekeledi: -Neden?.. Neden?..
- Çünkü suratın hiç hoşuma gitmiyor!.. Salak hiddetle ayağını yere vurdu:
- Fakat, efendimiz, bu suratın böyle korkunç bir şekil almasında bir dereceye kadar sizin de büyük kabahatiniz var.
Gültekin şaşırdı:
- Ne gibi?
- Doğuştan, Tanrı, canı sıkıldığı bir güne rastladığımdan beni çirkin yapmış, ama yaraların birçoğu sizin elinizden çıkmadır.
- O! Demek seninle dövüşmek felâketinde de bulundum? Salak başını büktü:
- Bir iştir oldu, Prensim, dedi. Hâlâ ben de bu işlere nasıl karıştığıma üzülürüm. Şimdi de istemeyerek zorla at uşağınız olduğum gibi... Ama bu felâketin kime ne zararı var, Tanrı bilir.
- Her ne ise, işimize gelmezse birbirimizi bırakırız!
- Allah göstermesin!..
- Fakat şimdi bana bir at uşağı lâzım, ama senin gibi salak değil, tersine çok açıkgöz, şeytanın yattığı yeri bilir bir kimse lâzım.
Salak tekrar kızdı:
- O, isim hatasıdır, Prensim, dedi. Salak ismi bana haksız olarak verilmiştir, buna sizi inandıracağım, şeytanın yattığı yere gelince... yer, gök, ateş, su adına yemin ediyorum, koyun otlattığı yeri bilirim...

118 / Abdullah Ziya Kozanoğlu
- Benim şimdi buradan kurtulmam lâzım.
- Sizi yarım saate kadar buraya indiririm. Gültekin hayretle bağırdı:
- Yarım saate kadar mı?!.
- Hatta daha az!
- Nereye?
- Yanıma buraya, efendimiz!
- Bu işi nasıl yaparsın?
- Şimdi görürsünüz! Kerem ederseniz şu kuruyan çamaşırlarımı arkama geçireyim. Sizin gibi namlı bir bahadırın at uşağının yalnız bir kat çamaşırı bulunması şöhret ve şanınıza lâyık değilse de, henüz göreve başladığımdan hoş görülebilir.
Salak oracıkta, sazların üzerine astığı çamaşırlarını topladı, bir hokkabaz çevikliğiyle, göz açıp kapayıncaya kadar arkasına geçirdi:
- Şimdi, Prensim, sizin yanınıza Asena'yı göndereceğim! dedi.
Gültekin şaşkın gözleriyle ona baktı. Asena'nın bir kertenkele gibi düz duvara tırmanması olacak iş değildi.
- Bu olmaz, hem neye yarar? dedi.
- İşinize yarar!.. Başko'nun üzerindeki iplerden birini şimdi size atarım, ucuna Asena'yı bağlarım, çeker alırsınız!.. Sonra ben gider, şehirden bir eğe alırım.
- O da ne için?
- Parmaklıkları eğelemeniz için!..
- İyi ama ben bu pencereden sığmam ki?..
- Taşlan da oynatırsınız. Bir ufak küskü alırım. Benim geldiğimi Asena anlar, onu tekrar siz salıverirsiniz, dereyi geçip benden eğeyi ve küsküyü alır, gene size getirir. Bizim buralarda çok dolaşmamız doğru olmaz. Akşama doğru karşı taraf kalabalık oluyor. Şimdi gidip ipi alayım!..
Gültekin/119
Gültekin, Başko'ya doğru koşan Salak'a:
- Sen dur! dedi. Şimdi Başko gelir!
Bir ıslık çaldı. Başko kulaklarını dikti. Sevinçli sevinçli kişnedi.
Sahibinin sesini tanımak, nereden geldiğini bulup çıkarmak istiyordu.
Gültekin ikinci ıslığı çalınca Salak'ın bulunduğu yere doğru oynaya oynaya koştu geldi.
Şahlandı, kişnedi, çifte attı.
Salak'ın ağzı şaşkınlıktan büsbütün yayılmış, kulaklarına varmıştı.
Hemen atıldı, Başko'nun üzerinden bir kangal ip aldı savurdu, savurdu, havaya bıraktı, ip kangalı ıslık çalarak pencerenin önünden geçerken Gültekin kolunu uzatıp yakaladı.
Gültekin'in, Salak'ın göründüğü kadar salak olmadığını artık aklı kesmişti.
İpin ucuna Asena bağlandı. Zeki hayvan bu garip yolculukla efendisine gideceğini kavramış, hiç kıpırdamıyordu bile. Gültekin onu çekti, pencereden içeriye aldı. Gözlerinden öptü. Tuttu, yattığı otların arkasına yatırdı. Hırkasını çıkardı, üzerine örttü.
Eliyle Salak'a gizlenmesini işaret etti, içeriye çekildi.
Salak işareti anlamış, duvarın dibine çökmüştü. Kapı açıldı. Zindancılardan birisi içeriye girdi. Elinde büyük bir tas süt, yanında da sıcak pide vardı. Sütü yerine koydu:
- Bunu şimdi içiniz, biraz sonra gelip sizi alacağız, uzun bir yolculuğa çıkacaksınız! dedi. Kapıyı çekti gitti.
Gültekin pencereye koştu:
- Bana bak Salak! dedi.
Salak hafif bir sesle cevap verdi.
- Buyur noyan!..
- Beni biraz sonra alacaklar, bir yere gideceğim, sen çabuk ol. Eğer senin buraya veya karşıya dönüşünden önce geri gelmez-sem, beni nereye götürüyorlarsa anla, peşimden gel!
120 / Abdullah Ziya Kozanoğlu
- Bu işe hiç tasa çekmeyin! Cehenneme götürseler peşindeyiz!
Salak bu sözleri söyler söylemez, bir sıçrayışta Başko'nun üzerine atladı.
Üzerine kimseyi bindirmeyen Başko, ufak oyunlar yapmakla beraber, gene de pek hırçınlaşmamıştı. Bu hal Gültekin'in canını sıkmıştı. Atına başka birinin binmesine tahammül edemezdi. Kendisine: "Nasıl ata güzel binebiliyor muyum?" der gibilerden yan gözle mağrur mağrur bakan Salak'a bağırdı:

- Bir at uşağının efendisinin atına binmesi büyük bir terbiyesizliktir. Görgüsüzlüktür. İn aşağı bakayım!
Salak kıpkırmızı kesildi, gözleri karardı. Hemen oracıkta düşüp bayılacaktı. Attan inmek için ayaklarını çıkardı:
- Bari yere inip dereyi yüze yüze geçeyim, ne yapayım! Gültekin onun haline acıdı:
- Her neyse, bu seferlik iş acele olduğundan aldırmıyorum, çabuk git, geri gel, dedi.
Salak tekrar üzengilere ayaklarını geçirdi. Başko'yu dereye doğru sürdü. Fakat bu sefer de Gültekin arkasından gene bir öğüt savuruyordu:
- Bir at uşağının efendisinin yanında anadan doğma soyunup çamaşır kurutması da büyük bir edepsizliktir. Bir daha görmeyeyim, kulaklarını keserim! Sen hiç terbiye görmemiş bir dağ ayısına benzersin. Ayıdan at uşağı olur mu?
BÜYÜCÜBAŞININ ODASI
BÜYÜCÜBAŞI önde, Hakan Hatun İmparatoriçe arkasında Siganfo'nun karanlık dehlizlerinde ilerliyorlardı.
Ufacık boyu ile kocaman kamburuna bakmadan büyücübaşı çengin sonuna iman etmiş bir başkomutan gibi çabuk ve keskin adımlarla yürüyordu.
Önlerinde meşale tutan zindancılarla birlikte Gültekin'in kapısı önüne geldikleri zaman, Büyücübaşı Yü-Hen-Gü:
- Açınız! diye emir verdi.
Zindancılar şöyle bir düşündüler. Gültekin'in içeriden birdenbire fırlamasından, kendilerine yeni bir temiz kötek çekmesinden ürküyorlardı.
Hakan Hatun bile eğildi. Büyücübaşının kulağına:
- Bir kapıdan gözetlesek de, dedi.
Fakat Yü-Hen-Gü katî bir şekilde emrini tekrar etti:
- Açınız!.. Bir şey yapamaz!
Zindancılar buyruğa uyarak kapıyı yavaş yavaş açtılar, içeride çıt yoktu.
Gültekin, kaçmış mı, yoksa ölmüş müydü acaba?!..

Zindancılar usulca başlarını uzatarak, ne olur ne olmaz, içeriye bakmak istediler. Fakat Yü-Hen-Gü onlara bağırdı:
- Çekilin kapının önünden sersemler!
Sonra kendisi içeriye bakmaya bile lüzum görmeden Hakan Hatun'a döndü:
- Buyurunuz Hakan! dedi. Düşmanınızın ne halde bulunduğunu görünüz! Bize hiç bir kuvvet dayanamaz.
Zindanın içerisindeki sessizlik, Büyücübaşının nefsine olan itimadı Vu-He-Ü'ye de lâzım gelen cesareti vermişti.
Başını uzatarak içeriye baktı.
Gültekin yerde sırtüstü kendinden geçmiş yatıyordu.
Hakan Hatun büyük bir heyecanla:
- Ölmüş!.. Zehirlediniz mi yoksa? diye haykırdı. Büyücübaşı telâşsızdı. Yavaş yavaş ilerledi. Yerde baygın yatan Gültekin'in yanına uzandı. Yüzüne dikkatli dikkatli baktı, çok yavaş bir sesle:
- Hayır daha ölmedi yaşıyor, dedi. İntikamımın alınacağı güne kadar yaşayacak.
Hakan Hatun da yaklaştı. Gültekin'de hiç bir kıpırdama yoktu. Fakat yüzünün rengi yerinde olduğundan bir ölüye de benzemiyordu.
Büyücübaşı sevinçle ellerini birbirine sürterek sırıttı:
- İşler yolunda!.. Şimdi öyle bir oyun seyredeceğiz ki, cihan kurulalı beri bu kadar güzel bir oyun kimse seyretmemiştir, Hakan!
Büyücübaşı artık kendisiyle, İmparatoriçe arasındaki sınıf farkını unutmuştu. İmparatoriçe de gerek aşk iksiri bulmak, gerek Gültekin'i altedebilmek için bu adama boyun eğmeye mecbur olduğunu anlamıştı. Böylece onun teklifsizliğine pek aldırış etmiyordu.
Büyücübaşı arkasına döndü:

- Kaldırın, bunu odama getirin! dedi.
Zindancılar, artık büyücübaşının gücüne iman getirmişlerdi.

Gültekin gibi bir zorbayı kaskatı yapıveren bu sırtı semerli adamın karşısında korku denilen müthiş kuvvetin esaretini kabul etmişler, boyun eğiyorlardı. Emri iki ettirmeden Gültekin'i kaldırdıkları gibi Büyücübaşının odasına taşıdılar.
Odaya gelince, İmparatoriçenin gözüne yeni bir şey ilişti. Önceden orada olmayan Ulufer de getirilmiş masalardan birisine yatırılmıştı. Yoksul kızın elleri, ayakları sazlarla masaya bağlanmıştı.
Onların girdiğini görünce başını çevirmiş, korkudan açılmış güzel gözleriyle onlara bakıyordu. Büyücübaşının emriyle Gültekin de, yarı belinden ötesi çıplak, masalardan birinin üzerine yatırılınca zindancılar çıkıp gittiler, o zaman Büyücübaşı İmparatoriçeye döndü. Güler yüzle:
- Nasıl!., diye sordu.
İmparatoriçe hiç bir şey anlamamıştı. Hayret ve dehteşle bakıyordu.
- Bu kızı kim getirdi? dedi. Büyücübaşı:
- Getiren adam burada, görmek isterseniz gelsin! dedi. Fakat emin olunuz ki, o adam yaşamazsa sizin de hükümdarlığınız yaşamayacaktır. Tang oğullan sizi daha fazla hükümdarlık sandalyesinde oturtmayacaktır.
İmparatoriçe bu adamın Si-Ye-U olduğunu anlamıştı. Rengi hafifçe sarardı. Büyücübaşı güldü:
- Emin olun, o da sizin gibi yalnız öç almak istiyor, onun da en büyük derdi Gültekin'i yere sermektir. Bu kızla olan ilgisi burada bitmiştir.
Gitti, Si-Ye-U'yu öbür odadan aldı, getirdi. İki âşığın barışması çok sürmedi. Kadın ne Gültekin'den, ne de başka bir erkekten aşk tadı almayacak kadar kocamış bulunduğunu anlamıştı.

O zaman Imparatoriçe merakla sordu:
- Şimdi ne olacak? Yü-Hen-Gü tekrar acı acı güldü:
- Oyun başlayacak. Önce Gültekin kendisine gelecek! Si-Ye-U heyecanlandı:
- O halde bağlayalım! Büyücübaşı elini havada salladı:
- Merak etmeyin! Devin bütün gücü artık bitmiştir. Tırnakları sökülmüştür. Geri gelecek olan yalnız aklı, düşüncesi, şuurudur. Kuvveti bir pirinç kaşığı kaldırmayacak kadar kaybolmuştur. Onu öyle bir ilâçla uyuttum ki, her şeyi yapabilecek, yürüyecek, düşünecek, gezecek, görecek, işitecek; fakat vuramayacak, atamayacak, yani bize karşı duramayacak ve kaçamayacaktır. Onu en sevdiği gücünden mahrum ettim. Şimdi kendisine yavaş yavaş geliyor. Yüzüne bakalım!.. Ne hal alacak, dedi.
Her üçü de heyecanla Gültekin'in üzerine doğru eğildiler: Gültekin yavaş yavaş kendisine gelmeye başlamıştı.
Önce göz kapakları oynadı. Büyücünün Gültekin'in artık bittiğini söyleyip durmasına aldırmadan Si-Ye-U ile İmparatoriçe ellerinde olmayarak iki adım gerilediler. Gültekin'in birdenbire gırtlaklarına saldırmasından korkuyorlardı.
Bununla beraber, Gültekin hiç kımıldamamıştı. Aralık duran göz kapaklan arasından şaşkın bakışlarla Büyücübaşıyı süzüyordu.
Onun bu hareketsizliği Büyücübaşıyı sevindirdi. Bir yığın kemik tıkırdısını andıracak kadar soğuk bir kahkaha attı:
- Günaydın koca kahraman! Ne o ya? Hani o keskin bakışlar, hani o uçları yukarı doğru kalkık çatık kaşlar? Ne oldu böyle? Dut mu yedin bülbülüm?
Eliyle Gültekin'in burnuna vurdu:
- Vah yoksul çocuk! Zavallı yavrucuk! Daha senin ağzın süt kokuyor yahu! Sen benimle cenk edecek, boy ölçüşecek köpek misin? Sen benim karşımda bir hiçsin! Bir hiç!

Ayakları üzerinde yükselerek Gültekin'in kafasına hatırı sayılır bir yumruk attı:
- Sen benim elimde bir oyuncaksın! Oynatılıp işi bittikten sonra kırılıp atılacak bir oyuncak, anlıyor musun sersem...
Bütün bu ağır sözleri duyan Gültekin hiç bir hareket yapmamıştı. Acaba duymuyor muydu. Anlamıyor muydu?
İmparatoriçe ve âşığı, gerek gördükleri manzaranın dehşetinden, gerek Büyücübaşının kuvvet ve kudretinin bu canlı şahidinden donup kalmışlardı.
Koca Gültekin'i böyle donmuş gibi sersem eden Büyücübaşı kendilerine ne yapmazdı? İmparatoriçe:
- Ne oldu bu adama? diye Büyücübaşıya sordu:

Yü-Hen-Gü yemek istediği avı elinden alınan bir kurt gibi dudaklarını titreterek dişlerini gösterdi:
- Ona ne olduğunu yalnız ben bilirim.
- Ölüyor mu?
- Henüz değil, fakat ölecek.
- Bir şey duymuyor, anlamıyor!
- Her şeyi duyuyor, anlıyor. Hatta sizden, benden iyi. Gültekin'e doğru eğildi:
- Sözlerimi duyuyorsun değil mi koca şaklaban? dedi. Eliyle Ulufer'in yattığı masayı gösterdi:
- Bak şuraya!..
Gültekin gözlerini kaydırdı. Ulufer'i gördü. Gültekin'in onun sözlerini işittiği anlaşılıyordu.
Büyücübaşı:
- Kendini o kadar zorlama! dedi. Başını da döndürüp bakabilirsin! Gültekin'in yüzü kıpkırmızı kesildi. Bütün vücudu bir kere sarsıldı.

İmparatoriçe ve âşığı tekrar -ne olur ne olmaz düşüncesiyle-iki adım daha gerilediler. Yü-Hen-Gü istifini hiç bozmamıştı. O, büyüsünden emin bir sanatkârdı.
- Çok zorlanıyorsun değil mi? dedi. Dağlara sığmayan kuvvetin şimdi başını bile döndürmeye yetmiyor!.. Haydi biraz daha gayret, biraz daha!.. Sevgilini göreceksin.
Gültekin'in burun delikleri genişlemiş, boynunun damarları kabarmıştı.
Başı döndü, Ulufer'le göz göze geldiler, ikisinin durumu da çok acıydı. Bağlı olan Ulufer, bağlı olmadığı halde yerinden bile kıpırdamayan Gültekin'e bakıyor, onun kendi yüzünden düştüğü yürekler paralayıcı haline ağlıyordu.
Güzel Ulufer'in gözlerinden sızan yaş damlalan yanaklarından süzülüyor. Damlalann parıltıları bu karanlık odada bile belli oluyordu.
Fakat Gültekin'in vücudu gibi yüzü de sanki taş kesilmişti. Baktığı, Ulufer'i gördüğü halde yüzünde ufacık bir sevinç, keder, hayreti andırır hiç bir hareket yoktu.
Büyücübaşı tekrar Gültekin'e yaklaştı:
- Gördün değil mi? dedi. Her halde tanıdın da. Ulufer... Hani şu peşinde koştuğun, sevdiğin kız. Delisi olduğun güzellik...
Sözünün burasında Gültekin'in yüzü kıpkırmızı kesildi. Büyük bir sıkıntı çekiyormuş gibi inledi. Ulufer de utancından kıpkırmızı olmuştu. Çünkü hiç bir zaman o gururlu Gültekin Ulufer'i sevdiğini söylememiş. Ulufer de bu Türk kahramanına karşı içinde -eğer varsa- mevcut olan hisleri gözleriyle olsun meydana vurmamıştı. Büyücübaşının bu sözleri iki genci de çok üzmüştü.
Bununla beraber Gültekin'in inlemesi Büyücübaşıyı söz söylemekten geri koyamazdı.
- Yooo! Öyle sözlerime karşı aç kalmış kurt gibi homurdanma! dedi. Ben sözlerime karşı durulmasını sevenlerden değilim; şimdi sıra bende. Efendi benim, ben söylerim, sen dinlersin. Tatlı tatlı görüşür, çok umuyorum, belki de anlaşırız.

Tekrar Ulufer'i gösterdi:
- İşte sevdiğin!.. Her halde onun bizim elimizde, masalar üstünde, böyle zora koşulmasına gönlün razı olmaz!
Koştu duvardaki raflardan siyah benekli bir tavukla, siyah kutu içerisinde garip bir şeyi aldı, geldi.
Önce tavuğu Gültekin'le Ulufer'in arasındaki bir masa üzerine koydu.
Yoksul hayvan, sanki başına gelecek şeyi biliyormuş gibi, kanat çırpıyor, durmadan bağırıyordu.
- Yoo, öyle yaramazlık istemem! diyerek soğuk bir şaka yapıp tavuğun gagasına bir fiske vurdu.
Hayvanı kanatlarından tutarak masanın üzerine sırtüstü yatırdı.
Gözlerini gözlerine dikti. Ve üflemeye başladı. Daha ilk üfle-yişte hayvancağızın bütün gücü kırıldı.
Gıdaklamaları zayıfladı, vücudu gevşedi. Sonunda başı yan tarafa kaydı, gözleri kapandı1. Si-Ye-U ile imparatoriçe gördükleri manzaranın dehşetinden tirtir titriyordu.
İhtiyar kadın, kendinden daha aşağı bir vaziyette olmayan âşığına dayandı. Çok yavaş bir sesle:
- Tavuğu öldürdü! diye mırıldandı. Fakat Büyücübaşı bu sözleri duymuştu.

- Hayır, daha ölmedi, uyuyor. Fakat ölecek! dedi.
Bu sözleri Büyücübaşı o kadar soğukkanlılıkla söylemişti ki, ölecek olanın şöyle bir tavuk olduğunu unutarak, İmparatoriçe ve âşığı karşılarında bir insan öldürülüyormuş gibi aynı korku ve heyecanı duydular.
Tavuğu uyuttuktan sonra kutuyu eline alan Büyücübaşı Gültekin'in yanına yaklaştı. Kutunun kapağını açarak içindekini gösterdi.
1 Büyücübaşı tavuğu telkinle uyutmuştur, bu hareketinde bir fevkalâdelik mevcut olmamakla beraber, bu asırda hemen her hokkabazın becerebileceği bir iştir. Bu sebepten okuyucularım bu satırları olmaz bir şey sanmasınlar. Hokkabazlığın adı o sıralarda büyücülüktü. Herkes onlardan korkardı. Şimdi eğleniliyor.

Bu, balmumundan yapılmış ufacık siyah benekli bir tavuk şekliydi.
- Bunu görüyor musun? diye bağırdı.
Gültekin de balmumundan yapılmış tavuk heykeline baktı. Hiç sesini çıkarmadı.
Büyücübaşı başını salladı:
- Alâ, gördün demek! dinle şimdi. Öyleyse hem gözlerini dört aç, hem kulaklarını bana ver de iyi dinle! Bu heykelciğe, bu tavuğun canı gömülmüştür. Ne o, bir şey anlamadın değil mi? Anlamazsın ya! Ben sana benimle birleş, gel birleşelim dediğim zaman kuvvetime, kudretime iman etmemiştin, halbuki düşünmemiştin ki, benim seninle birleşmekliğim benim için bir alçalmaktı, çünkü ben senden kuvvetliydim ve kuvvetli olduğuma şimdi sen de inanacaksın. O zaman benimle alay etmiş, beni dövmüştün! Bir Yü-Hen-Gü'yü dövmenin ne demek olduğunu da sana şimdi anlatacağım! Dinle sersem, dinle budala. Bu balmumundan heykelcikte bu tavuk yaşıyor. Bu heykelciğe ne yapılırsa, aynen tavuğa yapılmış gibi olur. Meselâ şimdi bu balmumu heykelciğe bir iğne batırsak, tavuk da bir iğne batırılmış gibi acı duyar.
Şimdi senin ağzının yanına bu heykelciği yaklaştırırsam ne olur? Nefesinle ısınır, erir değil mi? İşte senin nefesin bu balmu-munu eritirken, tavuk da öyle ateşle kızartılıyormuş gibi evvelâ terler, sonra kızarır, nihayet erir! Ne o, inanmıyorsun değil mi? Yalan söylüyorum diyorsun ha? Ben yalan söylemem, ben kuvvetliyim, ben her şeyi yapabilirim. Ben her şeyin hakanıyım. Peri, cin, insan ve hayvan. Bak ve gör!
Balmumu heykelini Gültekin'in ağzına yaklaştırdı.
- Nefes almayayım deme ha! Çünkü böyle bir azaba iki-üç dakikadan çok dayanamayacağın için birdenbire vereceğin nefes hayvanı daha büyük bir sarsıntı ile öldürür, bunu sana biraz sonra girişeceğin çok heyecanlı bir iş için lâzım olur diye söylüyorum.
Balmumu heykel Gültekin'in sıcak nefesiyle önce terlemeye başladı. Üzerinde ufacık su buharı habbeleri beliriyordu.

Ellerinde olmayarak İmparatoriçe ile âşığı tavuğa baktılar.
Büyücünün dediği oluyor, tavuk da sıcak terler döküyordu. Tüyleri sırsıklam olmuştu.
Gördükleri manzaranın dehşeti, korkunçluğu, akıllara durgunluk verecek kadar zorlu bir şeydi...
Yan gözle Gültekin de tavuğa bakıyordu. Nefesiyle verdiği hararet çoğaldıkça tavuğun da terlemesi çoğalıyordu.
Biraz sonra balmumu heykel gevşedi, kendisini koyuverir gibi oldu. O zaman biçare tavuğun da kıpkırmızı kesilmiş olduğunu gördüler. Sanki kaynar bir suya atılmış gibi bütün tüyleri sırılsıklam olmuş, vücudu titriyor, şişiyordu.
Çektiği azabın dehşetinden gagası yarı açılmış, göğsü kabarmıştı. Büyücübaşı eliyle tavuğu göstererek kahkahalarla güldü:
- Aferin! Vazifeni tam yapıyorsun! Biraz daha sıcaklık verirsen bitecek! Ve sen de benim kuvvetimi göreceksin! Ne o sersem! Ne o, inat ediyorsun ha? Fakat ben sana söylemiştim.
Gerçekten tavuğun hali biraz düzelmişti. Gagası hafifçe kapanmıştı. İmparatoriçe ve Si-Ye-U balmumu heykele bakıştılar, artık erimiyordu.
Ne olmuştu? Büyücübaşının bu kadar çok hiddetlenmesine bakılırsa belki de büyüsü bozulmuştu. Balmumu heykelini biraz daha Gültekin'in ağzına yaklaştırdı:
- Sersem, kendine gel, benimle başa çıkılmaz; sana peşin söyledim, kendine gel; aptal, boş yere kendini üzüyorsun! dedi.
Hakikaten Gültekin'in çok azap çektiği anlaşılıyordu.
Yüzü kıpkırmızı kesilmişti. Alnındaki damarları kabarmış morarmıştı.

Büyücübaşı boşta olan eliyle Gültekin'in göğsüne müthiş bir yumruk attı.
Bir darbe .istediğini yaptı. Gültekin geniş bir nefes verdi. Bir rüzgâr gibi üfürdü.
Balmumu heykel bu kuvvetli hava zoru karşısında bulunduğu yerde sallandı. Aynı zamanda masanın üzerindeki tavuk da fırtınaya tutulmuş bir ağaç parçası gibi yerinden oynadı.

Gültekin'in tavuğu ölümden kurtarmak için nefes almadığı anlaşılıyordu. Bunun için büyük bir gayret harcamıştı. Büyücübaşı göğsüne basınca tekrar nefes almaya mecbur kalmış, heykelcik de tekrar erimeye başlamıştı. Bu yeni başarı Büyücübaşmın gururunu tekrar kabartmıştı.
Gözleri parlıyordu. Artık balmumu heykelcik tamamiyle erimiş, akmış, şeklini kaybetmişti.
Aynı zamanda tavuğun vücudundan da dumanlar çıkıyor, biçarenin diri diri kavrulduğu anlaşılıyordu. Büyücübaşı elindeki balmumu heykeli kaldırdı, yere fırlattı. Gitti, tavuğu kaptı, havada salladı:
- Bu da geberdi, dedi.
Bir cüzzam hastalığına tutulmuş gibi parçalanmış et yığınını fırlattı, attı. Sonra elini birbirine sürterek tekrar güldü:
- Şimdi anlaştık! Öyle sanıyorum ki, bundan sonra söyleyeceğim sözleri daha güzel, daha iyi dinleyeceksiniz!
Gültekin ne kadar heyecanda ise, İmparatoriçe ile âşığı Si-Ye-U da hemen aynı heyecanda idiler. Onlar da korkuyorlardı. Onlar da çok müthiş bir şey göreceklerini anlıyorlardı.
Büyücübaşı, sallana sallana gitti, önceden siyah kutuyu aldığı yerden bir siyah kutu daha aldı, geldi.
Kutunun üzerine keyifli keyifli bir fiske vurduktan sonra enfiye kutusu açar gibi fiyakalı bir tavırla kapağını açıverdi.
- İşte! dedi. Bu da başka bir kutu!..
İmparatoriçe sendeledi. Si-Ye-U elinde olmayarak korkunç bir çığlık attı. Gültekin'in yüzünde ufacık bir hareket yoktu. Hâlâ donuk duruyordu.
Büyücübaşı kutuyu Gültekin'in gözleri önüne getirdi:
- Nasıl? dedi. Tanıdın mı? Çok güzel yapılmıştır, tıpkı da eşine benzer.
Bu heykelcik ufak bir kız heykeliydi. Acemice yapılmış olmasına rağmen, Ulufer'in heykeli olduğu anlaşılıyordu.
Büyücübaşmın yapmak istediği şey belli oldu. Biçare tavuğun başına gelen aynı şeyleri Ulufer'e de hazırlıyordu.

- Bu da sevgilin! dedi. Şimdi tavuğu öldürdüğün gibi onu da yavaş yavaş, bin azapla, gene sen öldüreceksin; nasıl istiyorsun, başlayalım mı? Yoksa anlaşalım mı?
Büyücübaşmın sözleri bu karanlık odada korkunç bir sessizlik doğurmuştu.
Ne olacaktı? Gültekin boyun mu eğecekti? Yoksa Ulufer'i de tavuk gibi ölmeye mi bırakacaktı?
Her iki şekil de İmparatoriçe ve âşığını korkutuyordu. Gültekin'in hâlâ kayıtsız halini bırakmadığını gören Büyücübaşı homurdandı:
- Âlâ öyle ise! dedi. Hafiften başlayalım da, bakalım, belki imana gelirsin.
Büyücübaşı elindeki balmumu kutuyu Gültekin'in yanındaki masanın üzerine bıraktı. Ulufer'in bulunduğu masaya yürüdü.
Bütün bu geçen korkunç şeyleri gören ve başına gelecek olan akıbeti sezen zavallı Ulufer korku ve dehşetle:
- Beni kurtarın! Beni kurtarın! diye bağırdı. Büyücübaşı soğuk soğuk güldü:
- Seni Ulu Tanrımız Konfüçyüs bile kurtaramaz! Top gürlemesi gibi bir ses odanın içinde çınladı:
- Amma yaptın ha?!
Büyücübaşmın arkası Gültekin'in yattığı masaya dönüktü. Onu görmüyordu.
Fakat bu korkunç ses Gültekin'in sesine o kadar çok benziyordu ki, elinde olmayarak olduğu yerde taş gibi kaskatı kesildiğini hissetti. Gültekin gibi sanki kendisi de donmuştu.
Tepesine bir yıldırım inmiş olan ancak bu kadar müthiş bir iz bırakabilirdi.
Büyücübaşı, Si-Ye-U, İmparatoriçe büyük bir korku ile yavaş yavaş başlarını çevirerek Gültekin'in yattığı yere doğru döndüler. Eğer bir ölüyü dirilmiş olarak görseler ancak bu kadar korkabilirlerdi.

Gültekin, biraz önce Büyücübaşının içirdiği büyülü sütle taş kesildiği sanılan Gültekin, yattığı yerden doğrulmuş, gülerek onlara bakıyordu.
Büyücübaşının hayreti korkusundan çok fazla idi. Ağzı açılmış, dili yana sarkmıştı. Büsbütün iğrenç bir adam olmuştu.
Gültekin hâlâ gülüyordu:
- Ne o ya? Neye öyle sersemledin? Yoksa konuşmaklığım hoşunuza gitmiyor mu? Hep taş kesilmiş olarak kalamam ya. Neye hep birden susuyorsunuz?
Büyücübaşı kekeledi:
- Sen! Sen konuşabilirsin! Konuşabilirsin ama...
- Ey, neye sustun ya?.. Demek ben, artık sen destur vermeden konuşamayacağım ha? Sen emredeceksin nefes alacağım, sen emretmezsen yürümeyeceğim. Seni koca sersem seni!
Büyücübaşı birdenbire onun üzerine doğru yürüdü:
- Konuşuyorsun, yürüyorsun, fakat vuramazsın, ver onu bana!..
Büyücübaşı, Gültekin'in yanına bıraktığı balmumu kutusunu almak için atıldı.
Fakat Gültekin'in artık kolunu kıpırdatamayacağına, eski gücü kalmadığına dair Büyücübaşının söylediği sözlere rağmen, suratında öyle müthiş bir tokat sakladı ki, biçare adamın gözlerinde şimşekler çaktı, olduğu yerde bir topaç gibi döndü. Aynı çağda ardına inen müthiş bir tekme ile boylu boyunca yere kapaklandı. Gültekin'in gücünün, kuvvetinin yerinde olduğuna şüphe edilemezdi. Attığı tokatlar kulak tozunda bomba gibi patlıyordu. Ağzından, burnundan kan boşanıyordu.
Büyücübaşının o kadar övündüğü ilâcı demek ona kâr etmemişti.
Gültekin İmparatoriçe ile Si-Ye-U'ya döndü. Yoksulların korkusu, Yü-Hen-Gü'nün hayret ve dehşetinden aşağı değildi.
Kendi elleriyle Gültekin'i almış, Ulufer'in yanına getirmişlerdi. Büyücübaşının aklına uymamış olsalar başlarına bu felâket gelmezdi.

Gültekin'in yüzü gülüyordu:
- Siz ikiniz de bu Çin Hakanlığının üstesinden gelemezsiniz! dedi. Yerde yatan Büyücübaşıyı gösterdi:
- Şu yoksul kamburun peşine takılıp, böyle büyük bir işi başarmaya kalkışıyorsunuz! Siz bu hanlığın ehli değilsiniz! Böyle tavuk boğazlamak, büyü yapmakla insanlara söz geçirilemez. Memleket kılıçla, kafa ile, babadan kalma temiz kanla idare olunur! dedi.
Gültekin masadan yere atladı. Bu sırada Büyücübaşı da kapaklandığı yerden doğruluyordu. Yüzü gözü kan içindeydi. Fakat Gültekin artık onunla uğraşmaya tenezzül etmeyecekti.
Yürüdü, kurtulduğunu sanarak yüzü gülen Ulufer'e yaklaştı. Masaya bağlı olan iplerini çözmek istedi. İpler çok sıkı bağlanmıştı.
Çevresine bakındı. Si-Ye-U korkak gözleriyle şaşkın şaşkın onu süzüyordu.
Koştu, onun belindeki hançeri çekti, aldı.
Onun bu apansız hareketinden Si-Ye-U korkmuş, iki adım gerilemişti.
Gültekin'in karnına değen eli, yıldırım vurmuş gibi biçareyi simsiyah yapmıştı.
Fakat Gültekin aldırmadı. Gitti. Bu altın kabzalı hançerle Ulufer'in iplerini kesti. Elinden tutarak kaldırdı. İki genç de birbirine bakmaya cesaret edemiyorlardı.
Gültekin gülerek Si-Ye-U'ya baktı:
- Görüyorsunuz ki, benimle uğraşmak için sizin gücünüz yetmiyor! dedi. Bu sevdadan vaz geçiniz. Üçünüzü de biraz önce bana zorla öldürttüğünüz tavuk gibi şimdi burada gebertirim. Fakat kendini korumaktan âciz insanlara dokunmak erkeklerin değil, cellâtların işidir. Sizin cezanızı Tanrı ve cellâtlar versin; onlara bırakıyorum. Bir daha gözüme gözükmeyin, haydi!., dedi.
Gültekin'in nefsine olan bu güveni, onları hiçe sayması İmparatoriçe ile âşığına korkunç bir tesir yapmıştı.

Onlar da artık, hemen hemen kendilerinin birer hiç olduğuna inanmışlardı.
Gültekin'i durdurmak, onu yakalamak için bağırmak akıllarından bile geçmiyordu.
Fakat yerde yatan Büyücübaşı birdenbire doğruldu, önlerine geçti.
- Gidemezsin!.. Gidemezsin!., diye bağırdı.
Gültekin atıldı, yoksulu ensesinden tuttu, sıktı. Kuvvetli parmakların zorlu tazyiki altında Büyücübaşı inledi.

Gültekin hâlâ gülüyordu:

- Sersem dedi. Sana kaç kere söyledim, benimle çarpışmak için, ne kuvvetin, ne kafan, ne silâhların, ne de boyun kâfi! Sen çok cılız bir insan kuruşusun!.. Prenslerle ancak Prensler dövüşebilir. Çekil karşımdan!..

Yoksulu tekrar bütün şiddetiyle duvara çarptı. Tok bir ses duyuldu. Büyücübaşı bir yığın kemik külçesi gibi duvarın dibine yığıldı, kaldı. Biraz önce öldürttüğü tavuğun gagası gibi ağzı aralık kalmıştı.

Gültekin hâlâ gülüyordu:

- Sersem! dedi. Gönderdiğin büyülü sütü içip sana boyun mu eğeceğimi sanıyordun? Bize senin sütlerin çok hafif gelir. Fakat seni daha fazla üzmeyeyim, biliyorum ki meraktasın! Sütünü ben içmedim, kurdum içti. İyi bir tesadüfle kurduğun tuzağı öğrenmiş oldum. Aynı tuzağa işte şimdi sen düştün. Benim büyümü içtin. Bir daha dirilemezsin! Kemiklerin birbirine geçti, bir daha çıkarıp da eski düzenine koyamazsın!

Sütü zindana bir Çinli askerin bıraktığını yazmıştık. Süte göz bile atmadan Gültekin, Salak'la konuşmak için pencere önüne gittiğinden, bu sırada Asena sütü koklamış, bir şeyden şüphe etmediğinden afiyetle önüne konan bu sütü içmek istemişti.

Aynı zamanda geri dönen Gültekin sütün başından onu zorla ayırmıştı. Sütü içen kurdun birdenbire kendinden geçtiğini görünce zehirlendiğini sanmış, kurdu kendisine yatak vazifesi gören otların arasına saklamış, sütü de pencereden dökmüştü.

Kendisini zehirlenmiş gibi göstermek için yere yatmıştı. Büyü-cübaşının sözlerinden Asena'nın içtiği sütün büyülü bir süt olup zehirli olmadığını duyunca yüreği ferahlamıştı. Gültekin bunu söylememiş olsa belki Büyücübaşıyı, büyülerinin kendine kâr etmediğini göstererek daha yıldırmış olacaktı.

Fakat kahramanlığı kurnazlığa değişmeyen Gültekin, büyülü sütten bir tesadüf eseri kurtulduğunu söylemekten çekinmiyordu.

O, kendisinin yumruklarındaki, pazısmdaki kuvvet büyüsüne ve kafasındaki zekâ ve cesaret derecesine çok güveniyordu.

Büyücübaşı duvara öyle bir çarpılış çarpılmıştı ki, kemiklerinin hemen hepsi kırılmış, çatlamış, belki kamburu bile bu arada doğ-rulmuştu.

Yoksul, kesik kesik nefes alıyor, acı acı inliyordu.

Gültekin, onun ayaklarına bir tekme daha vurarak son sözünü söyledi:

- Benim büyüm yamandır. İnlemekle, ağlamakla geçmez! Kemiklerini birer birer yapıştırman gerek... Göreyim seni! Bu işi bitirince gene önüme çık da ben de senin zorluğuna boyun eğeyim! Şunu bil ki, Gültekin'in önüne geçecek dünyada hiç bir kuvvet yoktur.

Bir ses Gültekin'in sesini bastırdı:

- Önce Yüce Buda var, sonra da ben!..

Oradakilerin hepsi de şaşırmış kalmışlardı. Bu ses nereden geliyordu? Bunu koca Çin İmparatorluğunda hangi deli söyleyebilirdi ki?

Bu sözü bir İmparatoriçenin huzurunda hangi Çinli, bir Gültekin'in önünde hangi Türk söyleyebilirdi? Hep birden sesin geldiği yana döndüler.

Jmparatoriçe:

- Oğlum! diye haykırdı. Si-Ye-U'nun yüzü yemyeşil kesildi:

- Cong-Tsung! diye inledi. Gültekin kaşlarını çatmıştı.

Cong-Tsung'un duruşunda bir büyüklük, bir kendine inanış vardı. Sanki bütün haliyle artık Hakan olduğunu belirtmek istiyordu.

İmparatoriçe oğlunun duruşundan her şeyin bittiğini anlamıştı.

Zindanlara atılan, kardeşleri öldürülen, babasının tacı elinden alınan Cong-Tsung artık başkaldırıyor, Allah'tan sonra kendisinin geldiğini söylüyordu.

Şu halde, Çin tahtı üzerinde, babasından kendine gelen hakkı arıyor, artık o hakkı aldığını da biliyordu.

İmparatoriçe son bir daha talihini, oğlunun üzerindeki gücünü denemek İstedi:

- Ben burada iken! diye bağırarak ileri atıldı.

Fakat yeni İmparator arkasını dönüp adamlarına emir verdi:

- Yakalayın bu karıyı...

Adamları atıldılar, bir saat önce, milyonlarca insanın, önünde saygıyla eğildiği ünlü Çin İmparatoriçesi Vu-Hen-Ü'yü bir sokak karısı gibi kollarından kıskıvrak yakaladılar. Tacıyle birlikte yere yıktılar.
Bu çağdan başlamak üzere İmparatoriçenin saltanatı bitmiş, yerine yeni bir imparatorluk başlamış oluyordu.
İmparatoriçenin bu hali karşısında âşığı Si-Ye-U da bir şeyler yapmak ister gibi yerinden fırladı. . Fakat Cong-Tsung'un yeni bir buyruğuyla o da kıskıvrak yakalandı. Yeni imparator çok sert gözüküyordu. Her halde bir şeyler yapmak, senelerden beri ardı ardına Türklere yenilen Çinlilere yeniden bir kuvvet örneği vermek istediğini her haliyle belli ediyordu.

Artık anasının senelerden beri kendisine kurduğu tuzaklardan kurtulmuştu.
Hattâ anasına "karı" bile diyordu. Şu hale bakılırsa artık anasının, aslında da var olmayan hakkını tanımadığını bildirmiş oluyordu.
Büyücübaşı bir daha doğrulamayacak bir şekilde yamyassı olmuştu.
İmparatoriçe ve âşığı kıskıvrak yakalanmıştı.
Biraz önce bu korkunç odada başlayan komedinin oyuncularından yalnız Gültekin ve Ulufer ayakta durabiliyordu.
Gültekin'le yeni Hakan göz göze geldiler. Gültekin'in gözlerinde her şeyi, hattâ Cong-Tsung'u bile küçük gören bir gururdan başka bir şey yoktu.
Cong-Tsung'un gözlerinde ise kin ve kıskançlık izleri gözüküyordu.
- Gültekin, değil mi? diye homurdandı.
Sık sık nefes alıyor, büyük bir cenge girmiş gibi burnundan soluyordu. Onun için bugün çok büyük bir gündü.
Gültekin sakin bir sesle:
- Evet, dedi. Benim!
- Meço Han'ın yeğeni, Kutlu Han'ın oğlu!
- İyi tanıdınız! Benim.
- Çin'in en büyük düşmanı!
- Hayır, kendisini Çin'e karşı koruyan en küçük Türk!..
- Sus! Sen ve silsilen, Çin'in korkunç bir rüyası, bağlı olmakla övündüğüm Cong sülâlesinin amansız bir katilisiniz!
Gültekin kaşlarını çattı:
- Cong sülâlesiyle cenk meydanında karşılaşmak bizim onlara düşman olduğumuzu göstermez. Biz, Türk ulusunu koruyoruz. Karşımıza Cong sülâlesi çıkıyorsa bu onların kötü alın yazısıdır. Unutma ki seni zindandan çıkartan da biziz, biz Cong'larla cenk meydanında bir erkek gibi dövüştük, biz nankör değiliz. Amcam

seni kurtardı. Çünkü karşısında bir erkek görmek istiyordu. Biz katil değiliz.
Cong-Tsung acı acı güldü:
- Amcan da yakında görecektir! Siz Çinli katilisiniz!
- Orası senin bileceğin şey; fakat kötü sözler söyleme, iyiliğimizi unutma! Sözünü tut, ondan sonra konuş!
Bu sözlerle oğluna veya daha aşağı bir hükümdara kerem edip öğüt veren büyük bir hükümdarın övünmesini sezen Cong-Tsung sapsarı kesildi.
Adamlarının önünde alçalmış bulunuyordu. Üç yüz milyon Çinlinin hükümdarı olduğunu düşündü.
Adamlarına:
- Yakalayın bu edepsizi de! diye haykırdı.
Adamları atıldılar. Fakat Gültekin, ceylân gibi bir sıçrayışta biraz önce üzerinde yattığı masanın arkasını siper aldı.
Çinli askerler yeni hükümdarlarından aldıkları buyruğa baş eğerek Gültekin'in üzerine atılmak istediler.
Fakat o kocaman masayı iki eliyle tuttu. Silkti, havaya kaldırdı. Bütün gücüyle onların üzerine fırlattı. Bir anda askerlerin bir kısmı yere yıkıldı, bir kısmı da birbirlerine girdi. Bu şaşkınlık arasında Gültekin kaçacaktı. Nitekim zindanlara giden yola doğru koştu. Kapısı kapalıydı. Zorlamak, omuzlamak istedi, imkânsızdı.

Bu anda arkasından yetişen Çinli askerler onu yakaladılar, yere yuvarladılar, sımsıkı bağladılar, sonra tutup havaya kaldırdılar.
Artık Gültekin kıpırdayamazdı.
Cong-Tsung ne alay etti, ne de bir şey söylemek istedi. Sanki başka bir şey konuşmaya tenezzül etmiyormuş gibi, Gültekin'e yerde yatan Si-Ye-U'yu gösterdi.
- Senin ve bunun yarın sabah kafalarınız koparılacak, dedi. Bunun önüne kimse geçemez.
BELKİ SALAK SOLAKTIR, ÖNÜNE GEÇER?!
SALAK şehirden döndüğü zaman zindanın mazgalında kimseler bulunmadığını sezdi. Ne uzaktan çaldığı ıslıklar, ne de tehlikeyi göze alarak attığı naralar mazgalın önüne Gülte-kin'i getirmiyordu.
İşlerin bozuk gittiği anlaşılıyordu. Salak şimdi ne yapacağını bir türlü kestiremiyordu.
Sonunda her tehlikeyi göze alarak Başko'yu Sarısu'ya doğru sürdü.
Bu saatte nehrin sahili oldukça kalabalıktı. Herkes Siganfo Sarayının duvarlarına doğru at süren bu çılgına hayret ve dehşetle bakıyordu.
Sarısu'yu geçip mazgalın dibine gelince, Salak, üst üste üç ıslık çaldı.
Ölüleri mezardan kaldıracak kadar zorlu olan bu ıslık sesi zaten afyonlu sütten fazla içmemiş olan Asena'nın aklını başına getirdi.
Havlayarak bir çılgın gibi mazgala doğrufırladı. Fakat boyu yetişemediğinden dışarısını göremiyordu.
Salak da, Asena'nın havlamalarını duymuştu. Zeki hayvanın sesinden büyük bir keder içinde olduğu anlaşılıyordu.

Her halde efendisine bir şey olmuştu. Her şeyi göze almaya karar veren Salak, ıslıklarını sıklaştırdı. Asena kendisinin çağrıldığını anlıyor; çaresizlik içerisinde kapıdan mazgala, mazgaldan kapıya atlıyordu. Bereket, sarayın muhafızları yeni imparatorun derdiyle meşgul olduklarından saray duvarları altında verilen bu akortsuz, bestesi bozuk ıslık konserinin farkında değillerdi.
Fakat zindancılar Asena'nın sesini duymuş, bir köpeğin zindanlarında bulunmasına bir mana veremediklerinden, aranmaya başlamışlar, nihayet Asena'nın bulunduğu zindanın önüne gelmişlerdi.
Hayvanın çıkardığı gürültü o kadar müthişti ki, içeriye yarım düzine kudurmuş köpek kapatılmış hissini veriyordu.
Bu durum karşısında kapıyı açmaktan başka çare kalmadığını gören zindancılar kapıyı açtılar.
Fakat açmalarıyla birlikte Asena, bir ok gibi dışarıya doğru fırladı, gitti.
Zindancılar kendilerine gelip de ayağa kalkıncaya kadar Asena bir insandan çok daha kuvvetli olan tabiî hisleri ve buluşlarıyla bahçede soluğu almıştı.
Asena şaşkın şaşkın sağa, sola birer kere baktı, en sonunda mutfağa yiyecek getiren arabaya açılan hizmet kapısından dışarıya fırladı, gitti.
Asena'nın bu çılgınca koşusu sarayın içerisini alt üst etmişti ama, adı tarihlere bile geçen bu kurdun birkaç saat sonra Türk tarihinde oynayacağı mühim rolden kimsenin haberi olmadığından bu işe fazla bir önem de vermemişlerdi.
Asena'nın havlamalarının ardı kesilince Salak içeride bir şeyler olduğunu anladı.
Başko'yu sürdü. Artık hiç bir şeye ehemmiyet vermediğinden atın dizginlerini bırakmış, sallana sallana gidiyordu.
Şehre girdiği zaman, etrafta öbek öbek insanların toplandığını, bağıra bağıra bir şeyler anlattıklarını gördü.
Acaba ne vardı? Şehir her zamanki halinden daha fazla telâşlı ve hareketliydi.

Atından yere inip bu kalabalığa yaklaştı.
Bir Çinliyi aldatabilecek kadar yarı Çinli olduğundan:
- Bir şey mi var? diye sordu.
Çinliler gevezeliği, hele bilgi satmayı çok severler. Karşısında, bugünkü olan bitenden hiç haberi olmayan bir kimseyi görmek Çinliyi memnun etti.
Bire bin katarak sabahtan beri edindiği bütün malûmatı, birkaç saniye içinde Salak'a anlattı ve arkasından ilâve etti:
- Bugünden sonra Çinlilerin hakanı Cong-Tsung Hazretleridir. Çinliler artık bir kocakarının zevk ve hevesine âlet olmaktan kurtuldular. Yeni hakanımız Türkleri yenecek, onları eskisi gibi köle

yapacaktır. Türkler bir kadının kullandığı Çin'i yenebilir, fakat bir erkeğin kullandığı Çin'i yenemeyeceklerdir.

Her nedense bu sözler Salak'a ağır geldi. Yüzünü buruşturup:

- Daha belli olmaz! diye homurdanmaktan kendini alamadı. Çinli hâlâ söylüyordu:

- Yarın sabah gün doğarken saray meydanında kocakarının âşığı Si-Ye-U'nun ve on beş tane eski saray uşağının kafası uçuru-lacak.

Bu sözler de Salak'ın gönlünü bulandırdı. Gerçi Çinlinin Gülte-kin'den bir haberi yoktu ama, her halde Gültekin'in de başına bir şeyler gelmiş olacaktı. Aksi gibi Salak'ın karnı da acıkmıştı. Çinlinin omuzuna ayağının burnuyla bir tekme attı, atını sürdü, geçti.

Bütün anlattığı iyi haberlere bakmadan Salak'ın kendisine vurduğu tekmeyi uygunsuz bulan Çinli soluğu yerde aldı.

Salak'ın karnını doyurmak için canının istediği her hangi bir şeyi parayla alacak tarafı yoktu. Aslında Salak'ın, Gültekin gibi dünyaya meydan okuyan bir kahramanın at uşağının herhangi bir şeyi parayla almasını da aklı kesmiyordu hani...

Ben vurur, kırar, geçerim deyip işin içinden çıkıyordu. Bu sebepten ilk rastgeldiği bir satıcının önünde durarak sepetlere müş-

terilerin iştahını kazanmak için konulan şeyleri gözden geçirmeye başladı. Dükkâncı da dükkânına yağlı bir müşteri geldi sanarak dışarıya uğramıştı.

Bir müddet için Salak yiyecekleri, dükkâncı da yağlı sandığı müşterisini hayran hayran seyredip durdular. Salak derin derin içini çekti:

- "Günahı beni böyle aç ve çıplak sokaklarda süründüren Başbuğun, Gültekin'in boynuna olsun!.." diye mırıldandıktan sonra aşağıya indi. Dükkâncı koştu. Başko'yu dizginlerinden yakaladı.

Salak kaşlarını çatıp yanaştı. Meydanda gördüğü ve pide, kuru et, pirinç haşlaması gibi eline geçirebildiği şeyleri avuç avuç karnına tıkıştırmaya başladı. Salak'in bu gayretini gören Başko da sert bir hareketle başını silkti. Sebze sepetlerine burnunu soktu.

Dükkâncı hayvanın dizginlerini çekmeye çalışırken biraz hayret, biraz da hiddetle Salak'a bakıyordu.

Salak şu dakikada dükkâncıya söz söylemek istese bile başarmasına imkân yoktu. Ağzına doldurduğu pirinç haşlamasıyla avurtları bir davul gibi şişmişti. Üstelik her iki avucu da incirle doluydu. Gözlerini döndürerek homurdandı.

Bu hareketiyle Çinliye Başko'yu hareketinde serbest bırakmasını anlatmak istiyordu. Çinli ona yaklaştı. Ellerini beline dayayıp Başko'yu gösterdi:

- Yani bu böyle her şeye başını mı sokacak?! diye bağırdı. Salak:

- "Ne bileyim ben?" der gibi yumruklarını havaya kaldırıp omuzlarını silkti:

Sonra yumruklarıyla karnını döverek:

- "Görüyorsun ki karnımı doyurmakla uğraşıyorum" demek
istedi.

Çinli hırsından önüne düşen örgülü saçını bütün şiddetiyle arkaya atarak bağırdı:

- Ya paraları kim verecek?! Bu arada avucunu da Salak'ın burnuna uzatmıştı.

Salak, Çinliye cevap verebilmek için ağzındaki yiyecekleri bir anda yutmak gibi zorlu bir işe giriştiğinden gözleri, faltaşı gibi açıldı. Ağzından tükürükler saçarak homurdandı:

- Ne parası?

- Ne parası olacak? Çin parası!.. Yediğin yiyeceklerin, atının yaptığı zararların parası!

- Biz bir şey yemedik!

Salak, bu sözleri söylemekle beraber, bir yandan da habire eline geçenleri atıştırıyordu.

- Ya bu dipleri gözükmek üzere olan sepetler ne?

- Tadına bakıyorum! Çeşnisini anlayacağım! Çinli Salak'ın biçtiği fiyattan daha zorlu çıktı.

Bir kere Salak'ı süzdü, gözüne kestirmiş olacak ki atıldı. Ellerine yapıştı. Belki aralarında zorlu bir dövüş olacaktı. Fakat bu arada Başko büyük bir sepeti devirmiş, başını içine sokmuş, habire yerden yere savuruyordu.

Çinli elinde olmayarak Salak'ı bırakıp haddini bildirmek için Başko'ya doğru koştu. Bu sefer elleri boş kalan Salak sepetlere hücum etti.

Bir çağ geldi ki, dükkâncı nereye koşacağını kestiremedi. Sanki dükkânını yağmada Başko ile Salak birbirleriyle yarışa girişmişlerdi. Başko'ya koşsa Salak, Salak'a koşsa Başko sepetlere aç kurt gibi saldırıyorlardı.
Hırsından bir deliye dönen dükkâncı:
- Yetişin, hırsız var! diye bağırarak dükkânın içine koştu, iri bir sopayı kapıp geldi.
Etraftan da sesi duyanlar koşuşmaya başlamışlardı. Kurtuluş yolunu kaçmakta bulan Salak, Başko'ya koştu. Fakat bu koşmada biraz geç kaldığından dükkâncının iri sopası omzunun üzerine, bü-

tün şiddetiyle indi. Biçarenin avurdundaki son pirinç taneleri bir ok gibi dışarıya fırladı.
Salak bu sopaya karşılık verecek durumda değildi. Bir sıçrayışta Başko'ya bindi, üzerine doğru koşuşan kalabalığı yardı, yıktı, geçti.
Kaçarken kendi kendine:
- "Ben çok ahlâksız, âdi, rezil bir hırsızım!" diyordu. "Bugünkü hareketimi Gültekin görmüş olsa elbette beni at uşaklığından kovar."
Sonra kendi kendini avutuyordu:
- "İyi ama, bir Başbuğ at uşağını aç, çıplak sokaklarda bırakırsa suç kimde?"
Omzu dayanılamayacak kadar çok acıyordu.
- Pis uğru! dedi. İki avuç pirinçle iki baş soğan için adama böyle vurulur mu? Ama alacağı olsun!..
Salak birdenbire irkildi, arkasından doğru bir ses geliyordu:
- Tutun! Kaçıyor! Yakalayın!
Salak, bütün tüylerinin diken diken olduğunu hissetti. Belki kendisini hâlâ kovalıyorlardı.
Daha arkasına dönmesine kalmadan atın bacakları arasına yıldırım gibi bir şey girdi. Salak iyi tanıdığı Asena'nın sevinç ulumalarını duydu.
Attan aşağı eğildi. Ağzında hatırı sayılacak kadar büyük bir kuru et parçası ile Asena, kuyruğunu sallayıp ona bakıyordu.
Anlaşılan Asena da Başko ile Salak gibi beleşten karnını doyurmanın çaresini ararken yakayı ele vermişti.
Yere doğru sarktı, sevgili hayvanını ensesinden tutup atın arkasına aldı, üçü birden bir rüzgâr gibi kaçtılar.
O sabah, daha gün doğarken Çinliler Siganfo önündeki "Ölüm Meydanı"na doğru akıyorlardı.

Yeni hakanjan Cong-Tsung ilk iş olarak bugün gücünü, zorluluğunu gösterecekti.
'"Ölüm Meydanı'nda, Çin'i, son senelerde iyice kötüleşen bir kocakarının keyfine bağlayanların kafaları koparılacaktı.
Bu sebepten şehrin "Ölüm Meydanı"na bakan kapıları açılmıştı.
O geceden beri her şey toplanmıştı. Meydanın çevresini cenkçiler sarmış, Siganfo Sarayından "Ölüm Meydanı"na giden kısa yolu çifte nöbetçiler tutmuştu. Kalabalığa karışarak şehirden çıkmayı cana yakın gören Salak da Çinlilere takılmış, meydana gelmişti. O devirde at kullanmak Çinliler için asilzadelik nişanıydı. Bu sebepten Salak'in altındaki cins ata bakanlar onu oldukça yüksek bir kahraman sanarak ön sıralara koymuşlardı.
Daha gün bir mızrak boyu bile yükselmeden "Ölüm Meyda-nı"nın çevresi dolmuştu.
Ortada tahtadan büyük bir kerevet yapılmıştı. Kafaları kopari-lacak olan suçlular bu kerevete çıkarılacak, elleri arkalarına bağlı yere diz çöktürülerek başları öne doğru eğdirilecekti.
Çinli cellâtlar, eğer suçlu sıkı durursa bu başı ensesinden bir vuruşta uçurmakta usta idiler, fakat kıpırdanırsa artık baş kopun-caya kadar, kulağına, kafasına, omzuna, inen kılıçlar ölüm yolcularını yerden yere çalar, acısı daha zorlu olurdu.
Gün yükselirken şehirden "Ölüm Meydanı"na gelen yolda önce cellâtlar gözüktü. Bellerinde eğri, keskin kılıçları parıl parıl parlıyordu. Çinliler cellâtlarını alkışlarla karşıladılar.
Artık meydan bir ölüm meydanından çok bir düğün meydanına benziyordu.
Gülen, şarkı söyleyen, yerfıstığı, kamış suyu satanlar sayısızdı. Salak çevresinde konuşulan laflara kulak kabarttı. En çok konuşulan sözler, yeni Çin İmparatorunun yiğitliği, cesareti, bilgisine dokunan sözlerdi.
Cellâtlar yerlerine geçtikten sonra daha sürekli bir alkış koptu. Çinlilerin yeni Hakanı geliyordu. Cong-Tsung altı Çinlinin taşı-

dığı bir tahtırevana kurulmuştu. Tahtın perdeleri siyah, sarı kalın ipekli kumaşlardan, püskülleri altın sırmadandı. Altın ve gümüşle her tarafına kakma süsler yapılmıştı. Çevresinde kırk mızraklı atlı gidiyordu.
Çinliler Cong-Tsung'u görmemekle beraber tahtırevanın içinde olduğunu bildiklerinden habire alkışlıyorlardı.
Sonunda kerevete Çin'in Yasalar Başbuğu çıktı. Okuyucularımız bu başbuğu çok iyi tanırlar. Bu kitabın başlangıcında, uğrular kendisini Karadere içerisinde parçalarken Gültekin yetişmiş, Yasalar Başbuğunu ölümden kurtarmıştı.
O zaman Gültekin, adını Başbuğa söylememişti. Başbuğ Gültekin sandığı bu tanınmaz kurtarıcısının biraz sonra kendi buyruğuyla kafası koparılacağını da bilmiyordu.
Önce iki boru öttü. Başbuğun sözlerini dinlemek üzere herkes sustu.
Yalnız Asena kulaklarını dikmiş, ileri atılmak istemişti. Ase-na'nın eski sahibinin kokusunu alıp coştuğunu kestiremeyen Salak:
- Uslu dur! diye seslendi.
Bu buyruğa uyarak Asena tekrar yere çöktü. Yasalar Başbuğu yeni Hakanın büyüklüğünden, Hakanın bağlı olduğu Tang sülâlesinin yüksekliğinden, Çin'e yaptığı iyiliklerden, Türkleri yalnız Tang oğullarının sindirebileceğinden tutturarak uzun bir söyleme sıraladı.
Sonunda Tang oğullarına kötülük eden, Çin'i bu kötü hale sokan on beş suçlunun kafalarının koparılacağını bildirdi.
Bu suçluların başında Si-Ye-U bulunuyordu. Çinli cenkçiler önce Si-Ye-U'ya yaklaştılar.
Si-Ye-U'nun korkudan rengi atmıştı. Gönlü bulanıyor, başı dönüyordu. Ölümden kurtuluş olmadığını biliyor, bir ayak önce bu korkuç uçurumu atlamak istiyordu.
Yasalar Başbuğu, Si-Ye-U'nun iplerini yokladı, tarttı, ensesine bir şaplak atarak cellâtlara uzattı:

- Alın bunu! dedi.
Herkesin gözü Si-Ye-U'ya takılmıştı. Hatta Salak bile onu tanımıştı:
- Yeni Hakanın ilk ve son doğru işini görüyorum galiba?., diye mırıldandı.
Bu kadar sene yanında çalışmış olduğu halde Si-Ye-U'nun kötü huyları onu sevmesinin önüne geçmişti.
Salakla beraber herkes cellâda verilen Si-Ye-U ile uğraştığından geride geçen, dönen dolabı seçemiyorlardı.
Si-Ye-U'yu cellâda veren Yasalar Başbuğu ikinci suçluya yaklaştığı zaman donup kalmıştı. Bu Gültekin sandığı kendi kurtarıcı-sıydı.
Gültekin'in bir kartal bakışını andıran gözlerini içinde duyan Başbuğ, bütün tüylerinin ürperdiğini hissetti.
Onu Gültekin sanmakla her halde aldanmıştı. Çünkü bu adam Gültekin olsaydı, bu kadar sessiz, sedasız kafası uçurulmaz, düğün, bayram edilir, dört yana haber salınırdı.
Halbuki ilerisini, Yasalar Başbuğundan çok iyi seçen Cong-Tsung böyle bir işin Gültekin'i elden kaçırmaktan başka bir işe yaramayacağını biliyordu. Gültekin'e yapılacak bir fenalık bütün Türklerin birleşip Çin'e akın etmelerine sebep olurdu. Gültekin'i sevenlerin, sayanların içinde Çinlilerden bile binlerce kimse vardı.
Yasalar Başbuğu, kendini ölümden kurtaran adamı kendi eliyle ölümün ağzına veremeyecek kadar erkek yaradılışlıydı.
- Burada ne arıyorsun sersem? diye homurdandı. Gültekin güldü:
- Görüyorsun! Ölmeye geldiğim belli değil mi? Yasalar Başbuğu sağına baktı.
Cellâtları Si-Ye-U ile uğraşır gördü.
Soluna baktı.
Hakan ve cenkçileri Si-Ye-U'ya bakar gördü.

Döndü, tekrar Gültekin'e baktı.
- Yavaş konuş aptal, dedi.
Gültekin, onun sözlerinden kurtulduğunu anlamıştı:
- Öyle ise çöz ellerimi, diye buyurdu.
Yasalar Başbuğunun gözleri bulandı. Bağlarını yakalayacağı bir suçlunun ellerini çözmek, Hakana karşı gelmek, belki de suçlu yerine kafası uçurulmak demekti.
Fakat kendisi de tam bir erkekti:

- Nasıl kurtulacaksın, çevren sarılmış, niye daha önce bana haber salmadın? dedi.
Gültekin:
- Ellerimi çöz, gerisine karışma! Öleceğimi nereden bilip sana bildireydim? Ben kendimi kurtarırım! dedi ve arkasını döndü.
Yasalar Başbuğu, Gültekin'i ensesinden tutup önüne çekti. Ensesine bir şaplak attı.
Belinden çektiği hançerle ipleri kesti. Fakat aynı çağda Gültekin onu bir çelmede yere yıkmış, elinden hançeri almış, ileri fırlamıştı.
Bir solukta kerevetin üstü karıştı, cellâtlar Si-Ye-U'yu bırakıp Gültekin'in üzerine koştular.
Burada Gültekin bir dev kadar iri olan cellâtbaşının karnına öyle zorlu bir kafa vurdu ki, biçare, bir dana gibi böğürerek ayakları havada kerevetten aşağıya uçtu, gitti.
Bu gürültü Salak'ın Si-Ye-U'ya takılan gözlerini Gültekin'e çekmişti.
Başbuğun cellât satırı altında olduğunu görünce bütün yiğitlik damarlarının kabardığını hissetti.
Salak'la birlikte bütün diğer gözler de Gültekin'e çevrilmişti.
Gültekin hançerini havaya sallayarak haykırdı:
- Burada bir başıbozuk gibi öldürmek istediğiniz adam bir Çinli değildir. Ben Türk'üm ve adım Asena oğullarından Gülte-

kin'dir. Bana kalkan eller kırılır, bana vurmak isteyen kılıçlar parçalanır.
Gültekin'in bu meydan okuyuşu, hele ismi, ortalıkta kopmak üzere olan karışıklığı bastırdı, bağıran sesleri sindirdi. Doğrulmak isteyen cellâtları yıktı.
Gültekin belki bu şaşkınlıktan faydalanarak, fırlar giderdi. Fakat bu işe içerleyen Cong-Tsung adamlarına:
- Tutun ve gebertin! Sözleri yalandır! diye buyurdu.
Cellâtlar, cenkçiler Gültekin'e doğru atıldılar. Bu sırada Salak'ın bacakları arasında Gültekin'i görüp tanıyan Asena da sahibine dokunulduğunu görmüştü. Korkunç bir uluma meydanı inletti.
Küçük bir eşek yavrusu kadar iri olan Bozkurt, bir ok gibi ileri atıldı. Önüne gelenleri yardı.
Cellât yamağının gırtlağına yapıştı, altına aldı. Kerevetin üzerinden bir karaltı yuvarlandı, uzun bir kan sütunu fışkırdı.
Gültekin de kerevetten aşağı uçurduğu cellâtbaşının satırını eline geçirmiş, yanma kimseyi yaklaştırmıyordu.
Koca cellâtbaşının bir vuruş için zorlu emekler verdiği satır Gültekin'in elinde fırıl fırıl dönüyordu. Gültekin'e yaklaşmak oldukça zorlu bir iş olmuştu.
Hele Asena, ağzında kan damlalarıyla dişlerini korkunç bir şekilde dışarıya çıkarmış, kafası ileride, sağlı sollu bir ölüm tırpanı gibi işliyordu.
Meydanın karışıklığına eklenen Asena ile Gültekin'in bu yiğitçe dövüşü Salak'ı da coşturmuş oldu. Birden kendini bir kahraman sandı, olduğu yerde duramayan Başko'yu ökçeledi:
- Haaayyyt!.. Dağda, taşta er komayan, dünyaya meydan okuyan koca cenkçi Salak bahadır geliyor! Çal kılıcını Başbuğ Gültekin, yettim!.. diye bağırdı.
Yaşadığı yıllarda hiç bir cenge girmeyen, sokak kavgalarından başka dövüş görmeyen Salak'ın böyle nara atarak yüzlerce Çinlinin arasına atla yarıp girmesi büyük bir kahramanlıktı.

O, bu sokak kavgalarında, çopulculuklarında çok dayak yemiş; kulağından, suratından, kaba etlerinin nazik yerlerinden birçok parçalar vermişti.
Fakat burada, bu dövüşte en ucuz kurtuluş, kafası koparılarak ölmekti.
Bununla beraber, Salak kendisini artık tam bir Türk saydığından, başbuğunun ve onun kurdunun kavga ettiği bir yerde durmayı yiğitlik ve at uşaklığı şanına yedirememişti.
Koca olmuş eski Türk cenkçilerinden duyduğu şekilde nara atıp ortaya girmişti.
Salak'in yersiz ve değersiz bir şekilde işe karışmasından Gül-tekin'e bir iyilik gelemezdi.
Fakat çevresindeki bütün gürültüleri bastıracak kadar sıtma görmemiş bir sesle çıkan:
- "Yettim Gültekin!.." narası Gültekin'e kadar gitmişti.
Gültekin yumruğunu Salak'ın seslendiği tarafa doğru sallayarak başını çevirince Başko'yu tanıdı. Meydan boşaldı.
Zorlu bir ıslık sesiyle Başko'ya bulunduğu yeri bildirdi.
Günlerden beri sahibini görmeyen Başko, ıslık sesini duyar duymaz gemi azıya alıverdi.
Biraz önce nara atıp meydana at süren zavallı Salak yavuz atın üzerinde tutunamaz oldu.
Yamyassı olup atın üzerine uzanı-verdi, titreyen ellerinin bütün kuvvetiyle atın yelesine yapışmıştı.

Tepesi üstü yere düşüp beyninin patlaması hiçten bile değildi.
Başko şaha kalkıp kişneyerek, zorlu çifteler savurarak yol açtı. Cellât kerevetinin yanına geldi. Burada Gültekin bir sıçrayışta atının üzerine atılıverdi.
Salak can kaygusuyla .birlikte heybe gibi asılıp kaldığı atın üzerine sımsıkı yapışıyordu.
Başko'nun dizginlerine yapışıp gücünü yükselten Gültekin de atın karnını mahmuzladı.
Sahibinden hiç görmediği bu acı vuruştan işin önemini kavrayan akıllı hayvan, meydanı bir kere döndü.

Bu dönüşle ortalıkta geniş bir yer açıldı. Şimdi çevresini saran yüzlerce Çinlinin arasında Gültekin kaşlarını çatmış, yıldırım gibi atını döndürüyordu. Fakat bu çemberi yarması çok zordu. Ne yapacaktı?
Çevresini süzdü. Cong-Tsung'un arabasını gördü: Yumruğunu o tarafa doğru sallayarak:
- Benimle uğraşmak isteyenler benim kadar kuvvetli olmalıdırlar! diye haykırdı.
Sonra atının yelesine kuvvetli bir şamar vurdu. Başko kişnedi.
Gültekin, dizginleri bıraktı, kalabalığa doğru yıldırım gibi sürdü. Mahmuzlarını, zavallı hayvanın karnını kanatacak kadar sıkı olarak çarptı.
- Haydi Başko! Göreyim seni kendini göster! diye bağırdı.
- Tutun, kaçıyor! diye bağırmakla beraber korkudan yere sinen Çinlilerin, hayret ve dehşetle açılan gözıeri önünde Başko, bu insan setinin üzerinden aştı, kanatlanmış bir kartal gibi uçtu; öbür tarafa düştü. Sendeledi. Fakat hemen kendini topladı. Kalktı. Tekrar koşmaya başladı.
Çinliler kendilerine gelip de geri döndükleri zaman teeyyyy... uzaklarda bir toz bulutu gidiyordu. Başko değerini ortaya koymuş, hiç bir atın aşamayacağı bir insan setini aşmış, sahibini kurtarmış, dosta, düşmana parmak ısırtmış, adının tarihlere, taşlara altın harflerle yazılmasına hak kazanmıştı.
Yeni Hakan Cong-Tsung için bu hal hakikaten korkunçtu. Gültekin, kendisinden kuvvetli olmadığını, onun yüzüne karşı haykırmış, atını, onu tutmak isteyenlerin üzerinden aşırarak boyunu göstermişti.
Her ne olursa olsun, Gültekin'in yakalanması lâzımdı. Cellâtları, Si-Ye-U'yu, anasını, her şeyi unuttu.
- Tutun bu edepsizi! diye haykırdı.
Çin cenkçileri atlarına atlayıp uzaklarda gittikçe ufalan Başko'nun ardına düştüler.

Fakat, kendileri de pekâlâ biliyorlardı ki, günde "bin li" yol aldığını tarihlerin bile yazdığı, koşusunu, sıçrayışını öve öve bitiremedikleri Başko'ya yetişmek olacak iş değildi.
Bu karışıklıkta, Başko'nun akıllara durgunluk veren sıçrayışı Si-Ye-U'nun da canını kurtarmıştı.
Karışıklığı görüp kendisini kimsenin arayıp sormadığını sezen Si-Ye-U, bir sıçrayışta halkın arasına karıştı. Ölümlerden kurtulmanın verdiği sevinçle bir deli gibi kırlara doğru koştu.
Korkusundan arkasına bakmak bile aklına gelmiyordu. Koşarken belki cayarlar da gene kendisini cellât satırının altına alırlar diye ne Gülte-kin, ne de Cong-Tsung için sinesinde beslediği öcü ortaya koymuyor, şimdilik yalnız ölmek istemiyordu. Ağlaya ağlaya, sevincinden şarkılar söyleyerek kaçıyordu.

MEÇO HAN

MEÇO Han çadırında bir gidip bir geliyor, eline ne geçerse yere fırlatıyor, kırıyordu.
Hakan artık çekilmez bir adam olmuştu. İlk zamanlardaki o cesur, temiz kalpli Hakanın yerine şimdi kocamış, kan dökmekten hoşlanır, kinci, kıskanç, huysuz bir adam gelmişti.
Hakanın şu anda eline geçen kırılmaktan, karşısına gelen parçalanmaktan kurtulamazdı.
Hal böyle iken çadırın kapısı açıldı. Gültekin içeriye girdi.
Ellerini karnı üstünde kavuşturdu. Amcasının karşısında, başı yerde, saygıyla durdu.
Bütün duruşunda, büyüğünün karşısında terbiyesini bozmak istemeyen bir çocuğun sessiz hali vardı.
Hakan, çatık kaşları altında birer kıvılcım gibi parlayan kuru gözlerini ona dikti:
- Ne vakit geldin? diye bağırdı.
Bu sözlerde acı bir şey yoktu. Fakat sesin tonunda öyle bir sertlik vardı ki, başka birisi bu çeşit bir sesle Gültekin'e bir şey sormuş olsa, en ucuzundan, kafası kırılırdı. Ayrıca, artık Gültekin de azarlanacak çocuk çağında değildi.

Bununla beraber, Gültekin irkildi, sendeledi. Sonra gene terbiyeli duruşunu bozmadı, yutkundu. Zor işitilebilecek kadar kuvvetsiz bir sesle:

- Dün geldim Hakan! dedi.
- Ne yaptın?!
- Suğdakları, Tangutları, Altıçöpleri yendik, mallarını yağma ettik, askerlerini, çocuklarını sürdük, getirdik, bayrağımıza köle ettik.

Gültekin'in bu yeni kazancı Hakan için büyük bir şeydi.

Böyle olmakla beraber, bu büyük cengi Gültekin övünmeden anlatıyordu. Bu kazancı kendine değil, amcasına mal ediyordu.

Fakat Hakan artık kocadığını, ordunun, halkın ve hatunlarının kendisinden hoşnut olmadıklarını seziyordu.

Ordu, kadınlar gibi, kuvvetli erkek istiyordu.

Başka bir zaman olsa bu sözleri Hakan büyük bir sevinçle karşılardı. Şimdi artık kendisine güvenemiyor, herkesin sevgisini, güvenini kaybettiğini hissediyordu.

Gözlerinde bir ışık belirir gibi oldu, sonra gene söndü. Kaşları çatıldı, alnı buruştu.

Gültekin'in kendisine ettiği iyilikleri sağda, solda, günbatısın-da, gündoğusunda kazandığı cenkleri, eşsiz, akıllara durgunluk veren cesaretini fedakârlığını unutuvermişti.

- Yang Çe-U'yu gördün mü? dedi. Gültekin sarardı.

Hakanın ne demek istediğini anlamıştı. Adı Çinliye benzeyen bu; Yang-Çe-U Hakan'ın oğlu idi, bugün Siganfo Sarayına yeni Çin İmparatoru Cong-Tsung'a el öpmeye gidiyordu.

Cong-Tsung anasının elinden Hakanlığı alır almaz Türklerle kavgaya girişmişti.

Bunun üzerine Türk orduları, Çin şehirlerinin karşısında gözükmüşlerdi.

Çin Hakanı, Türk ordularının karşısına başbuğlarından Şa-Ça-Çung-İ'yi çıkarmak istediyse de, Çin ordusu yenildi, binlerce ölü, yüzlerce esir verip geri çekildi.

Türkler, Tuce-Çe-O ülkesini kapladılar, ele geçirdiler. Çinliler hayvanlarını, mallarını sürdüler, kendi ülkelerine getirdiler.

Çin imparatoru, Türkleri kuvvetle yenemeyeceğini anlayınca işi kancıklığa vurdu.

Meço Han'ın başını getirecek olanlara at yüküyle altın, nişan, ad vereceğini her yana bildirdi. Anasının zamanında olduğu gibi bu iş de boşa çıktı.

Ne Çinliler arasından bir kahraman, ne de Türklerin arasından bir alçak çıkıp bu işi becerebildi.

Meço Han'ın, Gültekin, Bilgç Tekin gibi iki yılmaz başbuğu, dört yüz bin atlı cenkçisi, sağdan, soldan on bin "li" uzunluğunda bir memleketi vardı. İşte tam bu sıralarda Çin'den gelen Gültekin'i, kardeşi Bilge ile birlikte cenge göndermişti.

Türklerin başka taraflarda cenk etmelerini fırsat bilen Cong-Tsung, başbuğu Çin-Yuen'i, Örf üs ülkesine gönderdi. Çinliler Go-bi Çölünün güneyinde dörder yüz li aralıkla üç kale yaptılar.

Çinliler bundan başka, Türklerin Çin'e yapacakları akınları vaktinde öğrenebilmek için hudut boyunda bin üç yüz kule kurdular.

Bu kulelere işaret kuleleri diyorlardı. Bu kulelerde oturan Çinliler, Türkleri gözlüyorlardı. Eğer Türklerin halinden bir akın yapacakları anlaşılırsa ateş yakıp birbirlerine duyuracak, ordularının ve Çinlilerin apansız basılmalarının önüne geçeceklerdi. İşte bu yeni kuleler Meço Han'ın yüreğini çürütmüş, Çin İmparatoru Cong-Tsung'a haber salarak kendisine Çinli bir Prenses, yani İmparatorun ailesinden bir kız gönderilmesini, barışmalarını istemişti.

Öteden beri Çinliler, Türk hakanlarını kuvvetleriyle yenemez-lerse, Çin prenseslerinin çekik badem gözleri, kıvrak belleriyle İmparatorluğa köle etmeye çalışırlardı. Ya "sana güzel bir saray kızı vereceğiz" diye avuturlar, Çin'e akın etmenin önüne geçerler; ya-

hut, çok sıkışırlarsa, prensesi gönderir, temiz Türk ailesinin arasına soktukları bu fettan ve oynak kızlarıyla Türk beyzadeleri arasına fitne sokarlar, Türkleri birbirine düşürürler, ad ve huylarını soy-suzlaştırırlardı.

Sonra da bu gözcülerinden Türk beylerinin en çok birbirlerine düştükleri zamanı haber alır, o zaman Türk ülkesine yüklenip Türkleri mağlup ederlerdi.

Bu sefer de Cong-Tsung, Meço Han'ı kandırmak için Sung Kralının kızını kendisine vereceğini bildirmiş, prensesin adını Kin Şan1 prensesi koyduğunu, çok kurnaz bir elçisi ile Hakan'a bildirmişti.

Kurnaz elçi, Hakan'ın ağzından girmiş, burnundan çıkmış, prensesin çekik gözlerinin güzelliğinden, boyundan, uzun kara saçlarından, yuvarlak kalçalarından, kaz göğsünden, ince belinden saatlerce bahsetmiş, kart Hakan'ı yüzünü görmediği bu prensese âşık etmişti.
Bundan sonra Türk Hakanı artık ilerisini, Türkeli'nin saadetini bu prensesi almakta görmeye başlamıştı. Bu Çinli prensesi alırsa Türk milleti güneşe kavuşacaktı.
İhtiyar Hakan'ın, genç Çin prensesinin hayali aklını başından almaya yetmişti. Kazara kendisi gelirse neler olmazdı.
Hakan, prensese hemen kavuşmak için bir Türk Hakanı olduğunu, ağırbaşlı bulunması gerektiğini unutmuş, Cong-Tsung'a teşekkür için oğlu Yong-Çe-U'yu göndermeye karar vermişti.
İşte Yong-Çe-U'nun Siganfo sarayı yoluna çıkışından bir gün önce cenkten gelen Gültekin ile Yong-Çe-U arasında bu işin sözü geçmiş; Gültekin, bir Türk beyinin bir Çin kızına boyun eğmeyeceğini, temiz Türk ailesi arasına bir Çinlinin giremeyeceğini çok sert bir dille belirtmişti.
Buradan Çin saraylarına etek öpmeye giden Yong-Çe-U, Gültekin'e ileri geri söz söylemek istemiş, fakat suratına müthiş bir şaplak yediği gibi, biraz daha dayanırsa, yere yatırılıp bir temiz de

1 Kin Şan, Altın dağın ismidir.

dövüleceğim anladığından, koşmuş, Hakan babasına işi anlatmış, Gültekin'in cezalandırılmasını istemişti.
Gültekin gözü pek, cesur, temiz yürekli bir kahramandı.
Dostu, düşmanı Gültekin'i severdi. Sert olmakla beraber altın bir yürek taşırdı. Bu sebepten Hakan, Gültekin'in arada bir şuna buna kötek atmasına, ileri geri konuşmasına pek aldırmazdı.
Fakat bu sefer şamar yiyen oğlu idi. Karşılaşılan iş de kendi işi. Gültekin onun almak istediği Çinli prensesi geri çevirmek istiyordu. İhtiyar Hakan bu genç prensesten olamazdı.
Bu sebepten Hakan, Gültekin'e:
- Yong-Çe-U'yu gördün mü? demekle onun niçin tokatlandığını sormak istemişti.
Gültekin bunu anlamamış gibi:
- Gördüm Hakan! dedi.
Hakan'ın gözleri döndü. Ayaklan yere vurdu:
- Benim oğlumu benden başkası tokatlayamaz! diye haykırdı.
Gültekin'in gözleri yaşardı. Rengi kül oldu. Fakat kendini tuttu. Hakan onun büyüğü idi. Bir büyüğüne karşı gelmek bir Türk gencine yaraşmazdı. Hakan'a karşı gelirse Türk ulusunun ikiye, üçe ayrılmasına sebep olacak, kendi babası Kutlu Han'ın kurduğu büyük Göktürk Hakanlığı dağılmış olacaktı. Bu sebepten çok yavaş bir sesle:
- Büyüğü olduğum gibi bir suçunu da gördüğümden dövmüş olabilirim amca! dedi.
Gültekin amcasına "Hakan" derdi. Yıllardan beri bugün "Amca" diyerek kendisine hakaret edenin amcası olduğu için katlandığını anlatmak istiyordu.
Meço Han, Gültekin'den bir kavga bekliyordu.
Onun böyle alttan alarak, "Amca" demesinden, kendisinden korktuğunu sandı. Büsbütün diklendi:
- Sen ne zaman büyüdün, adam oldun da benim işlerime karışıyorsun? dedi.

Gültekin sendeledi:
- Hakanın işine kimse karışamaz! dedi.
- Oğluma Siganfo'ya gitmemesini söylemişsin!
- Evet. bir Türk'ün, bir Çinli karşısında eğilmeyeceğini anlattım. Anlamak istemedi, dövdüm.
- Eğilen benim, önünde eğildiğim kimse de Yüce Çin Hakanıdır. Bu benim isimdir, kimse karışamaz.
- Sen Türk Hakanısın! Senin eğilmen bütün Türk ulusunun eğilmesi demektir. Türk ulusu ise değil bir Çin Hakanına, sırasında cihana bile boyun eğmez!
Hakan kıpkırmızı kesildi. Bütün kanı tepesinde kaynıyordu. Gültekin, oğlu gibi onu da tahkir etmişti. Onu tokatlamak için elini kaldırdı. Fakat Gültekin yerinden bile kıpırdamıyordu.
Vurmadı. Koştu. Çadırın kapısına doğru giderken:
- Kim var orada? diye haykırdı.
Bir cenkçi içeri girdi. Emir bekledi. Hakan:
- Çinli elçiyi buraya getirin! dedi.

Meço Han'ın kafasına "Çinli Prenses" düşüncesini sokarak Hakanı serseme çeviren kurnaz elçi içeriye girdi.
Bir bakışta Hakan ile yeğeni arasında geçen meseleyi kavradı. Başardığı işi Gültekin bozabilirdi. Bu işe devam, Gültekin'den, Hakan'ı ayırmak demekti.
Bu sebepten büyük bir tabasbusla yerlere kadar eğildi. Hakan:
- Beri gel! diye haykırdı. Söyle bakalım Çin Hakanı bana bir prenses verecek midir?
Çinli başını yerden kaldırmadı:
- Kin Şan Prensesi kokular süründü, yıkandı, tarandı, Hakan'ın buyruğunu bekliyor!
- Çin Hakan'ı bu prensesi bana niçin veriyor dersin?

- Sadakatiniz ve kardeşliğinizin nişanı olarak?
- Beni ne sanıyor?
- Bir cenk ve dostluk yoldaşı!
Hakan mağrur bakışlarını Gültekin'e çevirdi:
- "Gördün mü?" demek istiyordu.
Fakat Gültekin, elçinin yanında amcasına karşı başkaldırmayı, cevap vermeyi doğru bulmadığından yerinden bile kımıldamamış, gözlerini bile oynatmamıştı.
Çinli bu durumdan faydalanarak Gültekin'e en büyük darbeyi vurmak istedi:
- Çin Hakan'ı haşmetli Cong-Tsung da sizden bir prenses diliyor. Kardeşlik bağını böylelikle daha sıkı bağlamak istiyor! dedi.
Hakan'ın gözleri parladı:
- Derhal göndeririz! dedi.
Elçinin artık çıkması lâzım geliyordu. Geri geri çekildi ve çıktı. O zaman Hakan, Gültekin'e döndü:
- Gözlerinle gördün, kulaklarınla duydun, dedi. Çin Hakanı önünde eğilmiş bir Türk yoktur. Belki dost iki Hakan vardır.
Gültekin bu sözlere cevap vereceğine:
- Türkeli'nde Çin Hakan'ına verilecek bir Türk prensesi yoktur! diyerek çok garip bir söz söyleyiverdi.
Bu söz, Hakan'ı çıldırtmaya yetmişti. Ayağını yere vurdu:
- Ulufer'de, Cong-Tsung'un gözü vardır, kendisine göndereceğim. Söz de vermiştim!
Gültekin kendini tutamayıp haykırdı:
- Ulufer hiç bir yere gidemez!..
Bu söz Hakan'a karşı bir başkaldırma idi. Hakan buyuruyor, Başbuğ dinlemiyordu.
Meço Han, Gültekin'in yakalanması için tekrar çadırın kapısına doğru koştu:

- Kim var? diye gene haykırdı. Fakat bu sefer kimseler gözükmedi. Koştu, çadırın kapısını kendisi açtı. O zaman elinde olmayarak titredi. İki adım geriledi.
Çadırın önünde kaşları çatılmış, sağ eli kılıcını sıkmış olan Gültekin'in kardeşi Bilge Tekin1 duruyordu. Çadırın çevresinde sayısı bini aşan cenkçi, kaşları çatılmış, elleri kılıçlarında olacağı bekliyorlardı. Hakan o zaman kendisinin Türk ordusu üstünde bir Gültekin kadar bile söz sahibi olmadığını anlayıverdi. Vereceği buyruk dinlenmeyecekti.
Hakan'ın Gültekin'i çadırına çağırıp haşladığını duyan cenkçiler koşmuşlar işi kardeşi Bilge Tekin'e haber vermişlerdi.
Kardeşini canından çok seven Bilge Tekin de koşarak çadırın önüne gelmiş, Hakan'ın ne yapacağını beklemeye başlamıştı. Ordu, bugünlerde her şeyden şüphe eden, her şeye sinirlenen bu ko-camış Hakan'dan soğumuş, bütün sevgisini kendilerini zaferden zafere koşturan bu iki kardeşe bağlamıştı. Bu sebepten Bilge Te-kin'in koştuğunu gören ordu da peşinden yürüyüvermişti.
Hakan, çadırı açar açmaz, bir bakışta bunu sezdi. Cellâda:
- "Gel, Gültekin'i al!" dediği anda kendi başının uçurulacağını da sezdi.
Hakan bunu anladığı gibi, Gültekin ve kardeşi de Hakan'ın düştüğü fena durumu kavramış bulunuyorlardı.
Burada Hakan'la çarpışmak yeni kurulan Türk devletinin parçalanması demekti. Bu sebepten memleket sevgisini kendi gururlarına kurban etmek istemeyen iki kardeş de büyük bir saygıyla Hakan'ın önünde yeniden eğildiler.
Bilge Tekin:

- Buyurun, Hakan! dedi.
Hakan için yapılacak hiç bir iş yoktu. Bir kardeşe diğer kardeşini öldürmek için buyruk verecek değildi ya...
- Pasimiler başkaldırmış. Üzerlerine gidiniz, kalkan başlarını kesiniz! Bayrağımızın önünde diz çöktürünüz! dedi.
1 Sonradan Bilge Han adiyle hakan olan kahraman.

HAKAN'IN ÖLÜMÜ

Meço Han'ın son akıllı emri bu buyruk oldu. Bilge Tekin İsa'dan sonra 712 yılında Pasimilerin üzerine yürüdü, üst geldi. Çin üzerine yürüdü. Başbalık'ta altı cenk verdi, altısını da kazandı. Çinlilerin bu sırada başına geçen Yong-Tsung, Meço Han'a Çin'e hücum ettiği için artık prensesi vermeyeceğini, Cong-Tsung'un söz verdiği Kin Şan Prensesinin başkasına verildiğini bildirdi. Görmediği prensese âşık olan bunak Hakan sanki elinden karısı alınmış gibi serseme döndü. Oğlunu tekrar Siganfo'ya gönderdi. Yeni Hakan'a yalvarttı, yakarttı. Ağladı, sızladı. Nişanlısını istedi.
Bu sırada Gültekin'le kardeşi Karluklarla cenk ettiler; yenildiler. Tekrar Çin'e akın ettiler. Çin Başbuğu Çaça Seugu'nun seksen bin kişilik ordusunu darmadağan ettiler. Gültekin'in sevgili atı Başko ve daha üç at bu cenkte vuruldu. Gültekin'in cesareti, bilgisi Türk ordusunu kurtardı. . Fakat Hakan'ın ahlâksızlığı, bir Çin prensesi için Vang'a[1] yalvarması bütün Türk beylerini kendisinden soğutmuştu. Damadı
1 Vang Çin hükümdan demektir.

Ven Kiyen Setayı, kabîleleriyle birlikte, Türk ülkesini bırakıp Çin'e sığındılar. Koralılar, Adizler Çinlilere boyun eğmeye mecbur kaldılar. Büyük Göktürk Hakanlığı parça parça oluyordu. Bütün bunlara rağmen, iki kardeş amcalarının yanından ayrılmıyorlardı.
Bu çağda Tola nehri yakınlarında yerleşen Bayirkolar da baş-kaldırdılar.
Meço Han, artık yalnız kalmak üzere olduğunu anladığından büyük bir ordu topladı.
Bayirkoların üzerine yürüdü.
Kendisi eski bir komutandı. Fakat Gültekin'i de yanına istemişti.
- Bütün ulusum yavaş yavaş Çin'e sığınıyor; beni bırakıyor, dedi Bayirkolara bir ders vermek istiyorum, benimle gelir misin?
Önce de söylediğimiz gibi, Gültekin yurdunun, Türk ilinin iyiliğini kendi gönül oyunlarına kurban etmeyecek kadar temiz yürekli bir kahramandı.
Bayirkoların başkaldırmasına amcasının kötü hülyalarının sebep olduğunu biliyordu.
Fakat sesini çıkarmadı.
- Başım amcam Hakan'ın yolunda kurban olsun, kılıcım Hakan'a ve bayrağıma hizmet etmek için bekliyor! dedi.
Bu sözler bile Meço Han'ı yumuşatmadı. Gültekin'in kendisinin bir Çinli prensesi almasının önüne geçtiğini bir türlü unutamı-yordu.
Çin imparatorunun kızı vermemesine, Gültekin'in sert sözlerinin ve Ulufer'i göndermemesinin sebep olduğunu sanıyordu.
Türki Toragun'da, Gültekin, amcasıyla birlikte Bayirkoların üzerine yüklendi. Gültekin'in girdiği bir cenkte Türk ordusu yağıdan yüz çevirmezdi.
Onun atılışı, onun at sürüşü, onun kılıç çalışı düşmanı yıldırır, orduyu coştururdu.
Türk cenkçileri Gültekin'in en önde cenk ettiğini görünce her zamanki gibi coştular. Bayirkoları çil yavrusu gibi dağıttılar.

Hakan, eline ne kadar Bayirkolu geçtiyse hepsini boğazlattı. Türk Hakan'ına yakışmayacak bir şekilde, "aman!" diyenlere bile göz açtırmadı, kafalarını ezdi.
Bayirkoların dokuz oymağı hep birden yok olmuş, tuğlan yere uzatılmış, sancakları suya düşmüş, çadırları yıkılmıştı.
Meço Han malları, hayvanları toplattı. Gültekin'i çağırdı.
Yaptığı çengin şiddetinden, Gültekin'in yüzü ter ve tozla korkunç bir şekil almıştı.
Elbiseleri parça parça, başı açık olduğu halde Hakan'ın yanına çıktı.
Ayakta zor durabiliyordu. Hakan'ın önünde diziyle yeri dövmekten geri kalmadı.
Hakan, kazandığı çengin büyüklüğünün verdiği sevinç içinde coşmuştu.
Kendisine bu cengi Gültekin'in kazandırdığını, kanını dökerek kendisine hizmet ettiğini düşünmek bile istemiyordu. Yalnız:

- Sağ ol Gültekin! dedi. Sonra sözün arkasını getirdi:
- Ben ormandan gideceğim; sen malları, hayvanları al, yurda dön!
Gültekin dayanamadı:
- Hakan yalnız dönmesin. Kılıcımızla kendisini koruyalım! Birlikte gidelim, dedi.
Bu sözler koca Hakan'a ağır geldi. Gültekin'in bu cengi de kendi kılıcının zoruyla kazandığı, artık kendisinin kocadığını anlatmak istediğini sandı.
- Hakan'ın kimsenin kılıcına ihtiyacı yoktur. Ben ormandan gideceğim, sen dediklerimi yap! dedi.
Gültekin amcasına hiç bir sözün para etmediğini anlamıştı. Hakan artık ne yaparsa yeğeninin fedakârlığını, temizliğini görmeyecek kadar kocamış, kötülemişti.
Boyun eğdi, çıktı.

O akşam, Meço Han, yanında dört şaklabanı olduğu halde, zafer sarhoşluğu içinde yalnız başına ormandan geçerek yurduna doğru gidiyordu.
Sabahki kazandığı zafer başını döndürmüştü. Kendisini her şeyi yapabilecek kudrette zorlu bir kahraman sanıyordu.
Şaklabanları Hakan'ı eğlendiriyor, bu yeni zafer üzerine Çin imparatorunun, prensesi artık yola çıkardığını anlatıyordu.
Fakat orman içinde sabahki cenkten kaçıp saklanmış sekiz Bayirko vardı. Bunlar ağaçlar arasından kırbacıyle dalları kopartarak, kahkahalarla gülüp gelen Hakan'ı görünce sevinç ve şaşkınlıklarından donup kaldılar. Kendileri için öç alınacak çağ gelmişti.
Hemen pusuya yattılar, oklarını gerdiler. Hakan tam kendi hizalarına gelince oklarını yolladılar.
Yıllardan beri koca Türk ilini titreten Hakan:
- Aman! diye bağırabildi, elleri titredi. Ayakları gevşedi.
Atından aşağı tepesi üstü yuvarlandı. Hakan'ın vurulduğunu gören şaklabanları pusuya düşürüldüklerini anlayınca ters yüzüne dönüp kaçtılar.
Bayirkolar Hakan'ın yere düştüğünü, arkadaşlarının da kaçtığını görünce korkacak bir şey kalmadığından, üzerine çullandılar.
Ok Hakan'ın omzunu delmişti. Yarası ağır değildi. Fakat düşmanlar üzerine çıkıp da karnına diz basınca her şeyin bitmek üzere olduğunu anladı.
Gözlerini açtı. Çok zayıf ve acıklı bir sesle:
- Bana kıymayın! Acıyın bana! diye ağladı.
Bu seste ne genç Meço Han'ın koca Çin'e meydan okuyan gür kahraman sesinin gücü, ne de dosta, düşmana diş gösteren kocamış Meço Han'ın sert, yırtıcı sesinin iradesi vardı.
Bu seste ölen bir insanın, ölüm karşısında titreyen korkusundan izler vardı.
Bayirkolu eski Hakan'a acımadı. Onun da bir saat önce kardeşlerini hiç acımadan kılıçtan geçirdiğini düşündü. Bıçağını çekti.

- Meço Han! dedi. Sen kana susamıştın! Sana şimdi kendi kanını bol bol içireceğim. Gör ki ölüm ne zorlu şeymiş!
Hakan'ın kafasını geri çekti, bir bıçakta kopardı.
Bu kopan kelle ile Birlikte Hakanlığı da parçalanmış oluyordu.
Bir Çinli prensese kavuşmak için bir Çin imparatoru önünde eğilmek küçüklüğünü gösteren Hakan'ın başı birkaç sene önce kendisini Hakan tanıyanlar tarafından kesilmişti.
Bayirkolar kesilmiş başı Çin Elçisi Hu-Ling Tsiyuen'e gönderdiler.
O da yeni İmparator Yong Tsung'a gönderdi, büyük bir cenk kazancı gibi. Hakan'ın kesik başını Siganfo Sarayının kapısına çivilediler.
Türk ulusu yeniden uçuruma doğru gidiyordu. Türk ulusu yeniden parçalanıyordu.
Gültekin amcasının başsız cesedini ormandan kaldırdı. Büyük bir törenle gömdürdü.
Amcasının bütün kötü huylarını kocayınca meydana vurduğunu, gençliğinde Türk ulusu için çok çalışmış bir Türk büyüğü olduğunu unutmamıştı. O nankör değildi.

BİLGE - HAN

Bilge Tekin, Meço Han ölür ölmez, eski Hakan'ın kötülüklerinden yılarak parçalanmak üzere olan Göktürk Hakanlığını yeniden kurmak gibi çok büyük ve zor bir görevle karşılaştı.
Babalan Kutlu Han'dan, Göktürk Hanlığının kendilerine kalması lâzım gelirken, o zaman çok küçük olduklarından, Gül ve Bilge Tekinler amcalarının Hakan olmasını doğru bulmuşlardı.
Fakat şimdi büyümüşlerdi. Hakanlığı onlar istiyorlardı.

Meço Han'ın oğlu Tosi ise, babası sağ iken Küçük Han diye anılmış olduğundan, Hakanlık tacının kendisine lâyık olduğunu sanıyordu.
İlk çarpışmada birlikte çalışan Gültekin ile Bilge Tekin, Meço Han'ın oğlu Tosi'nin ordusunu ve kendisini yokettiler.
Türk ulusu parçalanmaktan kurtulmak için zorlu bir Hakan bulmak lâzımdı.
Bilge Tekin, kardeşi Gültekin'in, küçük yaştan beri gösterdiği kahramanlıklara bakarak onun Hakan olmasını, Tosi'yi öldürenin de Gültekin bulunduğuna göre hakanlığın da onun hakkı bulunduğunu ileri sürüyordu.
Kahraman Gültekin ise, tarihin daha eşini yapraklarına geçirmediği temizyürekli bir erkekti.

O da hakanlığı ancak kardeşinin kurtarabileceğini sanıyor, kendi yerine Bilge Tekin'in Hakan olmasını istiyordu. Ben kavgacıyım, kırgız ruhluyum, o Hakan ruhlu idarecidir diyordu.
İki kardeşin bu hakanlığı diğerine vermek istemek şeklindeki fedakârlık yarışı çok uzun sürdü. Türk Hakanlığının senelerce boş kalması doğru değildi. Sonunda Gültekin sözünde üst geldi. Bilge Tekin, "Bilge Hakan" adiyle Türk Hakan'ı oldu.
Bilge Han Orhun nehri kenarında Koşuçaydam'da bir bark1, büyük bir anıt yapmıştır. Sarı kâğıt yapraklan üzerinde saydığım Gültekin'in kahramanlıkları burada taşlar üstünde de yazılıdır. Oradan alıp romanlaştırdım.
1 Bark: Anıt, üstü kapalı yer.
ORHUN BARKI YAZILARI
»ütün Türk ulusu!.. Senin kanından gelmiş, senin adiyle ^övündüğün ve daha yıllarca da övünebileceğin Türk kahramanı Gültekin'in adını yaşlaştırmak için kardeşi, Orhun'da bir bark yaptı. Bunun üstüne taştan yapraklar kazdırdı. Burada Gültekin'in hayatı o kadar büyük sözler, coşkun satırlarla yazılmıştır ki, ben kalemimle bu kahramanlık destanını küçültmekten korktum.
Ey okuyucu! Seni Orhun barkının bulunduğu yere götüreyim, Gültekin'in heykelini gör, yazıları sen oku! İşte yazılar:
"Oğuz beyleri! Türk ulusu, dinleyiniz! Yukarıdan Tanrı ezmeden, aşağıdan yer çökmeden, ey Türk ulusu, ülkeni, yasaklarını kim bozdu? Türk ulusu tövbe et! Baş eğerek yükselttiğin Hakan'ını güzel yurdunu aldattın. Kötülüklerinle, fenalıklarınla, özgür yaşadığın güzel yurdu tutsaklar yurdu edip kirlettin. Yabancı komşuların amaçlarına uşaklık ettin. Kendi yurdundan kaçıp düşmanlarının yanma sığındın.
"Türk ulusunu dağıtıp sürmek için mızraklar nereden, geldi?Onları getiren sen oldun."
"Ey ünlü Ötüken ormanının ulusu! Çin'e kaçtınız! Varanlarınız vardı, kalanlarınızı sığındığınız Çinliler öldürdü.
1 Ötüken: Türklerin ana yurdu ve Hakanların yayladıkları ormandır.

Kaçtığınız yerde sizi uşak yaptılar. Kanınız su gibi aktı. Kemikler dağ gibi yığıldı. Bay oğlun kul oldu. Temiz kızın gön oldu. Korkaklığından, bilgisizliğinden amcam Hakan uçtu, gitti. Artık adın değişti, Çince ad aldın.
"Amcan Han ölünce Türk ulusu büsbütün parçalandı. Akağım Kağan uçuruma uçtuk da inim Gültekin yedi yaşda geldi.
"Amcamın oğlu Küçük Han bize başkaldırdı. Tanrının yardımıyla Hakan oldum. Babam hanı, ulusunun adı, ünü bitmesin diye beni Hakan yaptı.
"Ben yoksul, fakat ışığı yeri göğü aydınlatan bir ulusa Hakan oldum. Karnı aç, sırtı çıplak, dilini, yurdunu unutmuş yoksul ve dağınık, fakat ışığı gözler kamaştıran bir ulusa Hakan oldum.
*
"Kardeşim Gültekin Hakanlığı istemedi. Benimle söz-leşti, babamızın, amcamızın üzerinde çalışmış oldukları büyük Türk ulusunun da adı, ünü yeryüzünden silinmesin diye gece uyumadık, gündüz oturmadık; küçük kardeşim Gültekin, iki başbuğ ile birlikte, bitecek ayrılığı birleştirdik, gerek birbirlerine, gerek bana karşı ateşle su gibi olmalarının önüne geçtik. Ulusa ıssı değil köle olduk. Ayrılan Türk ulusunu bir ettik.
"Ben Hakan olunca özge diyarlara, yabancı ellere gitmiş Türk ulusu, yalınayak, başıkabak, temiz dilini, bayrağını unutmuş, yoksul bir halde geri geldi.
"Baş kaldıran kardeşlerimizin de, küçük kardeşim cihan kahramanı Gültekin ak azman atma binip üzerlerine vardı. Hepsini Kızıl Tuğun altına topladı. Ulusun yoksul düşmüşleri, Türk'ün kutlu ülkesi Ötüken'e döndüler.

"Çıplak Türk ulusunu giydirdim, kandırılarak unuttuğu dilini öğrettim. Karanlık Otüken'i şenlendirdim.
"Çin gibi büyük şarlar, ordumuzun konduğu yerlerin çevresine kaleler yapmak istedim.

"Fo1 ve Leo-tseu adlarına barklar yapmak istedim. Fakat kayınbabam önüme geçti. Tuk ulusu azlıktır, atı üzerinde gezmeye alışıktır, Şarda otururlarsa, çokluk olan Çinlilerin saldırışına karşı koyamaz, yok olurlar, at üzerinde bulundukça kuvvetli iken Çin'e akın ederler, kuvvetsiz iken geri çekilir, ele geçmezler. Yağ gibi kaygan olmalıdırlar, dedi.
"Buda ve Leo-tseu dinine gelince, Türkleri ulus ve memleket ülküsünden başka bir imana alıştırmak onlar için fena olacaktır, bu iki din de insanlara acımak, boyun eğen-lik, miskinlik aşılamaktadırlar, vazgeç, dedi.
"Bu dinlere girenler atılganlıklarını, cesaretlerini yavaş yavaş elden kaçırırlar. Bir gün gelir ki, Türk ulusu kendi kendine bir iş yapamayan Buda ve Leo-tseu'nun gelip kendisine yardım etmesini beklemekten başka bir şey düşünmeyen, elleri koltuklarında uyuklayan bir sürü miskin Çinli haline girer, dedi.
"Kayınbabamın sözünü dinledim.
"Ey büyük Türk budunu, sen kutlu yurdunu bırakma, sen güzel dilini unutma, uydurma yabancı dillerle konuşma! Düşmanın ile ilerin için danışma! Senin için kardeşim Gültekin'le birlikte çok çalıştım. Çin camokaları Pasimiler-le, Hıtay Beyleriyle birleştiler, bize doğru yürüdüler.
"Ben bunları karşılayacağıma geri çekildim. Yurtlarından çok uzağa düşen bu üç ulusu uzak yollarda aç ve susuz bıraktım. Teker teker karşılarına çıkıp baskın verdirdim. Üçünü de ayrı ayrı tepeledim.
"Bu sırada Kırgızlar da başkaldırdı. Gültekin otuz altı yaşında iken Kırgızlara karşı asker gönderdik. Mızrak boyunda kan söküp Gökmen ormanından apansız çıkarak Kır-gızları bastık. Hanlarıyla orman içinde savaşa girdik, burada Gültekin Bayirko'nun ak aygırına binip ileri fırladı.
"Cihan kahramanını önlerinde gören ordu da ardından atıldı, bir başbuğlarını mızrakla deldi, tepeledi. Bu atı-
1 Fo, Buda dinidir. Türkler Buda dinine girmek istemişlerdi.

hşta ak aygırın beli kırıldı. Gültekin yayan olarak saldırdı. Hakanlarını öldürdü, ülkelerini aldı.
"Gültekin, kırk altı yaşında iken Altındağı ve İrtiş ırmağını geçerek Türkeşler üzerine yürüdük. Türkeş Han ateş ve Bora gibi Belce nammdaki savaş alanına yetişti.
"Dövüştük, kardeşim Gültekin Başko adındaki kır atına binip meydana çıktı. Başko adındaki kır at (Bilge Han'ın taş üzerinde kazdırdığı Orhun kitabesinin burası siliktir. Okunamamıştır).
"Önüne geçti. İkincisini kendi eliyle tepeledi. Kendi eliyle Türkeş Han'ın, başbuğlarını tutuk1 aldı. Türkeş Hakanını orada öldürdü.
"Türkeşler geri çekildiler. Karakış başladı. Bizim ordunun ne yiyeceği, ne de konacağı yer vardı. Biz de geri çekildik. Kahraman Gültekin'i az kuvvetle yağının üzerine sardık. Gültekin onları kovalamış, uğraşmış, Alp Sahanın ak atma binerek saldırmış, Kara Türkeşleri orada öldürerek boyun eğdirmiş.
"Dokuz Oğuzlar kendi ulusum idi. Gökte, yeryüzünde kötülükler çoktur. Çekemezlik, düşmanın kandırıcı sözleri, gözlerini kararttı, kardeşlerini kıskandılar, bize düşman oldular, Türk ulusu ikiye ayrıldı.
"İlk çarpışmamız Togozalık kasabası yakınında oldu. Kardeşim Gültekin'in emrindeki Türk ordusu Tolga suyunu atları ile yüzerek geçtiler. Gültekin Azman adındaki ak atiyle meydana atıldı. Yağıyı tepeledi, ülkelerini aldı.
"İkinci uğraş Dokuz Oğuzlardan Edizlere oldu.
"Gültekin bu kez az yağız atma binerek Edizleri Koşli-ganda parça parça etti. Savaşı da ben kazandım.
Üçüncü savaş Organ'da oldu, bu uğraşı da kazandık. Oğuzların yurdunu aldık. İkiye bölünen ulusu bir ettik.
"Dördüncü uğraş Çuşi başında oldu. Bu dört savaştan ordumuz yorulmuştu. Ölülerimizi gömerken Oğuzlar yeni-
1 Tutuk, esir demektir. Tutsak da derler.

den üzerimize geldiler. Gültekin kızdı, ortaya atılarak Ton-ganlardan Alpago adındaki ünlü Türk yiğidi ile birbiri ardısı-ra on kahramanı öldürdüğünden Oğuzlar korkarak kaçtılar.
Beşinci uğraş, bu savaşların en zorlusudur. Ezgenti Ko-daz'da oldu. Bu savaşı da az yağız atına binerek Gültekin açtı. Birbiri ardı sıra iki Oğuz kahramanı öldürülünce Oğuzlar Gültekin'den korkup darmadağın oldular . Bu çağda kış bastı. Kışı Anog Koruganı'nda geçirdim. Kış zorlu oldu. Atlarımız, sürülerimiz soğuktan öldü. Açlık erlerimizi kırdı.
"İlkyazda orduyu Gültekin ardına aldı. Dokuz Oğuzların üzerine yürüdü. Dokuz Oğuzlar askerlerini üçe ayırdılar. Bir kol Gültekin'e karşı gitti, ikinci kol önlerine gelen sürüleri, konakları yakıp yıkarak yürüdü. Üçüncü kol benim, yani Göktürk Hakanının bulunduğu karargâhı bastırdı.
"Türk ulusu, Türk bayrağı, yeryüzünden kalkacaktı. Atam, kızlarım, hatunlarım, çocuklarım tutsak olacaktı. Baskına uğramıştık.
"Fakat Gültekin bunu duydu. Karşısındaki düşmanı bir solukta ezdi. Sonra öküz atına bindi, dağı, taşı aştı. Basılan otağımızın yardımına yetişti. Yıldırım gibi yağıların aralarına girince bir atılışta otuz tane Dokuz Oğuzla savaş erini yere yıktı. Yel gibi esti, ölüm gibi biçti. Sağa koştu vurdu, sola sıçradı yıktı.
"Oğuzlar yıldırım gibi yeten kardeşim Gültekin'i görünce gene korktular. Bozulmak üzere olan Türk ordusu, Meço Han ve benim hakanlığımın bütün uğraş sonu kazançlarını omuzunda taşıyan cihan kahramanı Gültekin'i aralarında görünce yeniden canlandılar, Dokuz Oğuzları darmadağın ettiler.
"Fakat! ey büyü/c Türk ulusu!.. Göğsünde yetiştirdiğin kahramanların en şanlısı, dosta, düşmana boyun eğdiren, en büyük olgun, yiğit kardeşim Gültekin bu kavga sonunda
1 Taş üzerindeki yazıda böyle yazar. Bir Gültekin'in kahramanlığı bütün bir Türk ulusunu kurtarmış, bütün bir düşmanı yıklırmıştır. Dağılan, ikiye, üçe, beşe ayrılan yüce bir Türk ulusunu bir araya toplamıştır. Bu satırlarda ek yoktur. Yalnız bugün konuşulan dile uydurulan yerleri ve çözülmüş biçimi yer almıştır.

dünyaya gözlerini yumdu. Türk bayrağının yere değmeme-si, Türk Ulusunun birleşmesi, Türk ulusunun tutsak gitmemesi için, birçok bahadır kardeşlerimizle birlikte temiz kanını son damlasına kadar akıttı. Türk bayrağını yükseltti, yere değdirmedi. Beni kurtarmak için canını verdi.
"Türk ulusu kurtuldu, fakat Türkün en büyük kahramanı Gültekin, koyun yılının yirmi yedinci gününde, çok sevdiği savaş alanında gözlerini bir daha açmamak üzere yumdu1.
"O, Türkün en ünlü tek kahramanı idi, onun namı yeryüzünde kalsın diye yuğ2 yaptım, bark yaptım, başucunda heykelini diktim, üzerine kümbent yaptım, kahramanlıklarını taşlara kazdırdım, başucuna diktim. Çin'den, Hıtaydan, dört acundan elçiler geldiler; son savaşında yendiği Oğuzlar bile onun yiğitliğine âşık olduklarından yuğ günü benden destur dileyip geldiler, ölüsünün ardında yürüyüp saçlarını, başlarını yoldular, ağladılar.
"Ben de büyük bir derde düştüm. Görür gözüm görmez oldu. Bilir bilgim bilmez oldu. Tutar kolum tutmaz oldu. Tanrı dilediği gibi bizi kullanıyor, Âdem oğulları bir bir gidiyor. Öyle acı çekiyorum ki, gözümden yaşlar, gönlümden acılar akıyor, acılarım artıyor; başbuğlarımın küçüklerimin, yiğitlerimin, oğullarımın, baylarımın bütün ulusumun gözleri kirpikleri ağlamaktan çürüyecek sandım. Ağlayarak, sızlayarak Kıtay ve Tatayi uluslarından Odarsengin geldi. Çin Hakanından İsiyi Ligenğ geldi. Bir tümenlik eşya ile sayısız altın ve gümüş getirdi. Tibet Hakanından Bölen geldi, geriye gün batısından Suğdaklar, Farslar, Buhara ulusları, Kırgızlar, Oğuzlar geldiler. Çin Hakanı bark yapmak, taşlan oymak, süslemek için çıkan gönderdi3.
"Ey büyük Türk ulusu! Dört bir yerden taşçılar getirdim bu barkı yaptım, içine, dışına kahraman Gültekin'in uğraşlarını yazdım, resimlerini yaptım. Gönlümdeki dilekle-
1 O zaman yıllar, koyun yılı, maymun yılı diye anılırdı. Bu tarih 731 yılının mayıs ayının otuzuncu günüdür. Gültekin 47 yaşında ölmüştür.
2 Yuğ: Cenaze alayı.
3 Çıkan, Çakan: Heykeltraş demektir.

ri bu taşa kazdım. Sen büyük bir ulussun, sana beni Hakan yapan Tanrıya bin alkış.

"Ey büyük Türk ulusu! Bizden sonra gelenler bunu görün, böyle bilin: Ölmez taşı işledim, bu ıssız yere diktim. Üzerine her şeyi yazdım. Oku! Türk ulusunun birleşmesi için sen de sırasında kanını akıtmaktan korkma!
"Bayrağını düşmana kaptırma! "Yurduna yabancı ayak bastırma! "Dilini unutup yabancı dillerle konuşma! "Düşmanın verdiği öğütlere kanıp kardeşlerini küçük
"Yurdunu bırakıp yağıya yanaşma! "Ey büyük Türk ulusu!
görme!
"Dünyada yapamayacağın hiç bir iş yoktur; çünkü sen Gültekin gibi kahramanlar yetiştirmiş bir ulusun oğlusun! Bunu böyle gör, böyle dinle! Bayrağımızın rengi solmasın, gölgelice kaba ağaçlarımız kesilmesin, ulusumuzun arasına ikilik girmesin, yurdumuza yağı ayak basmasın, ey büyük Türk ulusu!
"Bu taşı kazıyan, bu barkı yapan kahraman Gülte-kin'in ve Bilge Han'ın yeğeni Yuhğ Tekin."
Oğul hey!.. Beş yılda toparlayıp yazdığım Gültekin'in kitabını burada bitiriyorum. Bilmem kahraman atalarının bu hikayesiyle yüreğine bir şeyler verebildim mi? Sen de gördün ki, baş eğmemek, kul olmamak için yirmi yedi kişi ile dağa çıkıp koca bir acuna boyun eğdiren kahraman bir ulusun oğlusun. Son satırları onlarca yazdım. Benim kalemim, görmediğim bu işleri bu kadar bir kuvvetle yazamazdı.
Bunları ben hayalimden çıkarıp yazdım sanma. Hem sen gördün! Daha dün ulusun silâhı alınmış, dilini kaybetmiş, yurdunu yağı basmış, ikiye ayrılmış, bayrağı solmuşken sıçradı. Bugün gene şanlı bir bayrağın, temizlenen bir dilin, üzerinde kollarını kabarta kabarta gezdiğin bir yurdun, gece gündüz senin için çalışan bir başbuğun var